

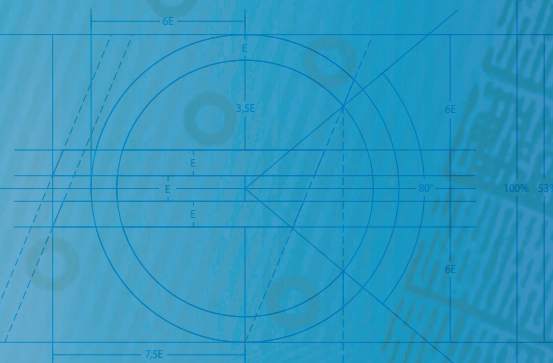

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Tautsaimniecības Biļetens

6/2015

Saturs

Tautsaimniecības un monetārās norises

Kopskats	3
1. Ārējā vide	6
2. Finanšu norises	11
3. Saimnieciskā darbība	15
4. Cenas un izmaksas	20
5. Nauda un kredītu atlikumi	24
6. Fiskālās norises	29

Ielikumi

1. Nenaftas izejvielu cenu jaunākās norises un perspektīva	31
2. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2015. gada 22. aprīlis–2015. gada 21. jūlijs)	33
3. TARGET2 transakciju datu lietderība, analizējot beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgu	37
4. TARGET atlikumu publicēšana	42
5. Koriģēti tirdzniecības svāri euro efektīvajiem kursiem atspoguļo jauno tirgus ekonomikas valstu augošo nozīmi	45
6. Uz apsekojumiem balstīts euro zonas atslābuma rādītājs	49
7. Nesenā euro zonas pārtikas cenu dinamika	52
8. Konkrētām valstīm 2015. gada Eiropas semestra ietvaros paredzētie fiskālo politiku ieteikumi	55

Raksti

- 1 *The state of the house price cycle in the euro area*
(Mājokļu cenu cikla statuss euro zonā)¹
- 2 *The fiscal impact of financial sector support during the crisis*
(Krīzes laikā finanšu sektoram sniegtā atbalsta fiskālā ietekme)¹

Statistika

S1

1 Raksts pieejams šā izdevuma angļu valodas versijā ECB interneta vietnē.

Tautsaimniecības un monetārās norises

Kopskats

Jaunāko datu apskats, jaunās ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses un neseno tirgus svārstību starpnovērtējums liecina par euro zonas tautsaimniecības turpmāku, lai gan nedaudz lēnāku atveseļošanos, kā arī vājāku, nekā gaidīts, inflācijas kāpumu. Perspektīvas prognožu pārmaiņas lielākoties saistītas ar ārējām norisēm. Pasaules tautsaimniecība pakāpeniski, bet nevienmērīgi paplašinās. No vienas puses, attīstīto valstu ekonomisko aktivitāti veicina zemās naftas cenas, joprojām stimulējoši finansēšanas nosacījumi, lēnāks fiskālās konsolidācijas temps un darba tirgu uzlabošanās. No otras puses, paaugstinātas nenoteiktības apstākļos jauno tirgus ekonomikas valstu perspektīvas pasliktinājušās, jo strukturāli traucējumi un makroekonomiskā nelīdzsvarotība dažās valstīs ierobežo izaugsmi, bet citās notiek pielāgošanās zemākām izejvielu cenām un mazāk labvēlīgiem ārējās finansēšanas nosacījumiem. Vienlaikus zemāku izejvielu cenu ietekmē inflācijas spiediens samazinājies.

Nesena svārstīguma pieaugums finanšu tirgos radījis jaunus ar izaugsmes perspektīvu un inflāciju saistītus lejuvērstus riskus. Vasarā bija vērojami divi nozīmīgi pastiprinātas spriedzes gadījumi. Pirmais no tiem bija saistīts ar notikumiem Grieķijā jūnija beigās un jūlija sākumā, un kopumā tā ietekme uz finanšu tirgiem bija samērā ierobežota. Otrs gadījums bija vērojams augusta otrajā pusē saistībā ar norisēm Ķīnā. Tas būtiski ietekmēja akciju un valūtu tirgu, kā arī riska uztveri. Euro zonas valstu valdības ilgtermiņa obligāciju nominālās peļņas likmes no jūnija sākuma līdz septembra sākumam kopumā nedaudz samazinājās. Euro zonas akciju cenu būtisko sarukumu īpaši noteica zaudējumi Ķīnas kapitāla vērtspapīru tirgū augusta otrajā pusē un ar to saistītā nenoteiktības palielināšanās pasaulē. Euro efektīvais kurss pēdējā laikā būtiski pieaudzis apstākļos, ko raksturo pastiprināta nevēlēšanās uzņemt risku un jauno tirgus ekonomikas valstu vājums.

Euro zonas reālais IKP 2015. gada 2. ceturksnī palielinājās nedaudz lēnāk nekā 1. ceturksnī. Izaugsmes temps 2. ceturksnī bija mazliet lēnāks, nekā gaidīts. Tempa samazinājumu noteica vājāks, nekā gaidīts, iekšzemes pieprasījums, un tas bija plaši vērojams visās valstīs. Jaunākie apsekojumu rādītāji liecina, ka reālā IKP izaugsmes temps 2015. gada 2. pusgadā būs līdzīgs 2. ceturksnī reģistrētajam.

Paredzams, ka euro zonas tautsaimniecība turpinās atveseļoties, tomēr nedaudz lēnākā tempā, nekā iepriekš gaidīts. Tas īpaši atspoguļo jauno tirgus ekonomikas valstu izaugsmes palēnināšanos, kas nelabvēlīgi ietekmē pasaules izaugsmi un tādējādi arī euro zonas eksporta pieprasījumu. Domājams, ka iekšzemes pieprasījumu arī turpmāk veicinās ECB monetārās politikas pasākumi un to labvēlīgā ietekme uz finansēšanas nosacījumiem, kā arī fiskālās konsolidācijas un strukturālo reformu jomā panāktais progress. Turklāt paredzams, ka zemāku naftas cenu ietekmē palielināsies majsaimniecību reāli rīcībā esošie ienākumi un uzlabosies uzņēmumu peļņit spēja, nodrošinot papildu atbalstu privātajam patēriņam un ieguldījumiem. Vienlaikus vairākos sektoros nepieciešamās bilances

korekcijas un lēnais strukturālo reformu īstenošanas process varētu kavēt aktivitātes pieaugumu.

ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai¹ 2015. gadā paredz reālā IKP gada pieaugumu par 1.4%, 2016. gadā – par 1.7% un 2017. gadā – par 1.8%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2015. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP kāpuma prognozes koriģētas un pazeminātas, un to galvenokārt noteicis mazāks ārējais pieprasījums saistībā ar jauno tirgus ekonomikas valstu izaugsmes pavājināšanos. Saskaņā ar Padomes novērtējumu ekonomiskās aktivitātes perspektīvas riski joprojām ir lejuvērsti, īpaši atspoguļojot paaugstināto ārējās vides nenoteiktību. Jāatzīmē, ka pašreizējās norises jaunajās tirgus ekonomikas valstīs tirdzniecības un konfidences efektu dēļ var vēl nelabvēlīgāk ietekmēt globālo izaugsmi.

Pēc augšupvērstās tendences šā gada sākumā euro zonas SPCI inflācija pēdējā laikā stabilizējusies zemā līmenī un ir pozitīva. Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi SPCI gada inflācija augustā jau trešo mēnesi pēc kārtas bija 0.2%. Zemo enerģijas cenu ierobežojošo ietekmi uz inflāciju kompensējis lielāks pārtikas un neenerģijas preču cenu pieaugums. Jaunākie rādītāji apstiprina pakāpenisku pamatinflācijas nostiprināšanos. Saskaņā ar aplēsēm SPCI (neietverot pārtiku un enerģiju) palielinājās no zemākā līmeņa gada sākumā (0.6%) līdz 1.0% augustā.

Saskaņā ar pieejamo informāciju SPCI gada inflācija tuvākajā laikā joprojām būs ļoti zema, galvenokārt atspoguļojot enerģijas cenu nesenās norises. Tomēr gaidāms, ka kopējā inflācija 2015. gada beigās pieaugs, un to veicinās arī bāzes efekti saistībā ar naftas cenu kritumu 2014. gada nogalē. Paredzams, ka inflācija 2016. un 2017. gadā turpinās palielināties, un to veicinās gaidāmā tautsaimniecības atveseļošanās, iepriekšējo euro kursa kritumu ietekme un ar biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu tirgiem saistītais pieņēmums, ka turpmākajos gados naftas cenas būs nedaudz augstākas. Tomēr pašlaik paredzams, ka gada inflācija palielināsies nedaudz lēnāk, nekā līdz šim gaidīts.

ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai paredz, ka SPCI gada inflācija 2015. gadā būs 0.1%, 2016. gadā – 1.1% un 2017. gadā – 1.7%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2015. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm SPCI inflācijas prognozes koriģētas un pazeminātas, galvenokārt atspoguļojot zemākas naftas cenas. Ņemot vērā jaunākās naftas cenu un valūtas kursu norises, pastāv ar speciālistu septembra inflācijas prognozēm saistīti lejuvērsti riski.

ECB monetārās politikas pasākumi vēl arvien izpaužas aizdevumu nosacījumos un joprojām veicina plašās naudas un kredītu atlikumu dinamiku. Ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijas (ITRMO) un paplašinātā aktīvu iegādes programma (AIP) veicinājusi naudas un kredītu atlikumu rādītāju uzlabošanos. Banku finansējuma izmaksas 2015. gada 2. ceturksnī stabilizējās vēsturiski zemākajā līmenī, un labvēlīgi aizdevumu nosacījumi turpināja veicināt

¹ Sk. rakstu "ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas 2015. gada 3. septembrī publicēts ECB interneta vietnē.

aizdevumu atlikuma kāpuma tempa pakāpenisku atjaunošanos. Turklāt banku aizdevumu procentu likmju atšķirības euro zonas valstīs turpināja samazināties. Tiek lēsts, ka ārējā finansējuma kopējā plūsma nefinanšu sabiedrībām 2015. gada 2. ceturksnī stabilizējusies, tomēr nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu dinamika joprojām ir ierobežota. Spēcīgāks valdībai izsniegto kredītu atlikuma kāpums un privātajam sektoram izsniegto kredītu atlikuma turpmāka pakāpeniska atjaunošanās veicina plašās naudas pieaugumu.

Padome norāda, ka ir pārāgri secināt, vai nesenās tautsaimniecības un finanšu tirgu norises varētu paliekoši ietekmēt inflācijas tuvināšanos vidēja termiņa mērķim, vai arī šīs norises lielākoties uzskatāmas par pārejošām, un tā turpinās rūpīgi monitorēt visu attiecīgo turpmāko informāciju. Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi un saskaņā ar perspektīvas norādēm Padome 3. septembra sanāksmē nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes un apstiprināja, ka aktīvu iegādes programma joprojām darbojas labi. Raugoties nākotnē, Padome rūpīgi monitorēs ar cenu attīstības vidēja termiņa perspektīvu saistītos riskus, īpaši pievērsoties monetārās politikas pasākumu ietekmei, kā arī pasaules tautsaimniecības, finanšu, izejvielu cenu un valūtas kursu norisēm.

Padome uzsver savu vēlmi un spēju nepieciešamības gadījumā un savu pilnvaru ietvaros rīkoties, izmantojot visus tai pieejamos instrumentus, un īpaši atgādina, ka aktīvu iegādes programma ir pietiekami elastīga, lai varētu pielāgot tās apjomu, struktūru un ilgumu. Vienlaikus Eurosistēma pilnībā īstēnos aktīvu mēneša iegādes 60 mljrd. euro apjomā līdz 2016. gada septembra beigām vai, ja nepieciešams, ilgākā laikposmā, vai – jebkurā gadījumā – līdz brīdim, kad Padome būs pārliecinājusies, ka vērojama noturīga inflācijas tuvināšanās tās mērķim vidējā termiņā sasniegt inflāciju zemāku par 2%, bet tuvu tam. Padome atkārtoti uzsver nepieciešamību apņēmīgi īstēnot monetārās politikas lēmumus un rūpīgi monitorēt visu attiecīgo turpmāko informāciju par to ietekmi uz cenu stabilitātes vidēja termiņa perspektīvu.

1. Ārējā vide

Pasaules tautsaimniecība pakāpeniski paplašinās, tomēr joprojām nevienmērīgi. No vienas puses, ekonomisko aktivitāti attīstītajās valstīs veicina zemās naftas cenas, joprojām stimulējoši finansēšanas nosacījumi, sarūkošā fiskālā konsolidācija un darba tirgu uzlabošanās. No otras puses, jauno tirgus ekonomikas valstu (JTEV) perspektīva pasliktinājies paaugstinātās nenoteiktības dēļ, jo dažās valstīs izaugsmei kavē strukturāli traucējumi un makroekonomiskā nelīdzsvarotība, bet citās notiek pielāgošanās zemākām izejvielu cenām un mazāk labvēlīgiem ārējās finansēšanas nosacījumiem. Gaidāms, ka nesēnā naftas cenu sarūkuma un vēl arvien lielo brīvo pasaules ražošanas jaudu dēļ saglabāsies ierobežots inflācijas spiediens.

Globālā ekonomiskā aktivitāte un tirdzniecība

Nacionālo kontu dati un apsekojumu rādītāji liecina par mērenu un nevienmērīgu globālās ekonomiskās aktivitātes pieaugumu 2. ceturksnī.

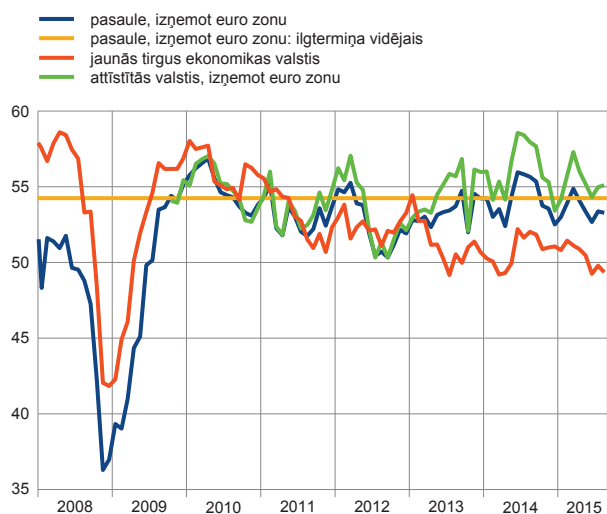
Attīstītajās valstīs ekonomiskā aktivitāte bijusi stabila, izaugsmei atjaunojoties

ASV un Apvienotajā Karalistē, bet būtiski pavājinoties Japānā pēc labajiem 1. ceturkšņa rādītājiem. Situācija JTEV nav viendabīga. No vienas puses, Krievijā ir dziļa recesija, un apsekojumu dati liecina par turpmāku pasliktināšanos Brazīlijā. No otras puses, Ķīnā 2. ceturksnī izaugsme atjaunojās un ārpus euro zonas esošajās Centrālās Eiropas un Austrumeiropas (CAE) valstīs, domājams, saglabājusies stabila. Apsekojumi liecina, ka pēdējos mēnešos pasaules apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide samazinājusies, tomēr vispārējā aktivitāte bijusi spēcīgāka. Augustā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi globālais apvienotais produkcijas izlaides iepirkumu vadītāju indekss (IVI), izņemot euro zonu, nemainījās un atbilda 2. ceturkšņa vidējam līmenim, liecinot par zināmu globālās aktivitātes atjaunotni (sk. 1. att.). Runājot par turpmāko, OECD apvienotie apsteidzošie rādītāji un *Ifo* Pasaules ekonomiskās vides indekss norāda, ka globālā atveseļošanās turpināsies mērenā tempā.

1. attēls

Globālais apvienotais produkcijas izlaides IVI

(difūzijas indekss)

Avots: *Markit* un ECB aprēķini.

Piezīmes. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada augustā. Jaunās tirgus ekonomikas valstis ir Brazīlija, Ķīna, Indija un Krievija. Attīstītās valstis ir Japāna, ASV un Apvienotā Karaliste.

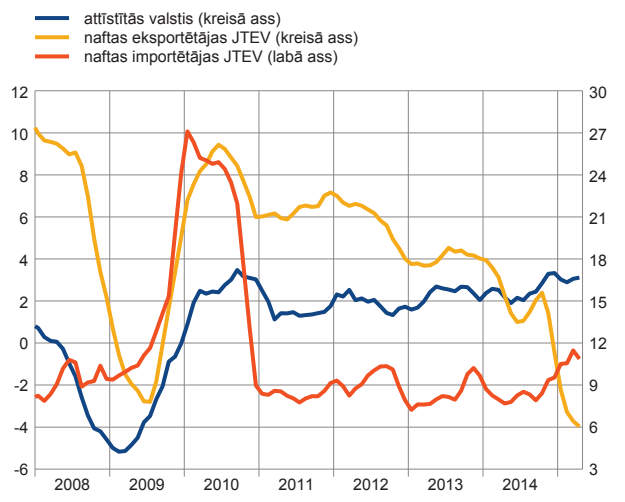
Izejvielu cenas pēdējā laikā sarukušas, īstermiņā nodrošinot papildu stimulu globālajam pieprasījumam. Pēc kāpuma 2. ceturksnī *Brent*

jēlnaftas cenas 3. ceturksnī saruka vairāk nekā par 20%, lai gan saskaņā ar nākotnes līgumu cenu līkni turpmāko gadu naftas cenās tirgi joprojām iekļauj to pakāpenisku paaugstināšanos. Šis nesēnais sarūkums galvenokārt atspoguļoja piedāvājuma norises. Naftas tirgū piedāvājums joprojām pārsniedz pieprasījumu, jo OPEC valstis ražo naftu vairāk par savu noteikto mērķi un slānekļa naftas izlaide izrādījies stabilāka, nekā gaidīts. Turklāt šķiet, ka tirgus cenas pamazām sāk atspoguļot lielāku Irānas naftas piedāvājuma perspektīvu. Tomēr zināma loma bijusi

2. attēls

Mazumtirdzniecības apjoms

(pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; triju mēnešu vidējais)

Avoti: valstu avoti, SVF un ECB aprēķini.

Piezīmes. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada jūnijā. Attīstītās valstis ir euro zonas valstis, Japāna, ASV un Apvienotā Karaliste. Naftas importētājas JTEV ir Ķīna, Indonēzija, Koreja, Turcija un Meksika. Naftas eksportētājas JTEV ir Krievija, Brazīlija, Kolumbija, Čīle un Dienvidāfrika.

arī pieprasījuma sarukumam, īpaši JTEV. Tas arī atbilst faktoriem, kas nosaka citu izejvielu cenu lejupslīdi, piemēram, pēdējā gada laikā būtiski pazeminājušās metālu cenas, kas, iespējams, atspoguļojušas vājāku JTEV izaugsmes dinamiku (sk. arī 1. ielikumu).

Kopumā gaidāms, ka kopš iepriekšējā gada vidus vērojama naftas cenu kritums veicinās pieprasījumu naftas importētājvalstīs, pārspējot ietekmi uz naftu eksportējošajām valstīm. Tā kā naftas cenas kopš 2014. gadā sasniegtā augstākā līmeņa ir sarukušas, kopējā inflācija attīstītajās valstīs pazeminājusies, tādējādi paaugstinot rīcībā esošo ienākumu apjomu. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu mazumtirdzniecības izaugsme attīstītajās valstīs un naftu importējošajās JTEV kļuvusi spēcīgāka, bet lielākajās naftu eksportējošajās valstīs – krasi sarukusi (sk. 2. att.).

Monetārā politika joprojām ir stimulējoša un veicina labvēlīgu globālās finansēšanas nosacījumus.

Tirgus cenās joprojām tiek iekļauts pirmais procentu likmju paaugstinājums ASV nākamajos sešos

mēnešos. Gaidāms, ka turpmākos divus gadus Japānas monetārās politikas procentu likmes joprojām būs zemas. Pēdējos mēnešos inflācijas pazemināšanās tendences noteikušas tālāku monetārās politikas stingrības mazināšanos Ķīnā, Indijā un vairākās citās (galvenokārt naftu importējošās) JTEV, bet Krievija turpināja normalizēt procentu likmes pēc to straujā kāpuma finanšu satricinājuma laikā pagājušā gada decembrī. No lielākajām JTEV tikai Brazīlijā atkal paaugstinātas monetārās politikas procentu likmes, būtiska administratīvi regulējamo cenu kāpuma, noturīgu cenu noteikšanas tendenču un tālākas valūtas kursa pazemināšanās apstākļos saglabājoties augstam inflācijas spiedienam. Lai piešķirtu lielākas manevrēšanas iespējas tirgus dalībniekiem, no 2015. gada 11. augusta Ķīnas Tautas banka mainīja veidu, kādā tā nosaka dienas valūtas kursa piesaisti, un tas nedēļu pēc šā lēmuma pieņemšanas izraisīja renminbi kursa pazemināšanos par 3% attiecībā pret ASV dolāru. Pēc straujā kāpuma maijā un jūnijā sākumā valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes attīstītajās valstīs kopumā stabilizējušās iepriekšējo divu mēnešu laikā. Neraugoties uz korekcijām, šīs likmes joprojām ir tuvu zemajam līmenim, ko novēroja 2014. gada beigās, un termiņu prēmijas joprojām ir mazas. Obligāciju peļņas likmju dinamika JTEV kopumā bijusi līdzīga attīstīto valstu tendencēm. Tomēr kopējās privātā portfeļa ieplūdes JTEV nedaudz sarukušas, bet turpmāka valūtas kursa pazemināšana dažās valstīs, iespējams, paaugstinājis ASV dolāra finansēšanas izmaksas. Turklāt nesenie Ķīnas akciju tirgus zaudējumi un svārstīgums izraisījuši palielinātu nenoteiktību. Ja tā ietilgs, tā var galu galā veicināt finansēšanas nosacījumu lielāku stingrību, īpaši viegli ievainojamās JTEV.

Turpmāk gaidāms, ka globālo izaugsmi veicinās noturīga attīstīto valstu atveseļošanās.

Tā kā pamazām izzūd privātā sektora aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanas un fiskālās konsolidācijas radītie šķēršļi, paredzams, ka attīstītajās valstīs atveseļošanās paātrināsies. Zemām naftas cenām, labvēlīgu

finansēšanas nosacījumu noturībai, darba tirgus uzlabojumiem un konfidencei vajadzētu pozitīvi ietekmēt nākotnes attīstības perspektīvu. ASV izaugsmi noteiks lielāki mājsaimniecību tēriņi pēc rīcībā esošo ienākumu kāpuma zemāku naftas cenu ietekmē, veicinoši finansēšanas nosacījumi, darba tirgus un mājokļu tirgus stabila nostiprināšanās, arvien mērenāki fiskālie šķēršļi un mājsaimniecību bilanču korekciju nepieciešamības izžušana. Tomēr ASV dolāra efektīvā kursa nesensais kāpums īstermiņā slāpēs eksporta izaugsmi, bet naftas cenu lejupslīde apgrūtinās investīciju veikšanu enerģētikas sektorā. Gaidāms, ka Japānā 2. pusgadā atsāksies izaugsme, jo reālo ienākumu pieaugums zemāku naftas cenu dēļ pozitīvi ietekmēs mājsaimniecības un eksportu veicinās uzlabojies ārējais pieprasījums un Japānas jenas vērtības nesensā samazināšanās. Paredzams, ka Apvienotajā Karalistē izaugsme relatīvi stabilā tempā kļūs arvien spēcīgāka. Lai gan gaidāms, ka fiskālās konsolidācijas pasākumi slāpēs attīstību, zemām enerģijas cenām un straujākam algu kāpumam vajadzētu pozitīvi ietekmēt reāli rīcībā esošos ienākumus un privāto patēriņu. Pieprasījuma atjaunošanās un atviegloti kredītēšanas nosacījumi varētu veicināt arī investīcijas uzņēmējdarbībā.

Turpretī JTEV vidēja termiņa attīstības perspektīva saspringtajos nenoteiktības apstākļos nav viendabīga. Vairākās lielās JTEV izaugsme būtiski palēninājusies pēdējos četros gados, un gaidāms, ka arī vidējā termiņā tā saglabāsies mērena. Dažās valstīs potenciālo izaugsmi kavējuši strukturālie traucējumi un makroekonomiskā nelīdzsvarotība. Citas JTEV piemērojas zemākām izejvielu cenām, augošai politiskajai neskaidrībai un mazāk labvēlīgiem ārējās finansēšanas nosacījumiem. Ķīnā izaugsme atjaunojās 2. ceturksnī. Gaidāms, ka nesensā monetārās politikas procentu likmju pazemināšana, centrālās valdības mērenā fiskālā stimulēšana un pūliņi samazināt vietējās pārvaldes finanšu ierobežojumus veicinās pieprasījumu. Tomēr nesensais akciju tirgus panākums pastiprinājis izaugsmes perspektīvas nenoteiktību. Turklāt Ķīnas politiskā vadība arvien vairāk uzmanības pievērš finansiālā trausluma un makroekonomiskās nelīdzsvarotības problēmu risinājumiem, kas, iespējams, vidējā termiņā palēninās attīstības tempu. Attīstība ārpus euro zonas esošajās CAE valstīs augoša iekšzemes pieprasījuma ietekmē ir spēcīga, jo gaidāms, ka labāka darba tirgus dinamika un nesensais naftas cenu sarukums palielinās mājsaimniecību patēriņu. Savukārt Brazīlijas attīstības perspektīva ir pasliktinājusies, jo paredzams, ka investīcijas un aktivitāti samazinās monetārā un fiskālā stingrība. Turklāt vidēja termiņa izaugsmi kavē piedāvājuma puses problēmas un nepieciešamība risināt nopietnus makroekonomiskās nelīdzsvarotības un augstas inflācijas jautājumus. Arī Krievija atrodas dziļā recesijā. Lai gan kopš gadu mijas nedaudz atviegloti finansēšanas nosacījumi, saglabājas paaugstinātas finanšu resursu izmaksas. Nenoteiktība ir liela un uzņēmēju konfidence – zema, bet mazāki ieņēmumi par naftu, iespējams, izraisīs krasu valsts izdevumu sarukumu.

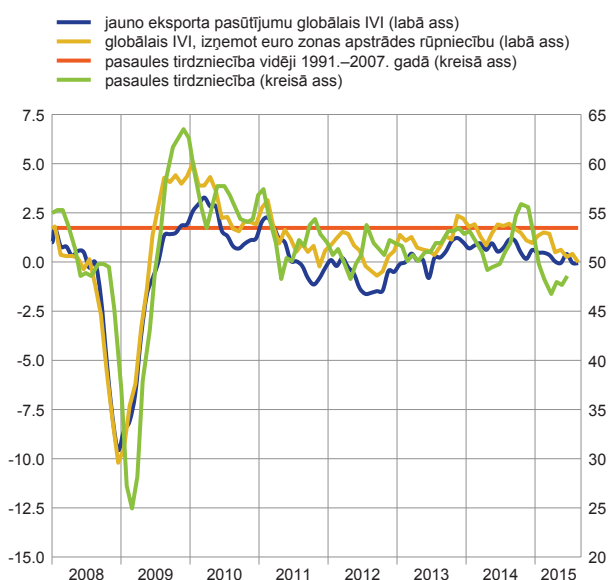
Importa apjoma straujš kritums vairākās lielās JTEV noteicis globālās tirdzniecības palēnināšanos 2015. gada 1. pusgadā. Saskaņā ar nacionālo kontu datiem 1. ceturksnī pasaules imports (izņemot euro zonu) samazinājās par 0.2%, un pieejamie dati liecina, ka sarukums turpināsies arī 2. ceturksnī. *CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis* sniegtie pasaules preču tirdzniecības dati apstiprina, ka 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pasaules imports

sarucis par 0.9%. Lai gan attīstīto valstu un CAE valstu imports 2015. gadā bijis stabils, kopējo pasaules rādītāju noteikusi dažu lielāko JTEV importa būtiskā lejupslīde. Krievijā importa apjoms samazinājās 1. ceturksnī, kad to noteica

3. attēls

Pasaules preču tirdzniecība

(triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem; %; devums; procentu punktos (kreisā ass); difūzijas indekss (labā ass))

Avoti: Markit, CPB un ECB aprēķini.

Piezīme. IVI jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada augustā, un pasaules tirdzniecības jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada jūnijā.

sarukušais iekšzemes pieprasījums un valūtas kursa pazemināšanās. Arī Ķīnā 1. pusgadā importa aktivitāte bijusi vāja, atkal atspoguļojot iekšzemes pieprasījuma samazināšanos. Tuvākajā laikā gaidāms, ka pasaules tirdzniecības atjaunotne būs ļoti pakāpeniska.

Vienlaikus apsekojumu rādītāji liecina par diezgan mērenu pasaules tirdzniecības izaugsmi. Jūlijā īpaši pazeminājās jauno eksporta pasūtījumu globālais IVI (sk. 3. att.). Turpmāk iespējams, ka, saglabājoties prognozētai vājai JTEV importa perspektīvai, pasaules tirdzniecības dinamika joprojām būs mērena, un nav gaidāms, ka pasaules importa izaugsme būs straujāka par globālā IKP pieaugumu.

Kopumā globālās izaugsmes perspektīva joprojām liecina par mērenu un nevienmērīgu atveseļošanos.

Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, kuru datu aktualizēšanas datums attiecībā uz finanšu un cenu pieņēmumiem bija 12. augusts, prognozēts, ka pasaules (izņemot euro zonu) reālā IKP izaugsme pakāpeniski palielināsies no 3.2% 2015. gadā līdz 3.8% 2016. gadā un 4.0% 2017. gadā. Paredzams, ka ārējais pieprasījums euro zonā pieaugs no 1.4%

2015. gadā līdz 3.3% 2016. gadā un 4.1% 2017. gadā. Salīdzinājumā ar 2015. gada jūnija izvērstajām makroekonomiskajām iespēju aplēsēm (*Broad Macroeconomic Projection Exercise*) tas nozīmē pasaules izaugsmes lejupvērstu korekciju, galvenokārt atspoguļojot sliktāku JTEV perspektīvu, nekā gaidīts. Euro zonas ārējā pieprasījuma korekcijas ir būtiskākas, jo tagad uzskata, ka JTEV vājās aktivitātes ietekme uz importu ir spēcīgāka, nekā iepriekš paredzēts.

Riski pasaules tirdzniecības un aktivitātes perspektīvai joprojām ir lejupvērsti.

Īpaši pašreizējās norises JTEV var potenciāli vēl vairāk negatīvi ietekmēt globālo izaugsmi ar tirdzniecības, kā arī finanšu un konfidences starpniecību. Dažas JTEV ir neaizsargātas arī pret globālā riska sentimenta pārmaiņām pēc risku izplatības un svārstīguma samazināšanās perioda. Perspektīvu joprojām ietekmē arī ģeopolitiskie riski, un arvien lielāka Krievijas un Ukrainas savstarpējā spriedze varētu negatīvi ietekmēt globālo izaugsmi.

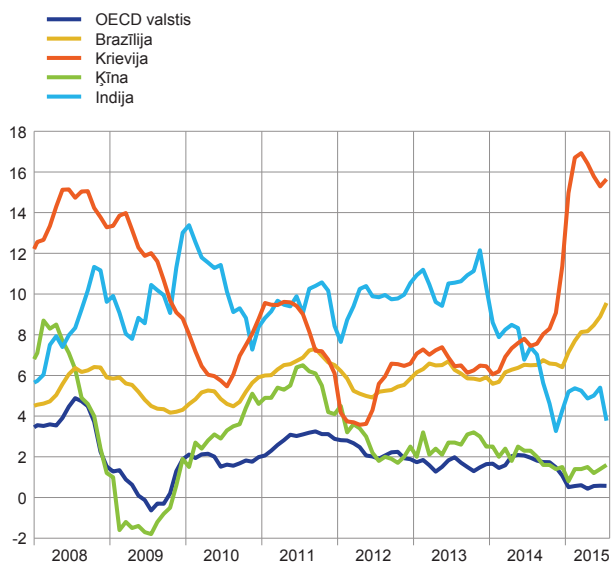
Pasaules cenu norises

Straujā naftas cenu sarukuma dēļ globālā inflācija joprojām ir zema. Patēriņa cenu gada inflācija OECD valstīs jūlijā nemainījās (0.6%). OECD valstu gada inflācija, neietverot pārtiku un enerģiju, arī saglabājās stabila (1.6%; sk. 4. att.).

4. attēls

PCI inflācija

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: valstu avoti un OECD.

Piezīme. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada jūlijā.

Lielākajās attīstītajās valstīs kopējā inflācija gandrīz nemainījās un bija zema. Ārpus OECD esošajās valstīs plašs inflāciju pazeminošs spiediens saglabājas Ķīnā un Indijā. Taču Brazīlijā un Krievijā inflācija joprojām bija augsta, jo valūtas vērtības kritums veicināja importa cenu kāpumu.

Turpmāk gaidāms, ka globālā inflācija

paaugstināsies tikai pakāpeniski. Iespējams, ka nesenais naftas un citu izejvielu cenu sarukums turpinās slāpēt inflācijas spiedienu īstermiņā, bet pēc tam enerģijas komponenta negatīvajai ietekmei vajadzētu pakāpeniski samazināties, jo sāk izzust naftas cenu nesenās lejupslīdes sekas. Vienlaikus naftas nākotnes līgumu cenu augšupvērstā līkne norāda uz nelielu naftas cenu kāpumu, kam būtu jāpalielina enerģijas cenu devums kopējā inflācijā. Tomēr gaidāms, ka prognozētais lēnais pasaules ekonomiskās aktivitātes pieaugums samazinās brīvās ražošanas jaudas tikai pakāpeniski, un kopumā gaidāms, ka saglabāsies ierobežots algu un izmaksu inflācijas spiediens.

2. Finanšu norises

Pēc būtiska kāpuma iepriekšējos mēnešos euro zonas valstu valdības ilgtermiņa obligāciju nominālās peļņas likmes no jūnija sākuma līdz septembra sākumam nedaudz samazinājās. Sarukums notika apstākļos, ko raksturoja pasaules tautsaimniecības izaugsmes perspektīvas pavājināšanās, naftas cenu kritums un inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmju samazināšanās. Palielinoties svārstīgumam, samazinājās arī kapitāla vērtspapīru cenas. To īpaši ietekmēja valūtas kursa kritums un lieli zaudējumi Ķīnas kapitāla vērtspapīru tirgū augustā. Nenoteiktība, kas saistīta ar norisēm Grieķijā, kuras īpaši saasinājās jūnija beigās un jūlija sākumā, ietekmēja akciju tirgus nedaudz vairāk nekā obligāciju un valūtas tirgus, tomēr kopumā tās finansiālā ietekme bija ierobežota un īslaicīga. Euro efektīvais kurss no 2015. gada jūnija sākuma līdz 2. septembrim būtiski pieauga.

Aplūkojamā periodā bija vērojami divi paaugstinātas spriedzes gadījumi.

Pirmais no tiem bija saistīts ar norisēm Grieķijā jūnija beigās un jūlija sākumā.

Kopumā šim gadījumam bija samērā neliela ietekme uz finanšu tirgiem. Par to liecina, piemēram, euro zonas valstu ar zemāku reitingu valdības 10 gadu obligāciju un attiecīgo Vācijas valdības obligāciju peļņas likmju starpības, kas attiecīgajā periodā palielinājās vien nedaudz un ātri atgriezās iepriekšējā līmenī. Satricinājuma kulminācijas brīdī lielākās daļas euro zonas valstu valdības obligāciju un Vācijas valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju starpība palielinājās maksimāli par 35 bāzes punktiem. Līdzīgi citiem riska novērtēšanas rādītājiem implicētais obligāciju tirgus svārstīgums šajā periodā pieauga vien nedaudz un īslaicīgi. Tomēr norises Grieķijā ietekmēja kapitāla vērtspapīru tirgus nedaudz spēcīgāk, izraisot implicētā svārstīguma pieaugumu un cenu kritumu. Kapitāla vērtspapīru cenu indekss *Dow Jones EURO STOXX 50* no 26. jūnija līdz 7. jūlijam samazinājās vairāk nekā par 8%, un spēcīgi pieauga tā implicētais svārstīgums. Euro kurss attiecībā pret ASV dolāru attiecīgajā periodā nedaudz pazeminājās.

Otrs paaugstinātas finanšu tirgus nenoteiktības gadījums sākās ap augusta vidu saistībā ar norisēm Ķīnā. Šis gadījums atšķirībā no iepriekšējā būtiski ietekmēja akciju un valūtu tirgus, kā arī riska uztveri. Pēc Ķīnas renminbi kursa krituma, kas sākās 11. augustā, Ķīnas kapitāla vērtspapīru cenas strauji saruka un pasaulē būtiski palielinājās nenoteiktība. Šīs norises apvienojumā ar straujo naftas cenu kritumu tika uzskatītas par norādi uz pasaules tautsaimniecības

perspektīvas pasliktināšanos un nelabvēlīgi ietekmēja starptautiskos finanšu tirgus un implicēto svārstīgumu. No 11. augusta līdz 24. augustam euro zonas akciju cenas samazinājās aptuveni par 16%, bet AAA reitinga valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes – aptuveni par 10 bāzes punktiem. Šo sarukumu, iespējams, veicināja arī euro kursa kāpums, samazinoties tādu tirdzniecības darījumu pozīcijām, kuru pamatā ir dažādu valūtu procentu likmju starpība (paaugstinātas nenoteiktības apstākļos šādas pozīcijas parasti slēdz) un kuros kā finansējuma valūtu izmanto euro, kā arī tas, ka samazinājās tirgus gaidas attiecībā uz ASV monetārās politikas procentu likmju nenovēršamu kāpumu. Tirgus likviditāte, kas arī sezonālu faktoru ietekmē bija mazāka nekā parasti, iespējams, pastiprināja svārstības akciju un obligāciju tirgos.

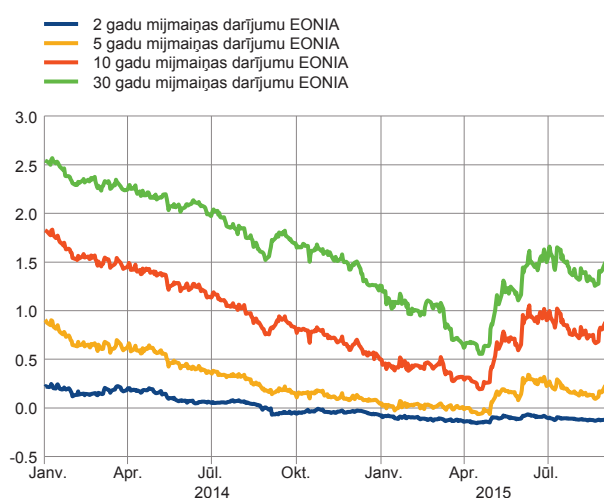
Euro zonas valstu AAA reitinga valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes

no jūnija sākuma līdz septembra sākumam kopumā nedaudz saruka un atradās ļoti zemā līmenī. Sākotnēji euro zonas valstu AAA reitinga valdības 10 gadu obligāciju vidējās peļņas likmes joprojām pieauga (no 0.93% 4. jūnijā līdz 1.08% 10. jūnijā), tādējādi turpinot kopš aprīļa vidus novēroto tendenci. Pēc tam šī tendence līdz jūlija vidum saglabājās kopumā stabila, iespējams, atspoguļojot atšķirīgu datu publiskošanu. Vēlāk tā kļuva lejupvērsta, septembra sākumā sasniedzot 0.90%. Aplūkojamā periodā, ko paaugstinātas nenoteiktības apstākļos raksturoja neliels svārstīgums, euro zonas valstu valdības obligāciju un Vācijas

5. attēls

Mijmaiņas darījumu EONIA

(gadā; %)

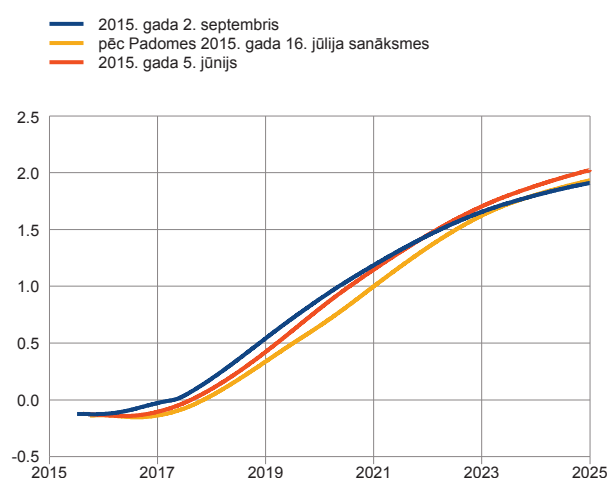

Avoti: Thomson Reuters.
Piezīme. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada 2. septembrī.

6. attēls

Biržā netirgoto nākotnes līgumu EONIA līkne

(gadā; %)

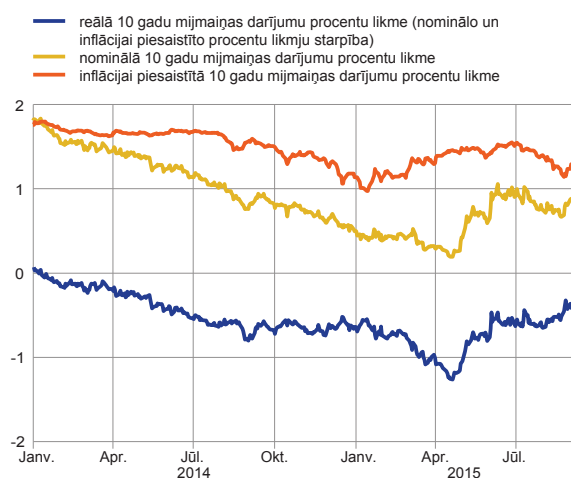

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

7. attēls

Euro zonas reālās, nominālās un inflācijai piesaistītās 10 gadu mijmaiņas darījumu procentu likmes

(gadā; %)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.
Piezīmes. Reālā 10 gadu mijmaiņas darījumu procentu likme atvasināta no nominālā 10 gadu mijmaiņas darījumu EONIA un inflācijai piesaistītās 10 gadu mijmaiņas darījumu procentu likmes. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada 2. septembrī.

valdības obligāciju peļņas likmju starpības nedaudz samazinājās. Neraugoties uz dažiem īslaicīgiem kāpumiem, implicētais obligāciju tirgus svārstīgums saglabājās kopumā stabils.

Mijmaiņas darījumu EONIA atspoguļoja AAA reitinga obligāciju peļņas likmju pārmaiņas.

Mijmaiņas darījumu EONIA visvairāk saruka vidēja termiņa segmentos, bet attiecībā uz ilgākajiem termiņiem reģistrēts neliels kāpums (sk. 5. att.). Atbilstoši obligāciju peļņas likmju dinamikai biržā netirgoto nākotnes līgumu EONIA aplūkojamā periodā nedaudz kritās attiecībā uz astoņu gadu periodu, un tā lielākais samazinājums bija aptuveni 20 bāzes punktu attiecībā uz četrus gadus periodu (sk. 6. att.).

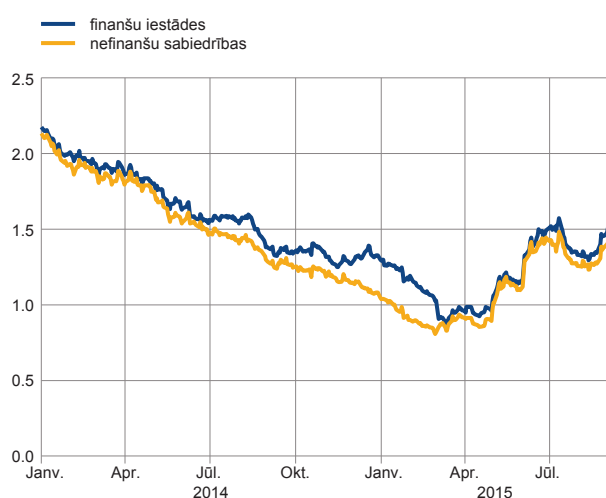
Nominālo procentu likmju pazemināšanās atspoguļojās zemākās inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmēs jūlijā un augustā. Nominālā 10 gadu mijmaiņas darījumu EONIA uzskaites sadalījumā 10 gadu inflācijai

piesaistītajās mijmaiņas darījumu procentu likmēs un 10 gadu reālajās procentu likmēs (kā atlikuma kategorija) redzams, ka jūnijā aptuveni divas trešdaļas nominālo peļņas likmju svārstību noteica reālās procentu likmes pārmaiņas, bet vienu trešdaļu svārstību radīja inflācijai piesaistītā mijmaiņas darījumu procentu likme (sk. 7. att.). Turpretī jūlijā un augustā abi minētie faktori būtiski mainījās, un nominālo peļņas likmju kritumu pilnībā noteica zemākas inflācijai piesaistītās mijmaiņas darījumu procentu likmes (papildu informāciju par inflācijas gaidu norisēm sk. arī 4. nodaļā).

8. attēls

Euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmes

(gadā; %)

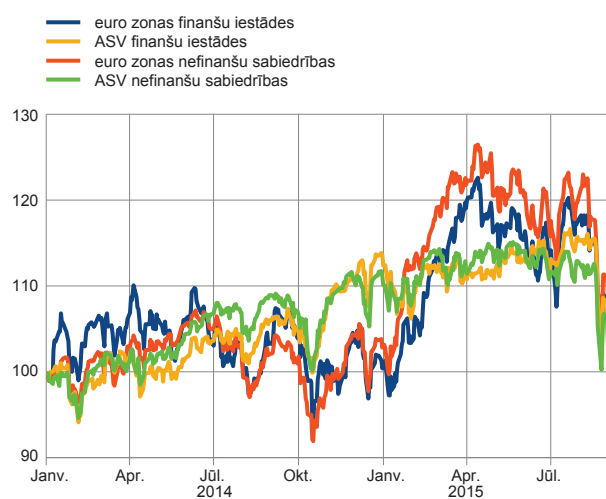
Avoti: iBoxx un ECB.

Piezīme. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada 2. septembrī.

9. attēls

Finanšu un nefinanšu sektora akciju cenu indeksi

(2014. gada 1. janvāris = 100)

Avots: Thomson Reuters.

Piezīmes. Datu pamatā ir DataStream tirgus indeksi. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2015. gada 2. septembrī.

Dažādos finanšu tirgus spriedzes apstākļos uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmes bija stabilas, lai gan aplūkojamā periodā tās nedaudz pieauga. Uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmes salīdzinājumā ar euro zonas valstu AAA reitinga valdības obligāciju vidējām peļņas likmēm kopumā mainījās atbilstoši riska uztveres dinamikai. Tādējādi tām bija tendence pieaugt, reaģējot uz jūnija beigās un jūlija sākumā vēroto nenoteiktību attiecībā uz norisēm Grieķijā. Vēlāk tās nedaudz samazinājās, bet augusta otrajā pusē jau atkal pieauga saistībā ar nenoteiktības palielināšanos pasaulē (sk. 8. att.). Uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmes no jūnija sākuma līdz septembra sākumam palielinājās par 5–20 bāzes punktiem atkarībā no sektora un reitingu kategorijas.

Kopumā līdzīga tendence bija vērojama arī attiecībā uz tādu paplašinātās aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros iegādāto aktīvu grupu, kuri nav valsts sektora vērtspapīri (t.i., nodrošināto obligāciju un ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru (ABS)), peļņas likmju starpībām. Tomēr aplūkojamā periodā nodrošināto obligāciju peļņas likmes kopumā nemainījās, savukārt zemāka reitinga ABS diskonta uzcenojums nedaudz pieauga.

Euro zonas kapitāla vērtspapīru tirgus piedzīvoja ievērojamus zaudējumus gan finanšu, gan nefinanšu sektorā. Euro zonas finanšu iestāžu un nefinanšu sabiedrību akciju cenas no jūnija sākuma līdz septembra sākumam kopumā samazinājās attiecīgi par 8% un 10% (sk. 9. att.). Lai gan līdz jūlija vidum ar norisēm Grieķijā saistītie zaudējumi tika novērsti, augusta otrajā pusē palielinājās nenoteiktība par pasaules izaugsmes perspektīvu, izraisot būtisku kapitāla vērtspapīru cenu kritumu. Atšķirībā no euro zonas ASV finanšu iestāžu un nefinanšu sabiedrību akciju cenas no jūnija sākuma līdz jūlija vidum kopumā nemainījās. Tas liecināja, ka šā perioda satricinājumi bija raksturīgi tieši euro zonai. No jūlija vidus, pasliktinoties globālās izaugsmes perspektīvām, ASV

akciju cenas radīja aptuveni divreiz lielākus zaudējumus nekā euro zonas akciju cenas. Aplūkojamā periodā euro zonas un ASV implicētais kapitāla vērtspapīru tirgus svārstīgums palielinājās attiecīgi par 8 procentu punktiem un 10 procentu punktiem.

Periodā no jūnija sākuma līdz septembra sākumam, pakāpeniski palielinoties likviditātes pārpalikumam, EONIA stabilizējās.

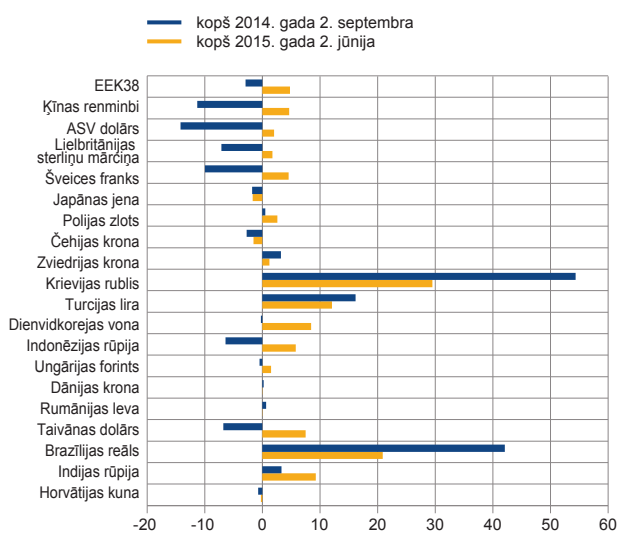
Pēc paziņojuma par paplašinātās AIP ieviešanu EONIA pakāpeniski samazinājās, bet pēc tam, pamazām palielinoties likviditātes pārpalikumam, stabilizējās un no jūnija sākuma līdz 2. septembrim bija vidēji -0.12%. AIP ietvaros veikto iegāžu un jūnijā īstenotās ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijas rezultātā likviditātes pārpalikuma līmenis paaugstinājās. Sīkāka informācija par likviditātes apstākļiem un monetārās politikas operācijām sniegta 2. ielikumā. 3. mēnešu EURIBOR, kas pirmo reizi bija negatīvs aprīļa beigās, turpināja lēnām samazināties un 2. septembrī sasniedza -0.033%.

3. ielikumā sniegts dziļāks ieskats par beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgus norisēm kopš 2008. gada, izmantojot TARGET2 transakciju datus, savukārt 4. ielikumā īsumā aplūkots, kas ir TARGET atlikumi un to dinamiku ietekmējošie faktori.

10. attēls

Euro kursa pārmaiņas attiecībā pret atsevišķām valūtām

(%)

Avots: ECB.
Piezīmes. Pārmaiņas (%) salīdzinājumā ar 2015. gada 2. septembri. EEK38 ir euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām.

Euro efektīvais kurss no jūnija sākuma līdz 2. septembrim pieauga par 4.8%.

Runājot par divpusējo kursu svārstībām, euro efektīvais kurss attiecībā pret ASV dolāru paaugstinājās par 2.0% (sk. 10. att.). Euro kurss pieauga arī attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu, Šveices franku, Zviedrijas kronu un Ķīnas renminbi. Tā kā sarūkošās naftas cenas un apgrūtināta ekonomiskā aktivitāte Krievijā nelabvēlīgi ietekmēja Krievijas rubļa kursu, euro kurss attiecībā pret šo valūtu palielinājās par 30%. Euro vērtība pieauga arī attiecībā pret vairākām citām jauno tirgus ekonomikas valstu un izejvielu eksportētājvalstu valūtām. Turpretī tā samazinājās attiecībā pret Japānas jenu un Čehijas kronu. Dānijas kronas kurss joprojām bija tuvu tās VKM II centrālajam kursam. 5. ielikumā sniegta aktualizēta informācija par tirdzniecības svariem, ko izmanto euro efektīvajiem kursiem.

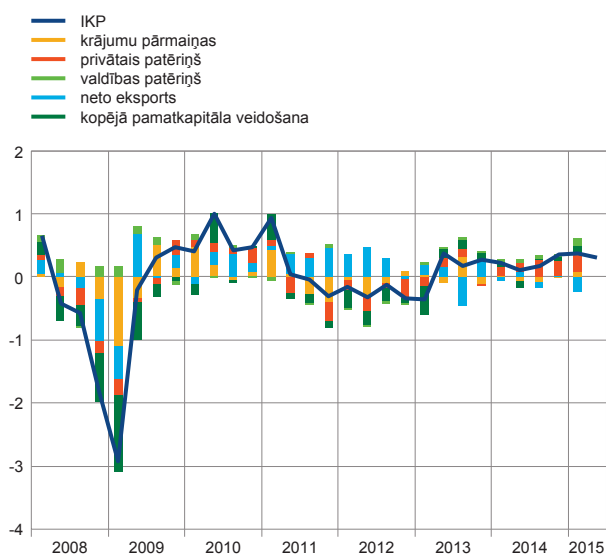
3. Saimnieciskā darbība

Euro zonas tautsaimniecības atveseļošanās turpinājusi pakāpeniski nostiprināties, lai gan lēnāk, nekā iepriekš gaidīts. Euro zonas reālais IKP 2015. gada 2. ceturksnī turpināja palielināties, lai gan nedaudz lēnāk nekā 1. ceturksnī. Jaunākie apsekojumu rādītāji liecina, ka IKP izaugsmes temps 2. pusgadā kopumā būs līdzīgs 2. ceturkšņa izaugsmes tempam. Raugoties tālākā nākotnē, gaidāms, ka saimnieciskās darbības atveseļošanās turpināsies. Zemo naftas cenu ietekmē palielināsies reāli rīcībā esošie ienākumi, tādējādi veicinot privāto patēriņu un uzņēmumu peļņitspēju. Turklāt ļoti stimulējošajai monetārās politikas nostājai vajadzētu turpināt atvieglot kopējos finansēšanas nosacījumus un veicināt piekļuvi kredītiem, sekmējot uzņēmumu ieguldījumu kāpumu. Vienlaikus gaidāms, ka izaugsmes tendence būs nedaudz vājāka, nekā iepriekš gaidīts, īpaši atspoguļojot izaugsmes palēnināšanos jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, kas nelabvēlīgi ietekmē globālo izaugsmi un tādējādi arī euro zonas eksporta pieprasījumu. Ņemot vērā šos apstākļus, ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai paredzēta nedaudz vājāka izaugsmes perspektīva salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2015. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm.

11. attēls

Euro zonas reālais IKP un tā struktūra

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %; devums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Euro zonas IKP pieaugums 2015. gada 2. ceturksnī ir Eurostat ātrā aplēse.

Euro zonas reālais IKP 2015. gada 2. ceturksnī turpināja palielināties, lai gan nedaudz lēnāk nekā 1. ceturksnī.

Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi reālais IKP 2015. gada 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.3% (1. ceturksnī – par 0.4%; sk. 11. att.). Šie izaugsmes norišu rezultāti bija nedaudz zemāki, nekā prognozēts Eurosistēmas speciālistu 2015. gada jūnija iespēju aplēsēs.

Lai gan līdz šā "Tautsaimniecības Biljetena" datu aktualizēšanai izdevumu struktūra nebija pieejama, pieejamā informācija liecina par privātā patēriņa un neto tirdzniecības pozitīvu pienesumu izaugsmē, neto tirdzniecībai atspoguļojot euro zonas eksporta tirgus daļu palielināšanos labvēlīga euro kursa apstākļos. Turpretī ieguldījumi un krājumu pārmaiņas 2. ceturksnī, šķiet, devušas negatīvu pienesumu izaugsmē.

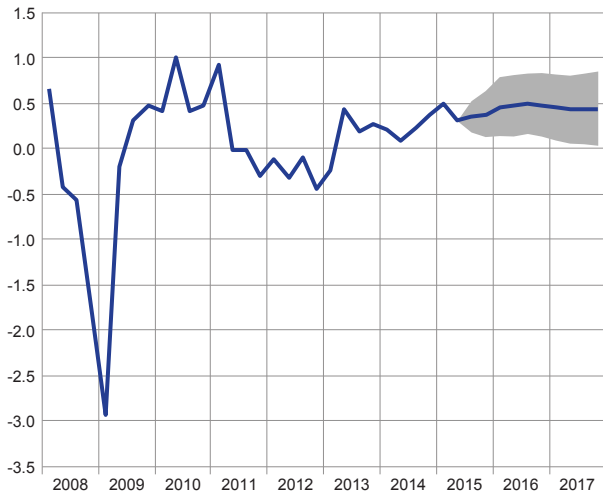
Uzņēmumu konfidences rādītāji liecina, ka tuvākajā laikā izaugsmes temps būs līdzīgs 2. ceturkšņa izaugsmes tempam.

Līdz augustam pieejamie apsekojumu dati norāda uz pastāvīgu un mērenu izaugsmi tuvākajā laikā. Piemēram, gan Eiropas Komisijas ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ENR), gan apvienotais produkcijas izlaides iepirkumu vadītāju indekss (IVI) no 2015. gada 2. ceturkšņa līdz 3. ceturkšņa pirmajiem diviem mēnešiem nedaudz uzlabojās. Turklāt jūlijā un augustā abi rādītāji bija augstāki par attiecīgo ilgtermiņa vidējo līmeni. Lai gan ENR un IVI augustā palielinājās, uzņēmumu konfidence kapitālpreču un starppatēriņa preču nozarēs samazinājās, daļēji atspoguļojot eksporta pasūtījumu zemāku novērtējumu globālās izaugsmes

12. attēls

Euro zonas reālais IKP (t.sk. aplēses)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %)

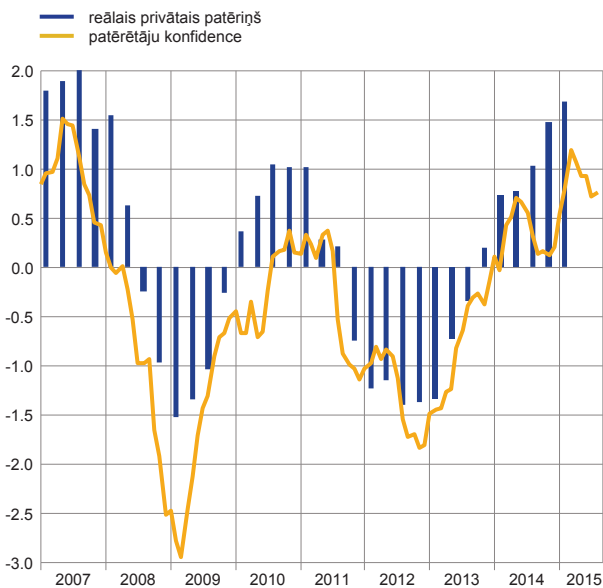

Avoti: Eurostat un raksts *September 2015 ECB staff macroeconomic projections for the euro area* ("ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai"), kas 2015. gada 3. septembrī publicēts ECB interneta vietnē. Piezīmes. Atbilstoši darbadienu skaitam izlīdzināti dati. Diapazonus, ko izmanto galveno aplēšu atainošanai, veido, izmantojot faktiskā iznākuma un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavoto iespēju aplēšu atšķirības. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. ar izņēmuma gadījumiem saistītās korekcijas, izskaidrota ECB 2009. gada decembra dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra").

13. attēls

Euro zonas privātais patēriņš un patērētāju konfidence

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; vidēji izlīdzināti dati)

Avoti: Eurostat, Eiropas Komisija un ECB aprēķini.

perspektīvas pasliktināšanās apstākļos. Lai arī lēnāka pasaules tirdzniecība mazina euro zonas izaugsmes tempu, iepriekšējais euro kursa sarukums un zemās procentu likmes, iespējams, veicinās uzņēmumu ieguldījumus, savukārt labvēlīgām darba tirgus norisēm un zemākām enerģijas cenām tuvākajā laikā vajadzētu sekmēt privāto patēriņu.

Lēnākas tautsaimniecības atveseļošanās novērtējums atspoguļots ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai.¹

Prognozēts, ka nākamajos divos gados euro zonas tautsaimniecības atveseļošanās pakāpeniski uzlabosies, tomēr lēnāk, nekā iepriekš gaidīts, īpaši atspoguļojot palēninājumu jaunajās tirgus ekonomikas valstīs. Gaidāms iekšzemes un ārējā (mazākā mērā nekā iepriekš) pieprasījuma pozitīvs devums izaugsmei. ECB monetārās politikas pasākumiem vajadzētu turpināt veicināt aktivitāti tuvākajā laikā un vidējā termiņā, izmantojot dažādus kanālus. Gaidāms, ka banku aizdevumu procentu likmes joprojām saglabāsies vēsturiski zemā līmenī un kopējo pieprasījumu, īpaši pamatkapitāla veidošanu, pozitīvi ietekmēs ļoti stimulējoša monetārās politikas nostāja. Vienlaikus strukturālo reformu īstenošanas lēnais temps un daudzās nozarēs nepieciešamās bilanču korekcijas, visticamāk, turpinās kavēt izaugsmi. Saskaņā ar ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonai gaidāms, ka euro zonas reālais gada IKP 2015. gadā palielināsies par 1.4%, 2016. gadā – par 1.7% un 2017. gadā – par 1.8% (sk. 12. att.).

Privātā patēriņa kāpums, kas bijis galvenais iepriekšējā gada izaugsmes virzītājspēks, pēdējā laikā, šķiet, palēninājies.

Piemēram, euro zonā 2015. gada 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni mazumtirdzniecība un reģistrēto jauno vieglo automobiļu skaits pieauga par 0.3% (1. ceturksnī – par 1.3%). Lai gan 2. ceturksnī patēriņš, iespējams, samazinājās, Eiropas Komisijas patērētāju konfidences rādītājs euro zonai, kas sniedz samērā labu ieskatu privātā patēriņa norišu tendencēs, augustā pārsniedza tā ilgtermiņa vidējo līmeni un liecina par pastāvīgu izaugsmi (sk. 13. att.).

¹ Sk. "ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai": <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecbstaffprojections201509.en.pdf?373c7ff1a4072123c81757486566b3f2>.

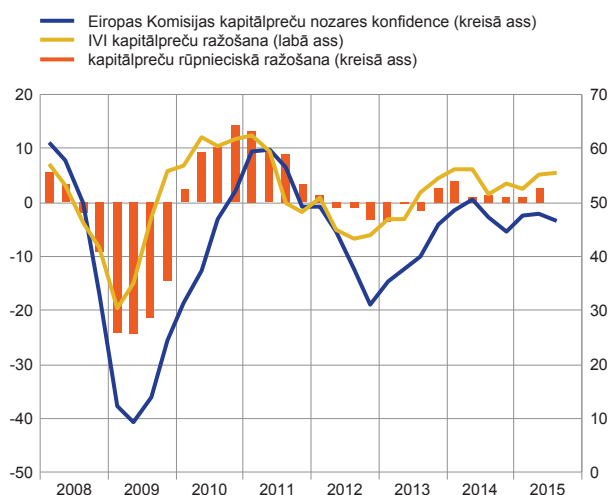
Turpmāk gaidāms, ka privātā patēriņa pieaugums joprojām būs galvenais saimnieciskās darbības kāpuma noteicējs. Enerģijas cenu sarukuma labvēlīgajai ietekmei uz reāli rīcībā esošajiem ienākumiem vajadzētu turpināt pozitīvi ietekmēt privāto patēriņu. Paredzams, ka pēc tam, stabila nodarbinātības kāpuma apstākļos un palielinoties viena nodarbinātā nominālajai atlīdzībai, augs darba samaksas

ienākumi. Finansējuma nosacījumu atvieglošanai un ECB nestandarta pasākumu nostiprinātajām zemajām finansējuma izmaksām vajadzētu veicināt privāto patēriņu.

14. attēls

Euro zonas kapitālpreču ražošanas un investīciju konfidence

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu; %, neto procentu atlikums; indekss)

Avoti: Eurostat, Eiropas Komisija un Markit.

Apsekojumu dati par kapitālpreču nozari liecina, ka līdz augustam konfidence kopumā stabilizējusies vai nedaudz sarukusi un ražošanas gaidas mazinājušās (sk. 14. att.). Ārējās vides pasliktināšanās arī ierobežo ieguldījumu īstermiņa perspektīvu.

15. attēls

Euro zonas eksporta tirgus daļas

(kopējais euro zonas preču eksports kā kopējā pasaules preču eksporta daļa)

Avoti: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis un ECB aprēķini.

Šķiet, ka šā gada 2. ceturksnī euro zonas kopējais ieguldījumu kāpums palēninājies. Ieguldījumus

1. ceturksnī veicināja augošs pieprasījums, labvēlīgi finansēšanas nosacījumi, siltā ziema un dažās valstīs īstenotie īslaicīgie fiskālie stimuli. Gaidāms, ka 2015. gada 2. ceturksnī kopējais ieguldījumu kāpums būs sarucis, jo kapitālpreču rūpnieciskās ražošanas dinamika samazinājās un jaudu noslodze apstrādes rūpniecībā kopumā nemainījās. Runājot par ieguldījumiem būvniecībā, būvniecības produkcijas kāpums ir palēninājies un konfidences rādītāji saglabājas sarukumam līdzīgā līmenī, liecinot par vāju izaugsmi 2. ceturksnī.

Uzņēmumu ieguldījumu pieaugums varētu būt nedaudz lēnāks, nekā iepriekš gaidīts, tomēr tas joprojām ir atvēršanās dzinējspēks.

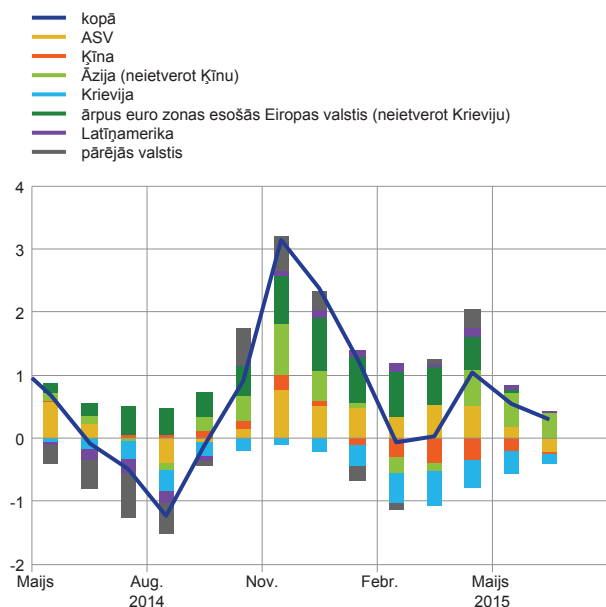
Taču, raugoties nākotnē, uzņēmumu ieguldījumiem ļoti stimulējošas monetārās politikas, atvieglotu kredītu piedāvājuma nosacījumu, lielāka peļņas pieauguma, pieprasījuma nostiprināšanās un pamatlīdzekļu nepieciešamās nomaiņas apstākļos vajadzētu pakāpeniski atjaunoties.

Gaidāms, ka ieguldījumi būvniecībā 2015. gada 2. pusgadā pakāpeniski atjaunosies. Beidzoties ieilgušajam korekciju periodam, ļoti labvēlīgiem finansēšanas nosacījumiem un mājāsaimniecību rīcībā esošo ienākumu kāpumam vajadzētu veicināt ieguldījumus būvniecībā. Dažās valstīs mājokļu tirgus korekcijās panāktais progress, par ko liecina ar izsniegtajām būvatļaujām saistītās un mājokļu cenu pārmaiņas, laika gaitā veicinās arī ieguldījumus mājokļos.

16. attēls

Uz galvenajām ārpus euro zonas esošajām tirdzniecības partnervalstīm veiktā preču eksporta apjoms

(triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem; %, devums; procentu punktos)

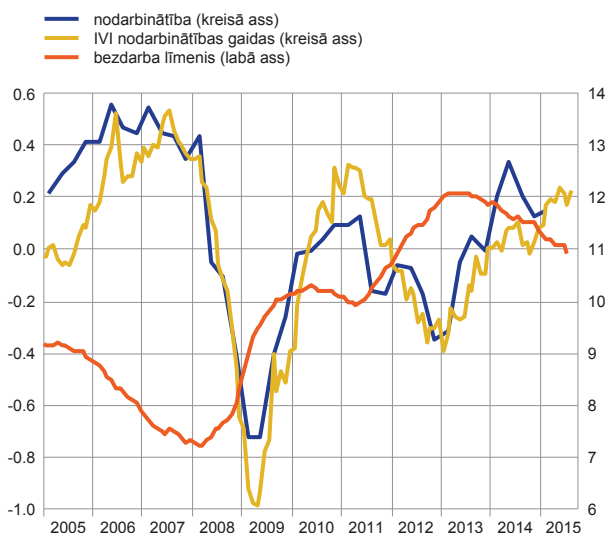
Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. "Ārpus euro zonas esošās Eiropas valstis" ietver arī dažas valstis, kuras nav ES valstis (piemēram, Norvēģiju, Šveici un Turciju).

17. attēls

Nodarbinātība, IVI nodarbinātības gaidas un bezdarbs euro zonā

(pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; indekss; % no darbaspēka)

Avoti: Eurostat, Markit un ECB aprēķini.

Piezīme. IVI izteikts kā novirzes no 50, dalītas ar 10.

Eksporta izaugsmes gaidas samazinātas vājākas ārējās vides dēļ.

2015. gada 1. ceturksnī euro zonas preču un pakalpojumu eksporta kāpums nedaudz saruka. Lai gan globālā izaugsme būtiski samazinājās, preču tirdzniecības 2015. gada 2. ceturkšņa dati liecina par preču eksporta pieaugumu, norādot uz euro zonas eksporta tirgus daļu palielināšanos 2015. gada 1. pusgadā, ko daļēji veicināja labvēlīgs euro kurss (sk. 15. att.). Šīs norises atspoguļo eksporta uz ASV un Āziju (neietverot Ķīnu) kāpumu, savukārt eksports uz Ķīnu un Krieviju joprojām bija neliels (sk. 16. att.).

Tomēr, raugoties nākotnē, prognozēts, ka eksporta pieaugums būtiski atpaliks no pirmskrīzes līmeņa,

atspoguļojot gan globālā pieprasījuma mazināšanos, gan mazāku pasaules tirdzniecības elastības ietekmi uz izaugsmi. Gaidāms, ka euro zonas imports vienlaikus ar iekšzemes pieprasījuma atveseļošanos vidējā termiņā turpinās vēl vairāk nostiprināties. Tāpēc paredzams, ka nākamo divu gadu laikā neto eksporta ieguldījums reālajā IKP pieaugumā kopumā būs neitrāls.

Situācija euro zonas darba tirgū turpina pakāpeniski uzlaboties.

Nodarbināto skaits (sk. 17. att.) 2015. gada 1. ceturksnī (pēdējais periods, par kuru pieejami dati) salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni nedaudz palielinājās (par 0.1%). Nozaru dalījumā nodarbinātības kāpumu noteica nodarbinātības būvniecībā pieaugums. Vienlaikus nodarbinātības līmeņa kāpums pakalpojumu nozarē jau ceturto ceturksni pēc kārtas turpināja samazināties. Neraugoties uz kopējās nodarbinātības palielināšanos, nostrādāto stundu kopskaits 1. ceturksnī nedaudz samazinājās, atspoguļojot nostrādāto stundu skaita uz vienu nodarbināto sarukumu. Apsekojumu dati liecina, ka nodarbinātība 2015. gada 2. ceturksnī turpināja uzlaboties. Šie rādītāji liecina par turpmākiem darba tirgus apstākļu uzlabojumiem 2015. gada 2. ceturksnī rūpniecībā un pakalpojumu nozarē un nelielu sarukumu būvniecībā.

Paaugstinātais bezdarba līmenis turpina pakāpeniski sarukt.

Euro zonas bezdarba līmenis 2015. gada 2. ceturksnī samazinājās līdz 11.1% (1. ceturksnī – 11.2%). Jūlijā bezdarba līmenis kritās vēl vairāk (līdz 10.9%). Tā pastāvīga samazināšanās vērojama visās darbinieku grupās (jaunieši, pieaugušie, vīrieši un sievietes) un vairākumā euro zonas valstu, tomēr joprojām saglabājas būtiskas vecuma grupu un valstu līmeņa atšķirības.

Turpmāk gaidāms, ka īstermiņā un vidējā termiņā situācija euro zonas darba tirgos turpinās uzlaboties. Gaidāms, ka, tautsaimniecības atveseļošanās procesam nostiprinoties, nodarbinātības pieaugums turpmākajos ceturkšņos nedaudz paātrināsies. Tāpēc gaidāms, ka, atveseļošanās procesam kļūstot plašākam, euro zonas bezdarba līmenis turpinās samazināties.

Euro zonas tautsaimniecības perspektīvu joprojām apdraud lejupvērsti riski.

Tie īpaši atspoguļo ar ārējo vidi saistītu paaugstinātu nenoteiktību. Jāatzīmē, ka norises jaunajās tirgus ekonomikas valstīs ar tirdzniecības un konfidences starpniecību var vēl nelabvēlīgāk ietekmēt globālo izaugsmi.

4. Cenas un izmaksas

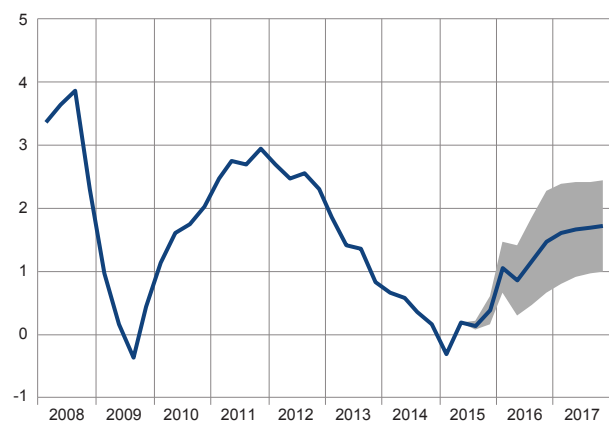
SPCI inflācija pēdējā laikā stabilizējusies zemā pozitīvā līmenī. Pamatojoties uz pieejamo informāciju un biržā tirgto naftas nākotnes līgumu pašreizējām cenām, SPCI gada inflācija tuvākajā laikā joprojām būs ļoti zema. Gaidāms, ka SPCI gada inflācija pieaugs gada beigās galvenokārt saistībā ar 2014. gada nogalē novērotā naftas cenu krituma radīto bāzes efektu. Prognozējams, ka inflācija 2016. un 2017. gadā turpinās palielināties, un to noteiks gaidāmā tautsaimniecības atveseļošanās, euro kursa iepriekšējo kritumu ietekme un pašlaik biržā tirgto

naftas nākotnes līgumu tirgu atspoguļotais pieņēmums, ka turpmākajos gados naftas cenas būs nedaudz augstākas. ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai paredz, ka SPCI gada inflācija 2015. gadā būs 0.1%, 2016. gadā – 1.1% un 2017. gadā – 1.7%. Salīdzinājumā ar Eurostat speciālistu 2015. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm SPCI inflācijas prognoze koriģēta un pazemināta, galvenokārt atspoguļojot mazākas naftas cenas.

18. attēls

Euro zonas SPCI inflācija (t.sk. aplēses)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

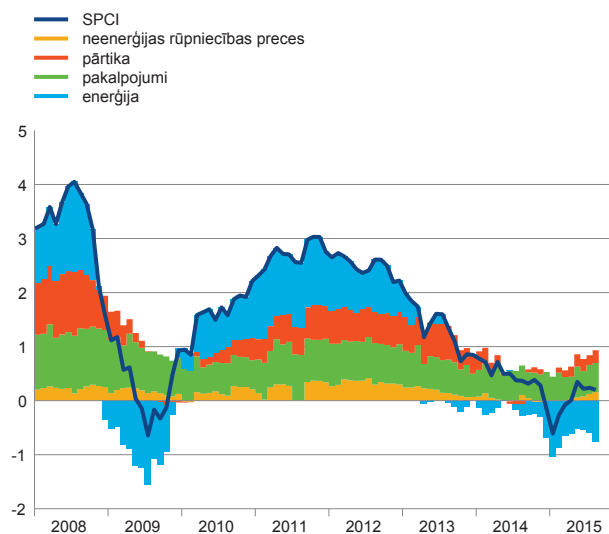
Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada augustā (ātrā aplēse).

19. attēls

Komponentu devums euro zonas kopējā SPCI inflācijā

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada augustā (ātrā aplēse).

Kopš kāpuma atsākšanās no šā gada sākumā novērotā negatīvā līmeņa SPCI inflācija pēdējā laikā stabilizējusies zemā pozitīvā līmenī (sk. 18. att.).

Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi SPCI gada inflācija augustā bija 0.2% (tāda kā jūlijā un jūnijā). Nesenā stabilizēšanās atspoguļo divus kompensējošu faktoru kopumus (sk. 19. att.). No vienas puses, naftas cenu sarūkuma atsākšanās mazinājusi enerģijas cenu inflāciju. No otras puses, dažos pēdējos mēnešos nedaudz palielinājusies SPCI inflācija, neietverot enerģiju un pārtiku, un to noteica neenerģijas rūpniecības preču cenu inflācija, bet pakalpojumu cenu inflācija saglabājusies kopumā stabila. Turklāt pārtikas cenu inflācija augustā būtiski palielinājās nozīmīgāka neapstrādātās pārtikas cenu devuma ietekmē, savukārt apstrādātās pārtikas cenu inflācija joprojām bija kopumā stabila, jo to mazināja piena produktu cenas.

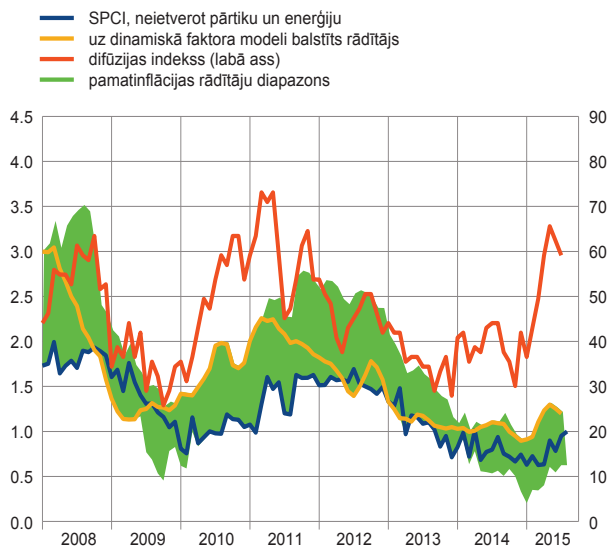
Enerģijas un pārtikas cenu inflācija pēdējos ceturkšņos pastiprinājusi euro zonas inflācijas tendenci.

Enerģijas cenu inflācija kopš 2014. gada jūlija, kad naftas cenas sāka krasi sarukt, bijusi negatīva. Jēlnaftas cena pēc 2014. gada jūnija vidū sasniegtās augstākās cenas līdz janvārim euro izteiksmē samazinājās aptuveni par 50%. Naftas cenām pēc 2015. gada sākumā sasniegtā zemākā punkta pieaugot, enerģijas cenu inflācija šā gada 1. pusgadā sāka palielināties. Tomēr kopš jūlija atsākusies naftas

20. attēls

Pamatinflācijas rādītāji

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu; %)

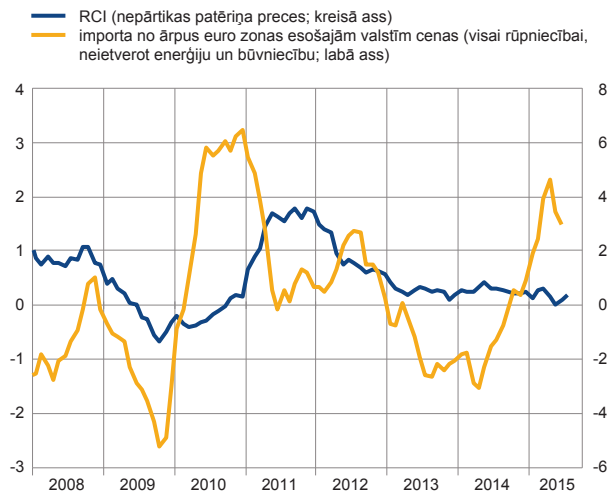
Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Pamatrādītāju diapazonā ņemti vērā šādi rādītāji: SPCI (neietverot enerģiju), SPCI (neietverot neapstrādāto pārtiku un enerģiju), SPCI (neietverot enerģiju un pārtiku), skaitļu kopas vidējais, aprēķinā neietverot lielākās un mazākās vērtības (*trimmed mean*) (10%), skaitļu kopas vidējais, aprēķinā neietverot lielākās un mazākās vērtības (30%), SPCI mediāna un uz dinamiskā faktora modeli balstīts rādītājs. Difūzijas indeksu aprēķina kā daļu no konkrētiem SPCI komponentiem, kuru gada pārmaiņu temps pēdējos trijos mēnešos pieaudzis. Jaunākie dati par SPCI (neietverot enerģiju un pārtiku; ātrā aplēse) atbilst stāvoklim 2015. gada augustā un par visiem citiem rādītājiem – stāvoklim 2015. gada jūlijā.

21. attēls

Nepārtikas patēriņa preču ražotāju cenas un importa no ārpus euro zonas esošajām valstīm cenas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati par RCI atbilst stāvoklim 2015. gada jūlijā un dati par importa cenām – stāvoklim 2015. gada jūnijā.

cenu lejupvērsta tendence, radot enerģijas cenu inflāciju pazeminošu spiedienu. Pārtikas cenu inflācijas devums 2014. gadā arī būtiski saruka, bet sakarā ar nozīmīgiem bāzes efektiem kopš šā gada sākuma nedaudz atjaunojies. Tomēr vēsturiskā skatījumā pārtikas cenu inflācija joprojām ir samērā zema (sk. 7. ielikumu).

Jaunākie rādītāji liecina par pakāpenisku

pamatinflācijas nostiprināšanos.

SPCI inflācija, neietverot pārtiku un enerģiju (pamatinflācijas rādītājs), augustā joprojām bija stabila (1.0%). Lielākā daļa citu pamatinflācijas rādītāju, aplūkojot "Tautsaimniecības Biļetena" iepriekšējā izdevuma 4. ielikumā sniegto plašo kopumu¹, 2015. gada jūlijā vēl arvien bija augstāki nekā šā gada sākumā (sk. 20. att.). Turpmāku pamatinflācijas pieaugumu varētu veicināt euro kursa krasā krituma (no 2014. gada maija līdz 2015. gada aprīlim) ietekme uz neenerģijas patēriņa preču cenām un ilgstoša iekšzemes pieprasījuma atveseļošanās euro zonā. Tomēr vēl ir pārāgri secināt, ka sākusies pamatinflācijas augšupvērsta tendence, jo naftas un nenaftas izejvielu cenu sarukuma netiešā ietekme un zema inflācija pasaulē varētu īslaicīgi veicināt lejupvērsta spiediena atsākšanos. Nesena euro kursa kāpums arī varētu mazināt daļu euro kursa agrākā krasā samazinājuma augšupvērsta ietekmes.

Preču cenu inflācijas palielinājuma apstākļos var arvien vairāk saskatīt valūtas kursa krituma ietekmi.

Neenerģijas rūpniecības preču cenu inflācija bija kopumā palielinājusies (2015. gada februārī – -0.1%; augustā – 0.6%). Augšupvērsta tendence atspoguļo ar euro kursa kritumu saistītā nepārtikas patēriņa preču importa cenu straujā pieauguma ietekmi un pēdējos ceturkšņos novēroto lielāku ilglietojuma preču patēriņu.

Zemāka euro kursa ietekmei uz iekšzemes spiedienu, kas saistīts ar naftas piegādi, nākamajos ceturkšņos jāklūst spēcīgāki.

Lai gan importa no ārpus euro zonas esošajām valstīm cenas joprojām bija augstas (sk. 21. att.), ar naftas piegādes cenām saistītais iekšzemes avotu radītais spiediens vēl arvien ir vājš. Tiešām, ar naftas piegādi saistītais spiediens

¹ Sk. ECB 2015. gada jūlija "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 5/2015 ielikumu *Has underlying inflation reached a turning point?* ("Vai pamatinflācija sasniegusi pavērsiena punktu?").

uz pārtikas cenām liecina par mērenu dinamiku cenu ķēdē, bet nepārtikas patēriņa preču ražotāju cenu gada pārmaiņu temps jūlijā bija 0.2% (neliels palielinājums otro mēnesi pēc kārtas). Apsekojuma rādītāji pēdējā laikā pasliktinājušies. Mazumtirdzniecības sektorā augustā joprojām samazinājās nepārtikas preču ražošanas izmaksu iepirkumu vadītāju indekss (IVI), pārtraucot līdz jūnijam novēroto augšupvērsto dinamiku. Lai gan nepārtikas patēriņa preču ražotāju cenu gada pārmaiņu tempa kāpums bijis mērens, nesenajam pieaugumam būtu jāturpinās, jo euro kursa krasā krituma ietekme arvien pastiprinās.

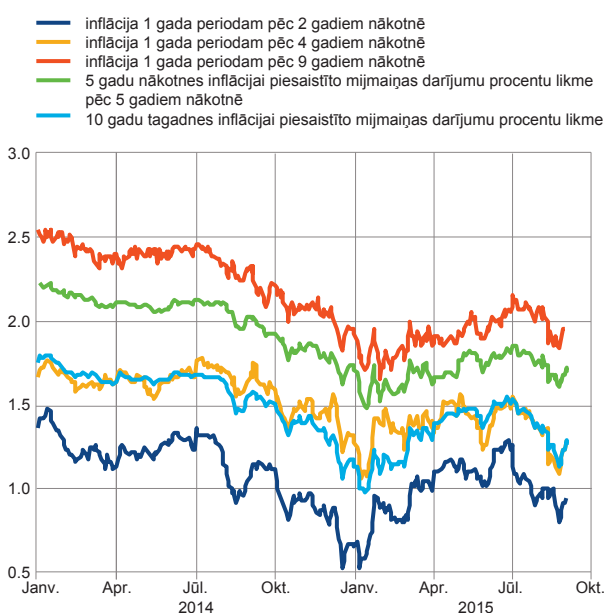
Iekšzemes cenu spiediens pagaidām stabilizējies. IKP deflators, kas sniedz informāciju par iekšzemes inflācijas spiedienu, 2015. gada 1. ceturksnī nedaudz pieauga, atspoguļojot vēl arvien vājās darbaspēka izmaksu pārmaiņas un mērenu peļņas maržu kāpumu. Vienības darbaspēka izmaksu pieaugums 2015. gada 1. ceturksnī mazliet saruka, jo ražīgums palielinājās straujākā tempā nekā atlīdzība vienam nodarbinātajam. Peļņas kāpums (darbības bruto ieņēmumu izteiksmē) kļuva nedaudz spēcīgāks, atspoguļojot reālā IKP pieauguma ilgstošas uzlabošanās ietekmi un peļņas par produkcijas vienību kāpuma tempa paātrināšanos.

Būtiskais tautsaimniecības atslābums turpina mazināt pakalpojumu cenu inflāciju. Pakalpojumu cenu inflācijas gada temps pēdējos mēnešos svārstījies tikai nedaudz virs 1.0%. Svārstības šajā līmenī galvenokārt atspoguļo ar ceļošanu saistīto komponentu ietekmi ilgstoši mērena darba samaksas un peļņas maržas kāpuma dinamikas apstākļos. Darba samaksas un peļņas maržas vājo pieaugumu var attiecināt uz vairākiem faktoriem, t.sk. būtisko tautsaimniecības un darba tirgus atslābumu un lielāku darba samaksas un cenu elastību dažās valstīs sakarā ar pēdējos gados darba un preču tirgū veiktajām strukturālajām reformām.

22. attēls

Uz tirgus instrumentiem balstītie inflācijas gaidu rādītāji

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

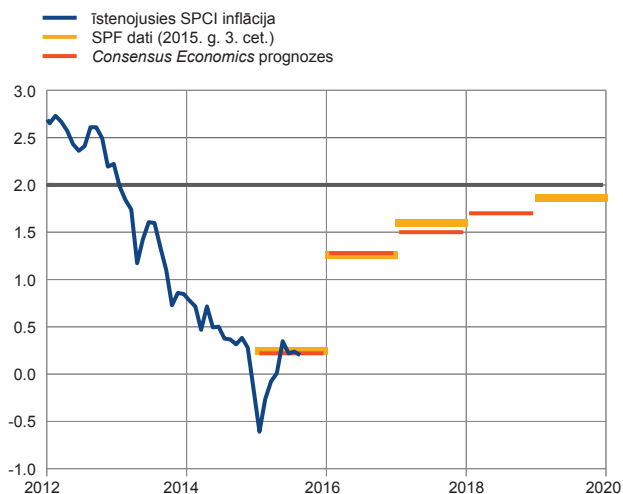
Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada 2. septembrī.

Uz tirgus instrumentiem balstītie inflācijas gaidu rādītāji pēc ilgstošas augšupvērstas tendences kopš janvāra pēdējā laikā mazinājušies, bet uz apsekojumiem balstītie rādītāji joprojām bijuši samērā stabili. Inflācijas gaidu augšupvērstā tendence, par ko kopš 2015. gada sākuma liecināja inflācijai piesaistītie mijmaiņas darījumi, jūnija beigās mitējās. Kopumā ilgtermiņa nākotnes inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmes 2015. gada pirmajos sešos mēnešos pieauga aptuveni par 0.4 procentu punktiem. Mērenākas pasaules tautsaimniecības aktivitātes un izejvielu cenu krituma apstākļos šīs procentu likmes no jūnija beigām līdz septembra sākumam saruka. Tomēr citi faktori arī varēja veicināt šo samazinājumu, piemēram, zems tirgus likviditātes apjoms vasaras mēnešos un inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmēs ietvertas zemākas inflācijas riska prēmijas. 5 gadu nākotnes līdzsvara inflācija pēc 5 gadiem nākotnē no jūlija sākuma līdz 2. septembrim saruka aptuveni par 15 bāzes punktiem, šajā datumā sasniedzot 1.7% (sk. 22. att.). Šajā periodā īstermiņa un vidēja termiņa

23. attēls

Uz apsekojumiem balstītie inflācijas gaidu rādītāji

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Eurostat, Reuters, ECB Survey of Professional Forecasters, ECB aprēķini un Consensus Economics prognozes.

Piezīmes. Līdz 2015. gada augustam īstenojušās SPCI dati (ātrā aplēse). SPF prognozes dati balstīti uz 2015. gada 3. ceturkšņa apsekojuma rezultātiem. Ilgtermiņa prognoze ir prognoze pēc 5 gadiem nākotnē. Consensus Economics prognožu dati 2015. un 2016. gadam balstīti uz 2015. gada augusta aplēsēm un 2017. un 2018. gadam – uz 2015. gada aprīļa aplēsēm.

inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmes pazeminājās būtiskāk nekā ilgāka termiņa procentu likmes. Uz apsekojumiem balstītie inflācijas gaidu rādītāji līdz šim vēl arvien bijuši samērā stabili un joprojām liecina, ka inflācijas gaidas vidējā termiņā atgriezīsies līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam (sk. 23. att.).

Kopumā prognozēts, ka ar 2015. gada beigām euro zonas SPCI inflācija pieaugs (sk. 18. att.).

Pamatojoties uz augusta vidū pieejamo informāciju, ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai prognozēts, ka SPCI inflācija 2015. gadā būs vidēji 0.1% un 2016. un 2017. gadā palielināsies attiecīgi līdz 1.1% un 1.7%.² Sākotnējais pieaugums galvenokārt saistīts ar bāzes efektiem, ko noteica naftas cenu agrākie samazinājumi. Prognozēts, ka 2016. un 2017. gadā kopējā inflācija būtiski palielināsies, jo tālāka tautsaimniecības un darba tirgus atslābuma mazināšanās pakāpeniski veicinās pamatinflācijas kāpumu. Turklāt inflācijas pieaugumu noteiks augošais ārējais cenu spiediens, ņemot vērā

ilgstošu valūtas kursa ietekmi uz patēriņa cenām un pieņēmuma par enerģijas un neenerģijas izejvielu cenu palielinājuma augšupvērsto ietekmi kopā ar nesenā naftas cenu krituma spēcīgajiem augšupvērstajiem bāzes efektiem. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2015. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm SPCI inflācijas prognozes koriģētas un pazeminātas visā iespēju aplēšu periodā, bet prognozes 2017. gadam – tikai nedaudz. Lejupvērstā korekcija galvenokārt atspoguļo zemāku naftas cenu tiešo un netiešo ietekmi.

Ņemot vērā jaunākās naftas cenu un valūtas kursu norises, pastāv lejupvērsti riski ECB speciālistu 2015. gada septembra inflācijas prognozēm.

Kopš septembra prognožu tehnisko pieņēmumu datu aktualizēšanas termiņa naftas cenas mazinājušās, bet euro efektīvais kurss pieaudzis daļēji saistībā ar finanšu satricinājumiem dažās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs.

Mājokļu cenu atjaunošanās ir samērā plaša, lai gan mājokļu cenu kāpums euro zonas valstīs joprojām ir atšķirīgs. Turpinās ECB sagatavotā euro zonas mājokļu cenu rādītāja samērā lēns pieaugums, 2015. gada 1. ceturksnī palielinoties par 1.0% (gada pārmaiņas). Gaidāms, ka mājokļu cenas euro zonā kopumā turpmākajā periodā turpinās pieaugt, atspoguļojot māsaimniecību ienākumu un nodarbinātības uzlabošanās perspektīvu, labvēlīgus finansēšanas nosacījumus un mājokļu cenu iepriekšējo pārvērtēšanu korekciju.³

² Sk. ECB interneta vietnē 2015. gada 3. septembrī publicēto rakstu "ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai".

³ Sk. šajā "Tautsaimniecības Bijetena" numurā publicēto rakstu *The state of the house price cycle in the euro area* ("Mājokļu cenu cikla stāvoklis euro zonā").

5. Nauda un kredītu atlikumi

Naudas un aizdevumu atlikuma kāpuma temps turpināja atjaunoties ļoti zemu procentu likmju apstākļos. Portfeļu aizstāšana un kredītēšanas dinamikas uzlabošanās nosaka plašās naudas pieaugumu. Turklāt ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijas (ITRMO) un paplašinātā aktīvu iegādes programma (AIP) veicinājusi naudas un kredītu rādītāju uzlabošanos. Banku finansējuma izmaksas 2015. gada 2. ceturksnī stabilizējās vēsturiski zemākajā līmenī. Atviegloti kredītu nosacījumi

joprojām veicināja aizdevumu atlikuma kāpuma tempa turpmāku atjaunošanos, kas pakāpeniski istenojas. Turklāt banku aizdevumu procentu likmju atšķirības dažādās valstīs turpināja samazināties. Lai gan banku aizdevumi ir galvenais nefinanšu sabiedrību (NFS) ārējās finansēšanas avots, tiek lēsts, ka NFS saņemtā ārējā finansējuma kopējā gada plūsma 2015. gada 2. ceturksnī stabilizējusies. Kopumā jaunākās norises liecina, ka ECB monetārās politikas pasākumi pakāpeniski sāk ietekmēt kredītu nosacījumus un visbeidzot veicina plašās naudas un kredītu atlikumu dinamiku.

Jaunākie monetārie dati apstiprina, ka naudas pieauguma tempa dinamika ir stabila. M3

gada kāpuma temps jūlijā bija 5.3% (2015. gada 2. ceturksnī – 5.0%; sk. 24. att.). Šo M3 pieauguma tempa palielināšanos galvenokārt noteica šaurās naudas rādītājs M1. M1 gada kāpuma temps 2015. gada jūlijā turpināja pieaugt, sasniedzot 12.1% (2015. gada 2. ceturksnī – 10.9%). Šaurās naudas nesena dinamika ir atbilstoša turpmākas ekonomiskās aktivitātes atjaunošanās perspektīvai.

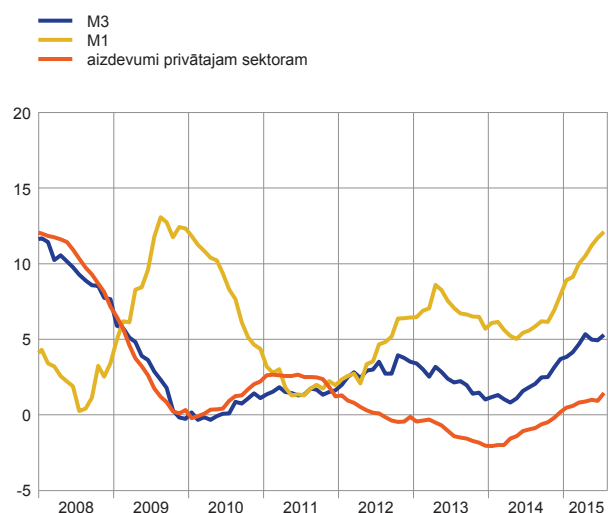
Naudas līdzekļu turētāji dod priekšroku

noguldījumiem uz nakti. Jūlijā (tāpat kā visā 2015. gada 2. ceturksnī) lielu ieguldījumu M3 pieaugumā deva M1 (sk. 25. att.). Ļoti zemo procentu likmju vide naudas līdzekļu turētājiem ir stimuls ieguldīt M3 ietilpstošajos noguldījumos uz nakti. M1 devums atspoguļo arī ieplūdes, kas saistītas ar naudas līdzekļu turētāju sektora veikto valsts sektora obligāciju, nodrošināto obligāciju un ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru pārdošanu paplašinātās aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros. Zemais atlīdzības līmenis par mazāk likvīdiem monetārajiem aktīviem 2015. gada 1. pusgadā veicināja pastāvīgu īstermiņa noguldījumu (izņemot noguldījumus uz nakti) atlikuma sarukumu, kas joprojām kavēja M3 pieaugumu. M3 kāpumu papildus veicināja tirgojamie finanšu instrumenti (t.i., M3 – M2), kuru īpatsvars bija neliels, bet pozitīvs.

24. attēls

M3, M1 un aizdevumi privātajam sektoram

(pārmaiņas; %, sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

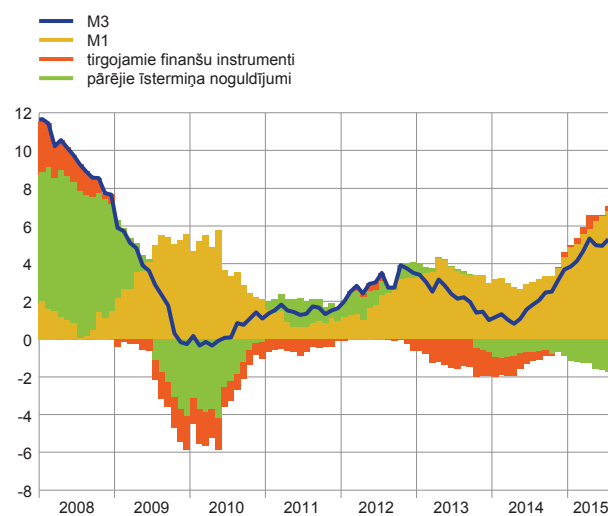

Avots: ECB.

25. attēls

M3 un tā sastāvdaļas

(devums M3 gada pieauguma tempā; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

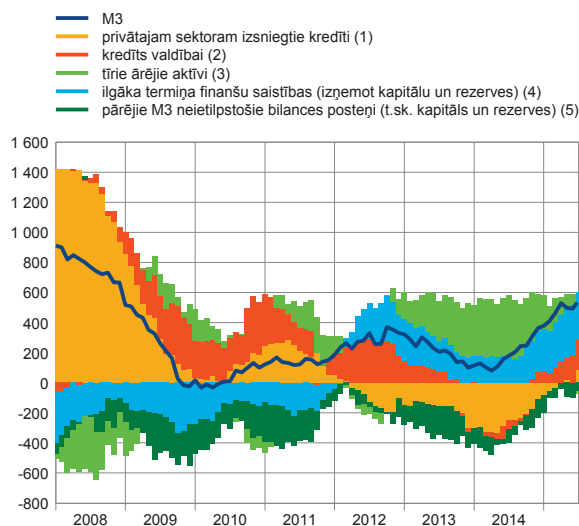

Avots: ECB.

26. attēls

M3 neietilpstošie bilances posteņi

(gada plūsmas; mljrd. euro; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

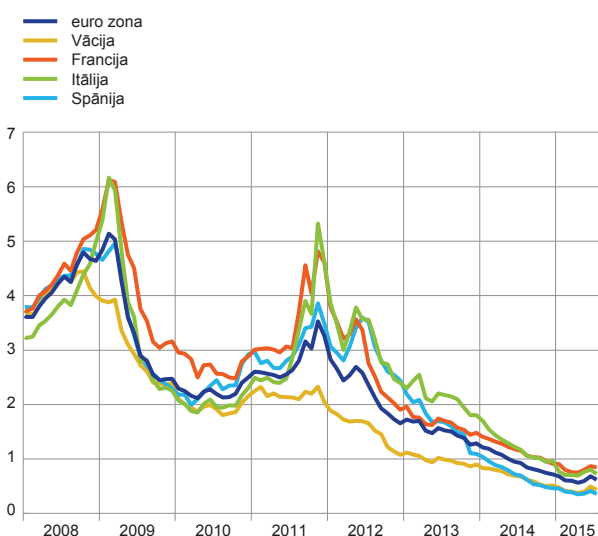
Piezīme. M3 parādīts tikai kā atsauce ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$).

turpināja samazināt valdības vērtspapīru turējumus, attiecīgi dodot iespēju līdzsvarot MFI ieguldījumus, novirzot tos uz privātā sektora aktīviem. Vienlaikus MFI sektora tīro ārējo aktīvu pozīcijas, kas liecina par lielu euro zonas tekošā konta pozitīvo saldo, devums 2015. gada 2. ceturksnī turpināja sarukt un 2015. gada jūlijā kļuva negatīvs. Jūlijā, neraugoties uz tekošā konta pozitīvā saldo pastāvīgi pozitīvo devumu, bija vērojama spēcīga līdzekļu aizplūde no tīrajiem ārējiem aktīviem.

27. attēls

Kopējās banku parāda finansējuma izmaksas

(gadā; %)

Avoti: ECB, Merrill Lynch Global Index un ECB aprēķini.

Piezīme. Noguldījumu jauno darījumu procentu likmju (t.i., noguldījumu kopējo izmaksu) un uz beznodrošinājuma tirgu balstītā parāda finansējuma vidējie rādītāji, kas svērti ar to attiecīgajiem atlikumiem.

Jūlijā joprojām bija vērojama tendence naudas piedāvājuma kāpināšanā izmantot iekšzemes avotus, un tas daļēji saistīts ar ITRMO un AIP ietekmi.

No M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem (sk. 26. att.) naudas gada pieaugumu pēdējos mēnešos galvenokārt noteikusi līdzekļu aizplūde no ilgāka termiņa finanšu saistībām un valdībai izsniegto kredītu atlikuma pieaugums, savukārt privātajam sektoram izsniegto aizdevumu devums kļuvis nedaudz pozitīvs. Naudas līdzekļu turētāju sektora MFI ilgāka termiņa finanšu saistību (izņemot kapitālu un rezerves) gada sarukuma temps saglabājās spēcīgs un 2015. gada jūlijā bija -6.5% (tāpat kā 2015. gada 2. ceturksnī). MFI ilgāka termiņa finanšu saistību samazināšanos daļēji nosaka ITRMO – alternatīvas ilgtermiņa uz tirgus instrumentiem balstītajam finansējumam – un AIP ietvaros veikto iegāžu pievīlīgums. MFI (t.sk. Eurosistēmas) valdībai "Valsts sektora vērtspapīru iegādes programmas" (VSVIP) ietvaros izsniegto kredītu atlikums jūlijā palielinājās, galvenokārt atspoguļojot Eurosistēmas veikto valdības vērtspapīru turējumu palielināšanu, savukārt bankas

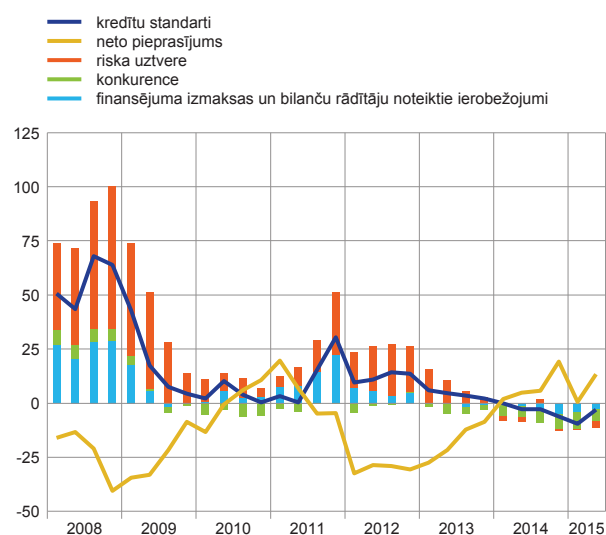
Banku finansējuma izmaksas 2015. gada 2. ceturksnī palielinājās, tomēr saglabājās zemā līmenī.

Kopējās banku finansējuma izmaksas dažos pēdējos gados vēl arvien sarūk (sk. 27. att.), vienlaikus notiekot MFI ilgāka termiņa finanšu saistību atmaksai neto izteiksmē. Kopš paplašinātās AIP izsludināšanas tā būtiski veicinājusi banku finansējuma izmaksu turpmāku samazināšanos. Banku parāda finansējuma izmaksu neseno pieaugumu noteica banku obligāciju peļņas likmju kāpums, savukārt noguldījumu procentu likmes saglabājās stabilas vēsturiski zemā līmenī. Šajā kontekstā euro zonas banku veiktās kredīšanas 2015. gada jūlija apsekojums parādīja, ka banku piekļuve finansējumam 2015. gada 2. ceturksnī kļuva ierobežotāka attiecībā uz privātpersonu vai MVU noguldījumiem un parāda vērtspapīriem, savukārt piekļuve naudas tirgum un vērtspapīrošanai uzlabojās, taču mazāk nekā iepriekšējā ceturksnī. Vēl nekas neliecina par banku noguldījumu izmaksu virzību negatīvu procentu likmju apgabalā ECB negatīvās noguldījumu iespējas procentu likmes dēļ.

28. attēls

Faktori, kas veicinājuši stingrāku kredītu standartu noteikšanu NFS izsniegtajiem aizdevumiem un neto pieprasījuma samazināšanos

(vidējā neto procentuālā daļa katrā kategorijā)

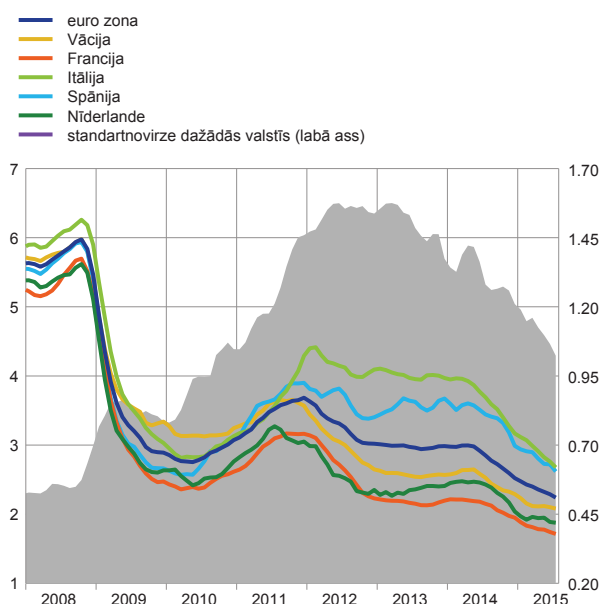
Avots: ECB.

Piezīmes. "Finansējuma izmaksas un bilanču rādītāju noteiktie ierobežojumi" ir faktoru "ar bankas kapitāla stāvokli saistītās izmaksas", "piekļuve tirgus finansējumam" un "likviditātes stāvoklis" nesvērtais vidējais rādītājs; "riska uztvere" ir faktoru "vispārējā ekonomiskā situācija un perspektīva", "atsevišķu nozaru vai uzņēmumu situācija un perspektīva/aizņēmēja kredītspēja" un "ar pieprasīto nodrošinājumu saistītais risks" nesvērtais vidējais rādītājs; "konkurence" ir faktoru "banku konkurence", "nebanku konkurence" un "kapitāla tirgus radītā konkurence" nesvērtais vidējais rādītājs.

29. attēls

NFS saņemto aizdevumu aizņemšanās izmaksu apvienotais rādītājs

(gadā; %; triju mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

Piezīmes. No bankām saņemto aizdevumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes, izmantojot jauno darījumu apjomu 24 mēnešu mainīgo vidējo rādītāju. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina attiecībā pret fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi. Jaunākais novērojums veikts 2015. gada jūlijā.

Atvieglotus banku kredītu nosacījumus veicina labvēlīgas kredītu pieprasījuma un piedāvājuma faktoru norises.

Banku veiktās kredītēšanas 2015. gada jūlija apsekojums rāda, ka augošā konkurence starp bankām 2015. gada 2. ceturksnī veicināja atvieglotus kredītu standartus aizdevumiem uzņēmumiem un mājsaimniecībām, vienlaikus palielinoties uzņēmumu neto pieprasījumam pēc aizdevumiem (sk. 28. att.). Bankas 2. ceturksnī arī atvieglāja noteikumus un nosacījumus no jauna izsniegtajiem aizdevumiem visās kategorijās galvenokārt pievienoto likmju turpmākas samazināšanās veidā parastiem aizdevumiem. Kopumā tas liecina, ka kredītu piedāvājuma faktoru palēninošā ietekme turpināja sarukt un pieprasījuma puses faktoru ietekme uz NFS izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugumu kļūst nedaudz pozitīva, bet tas savukārt vēl vairāk veicinās privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma tempa palielināšanos. Tāpēc jūlija apsekojums norāda, ka bankas, lai stimulētu kredītu piedāvājumu, 2. ceturksnī uz tirgus instrumentiem balstītā finansējuma vietā izmantoja ITRMO līdzekļus.

Banku aizdevumu procentu likmes 2. ceturksnī turpināja samazināties īpaši ECB nestandarta pasākumu dēļ.

Vērojams būtisks NFS un mājsaimniecību saņemto nominālo banku kredītu izmaksu sarukums. Īpaši kopš 2014. gada 3. ceturkšņa, kad ECB pastiprināja centienus turpmāk īstenot stimulējošu monetāro politiku, banku finansējuma izmaksu mazināšanās pakāpeniski atspoguļojusies zemākās banku aizdevumu procentu likmēs: mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību saņemtās kopējās aizņemšanās izmaksas euro zonā sarukušas attiecīgi aptuveni par 70 bāzes punktiem un 75 bāzes punktiem (sk. 29. un 30. att.). Jaunākie jūlija dati liecina, ka banku aizdevumu procentu likmes sasniegušas vēsturiski zemāko līmeni.

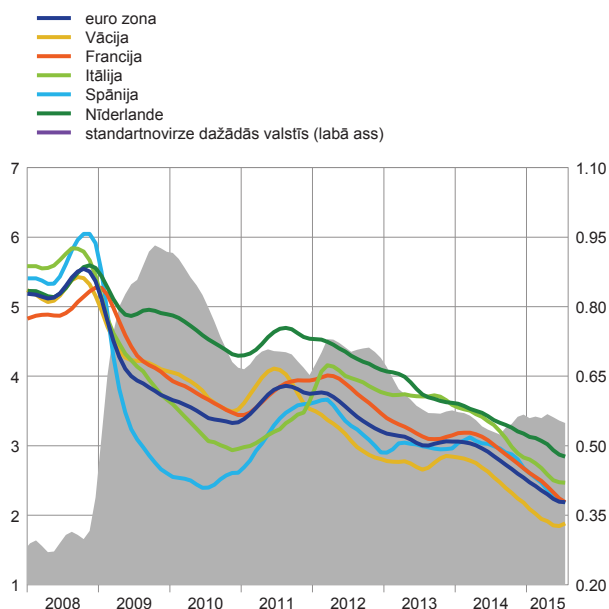
Banku aizdevumu procentu likmju atšķirības dažādās valstīs ir būtiskas, taču turpinājušas samazināties.

Neraugoties uz iepriecinošām norisēm saistībā ar kredītu piedāvājuma nosacījumiem euro zonā kopumā, kredītu standarti dažādās valstīs un sektoros joprojām ir nevienlīdzīgi. Šajā aspektā 2014. gada jūnijā apstiprinātais kredītu nosacījumu atvieglošanas pasākumu kopums un AIP veicinājuši aizņemšanās izmaksu dispersijas samazināšanos dažādās valstīs.

30. attēls

Aizņemšanās izmaksu apvienotais rādītājs aizdevumiem mājāsaimniecībām mājokļa iegādei

(gadā; %; triju mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

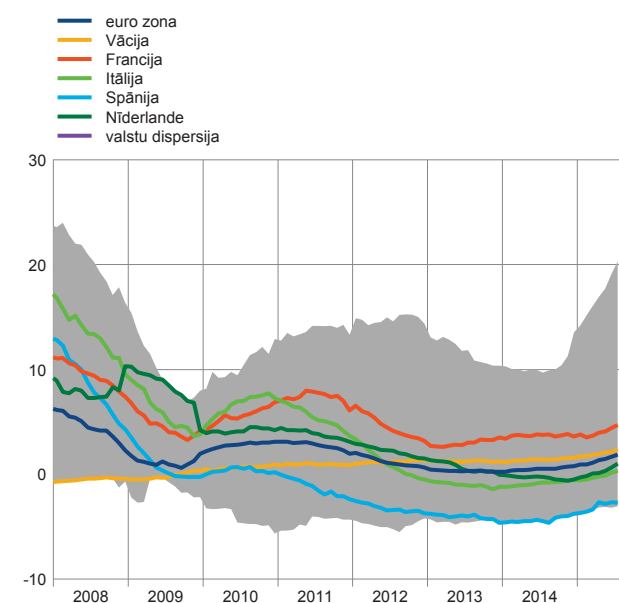
Avots: ECB.

Piezīmes. No bankām saņemto aizdevumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes, izmantojot jauno darījumu apjomu 24 mēnešu mainīgo vidējo rādītāju. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina attiecībā pret fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi. Jaunākais novērojums veikts 2015. gada jūlijā.

32. attēls

MFI aizdevumi mājāsaimniecībām

(gada pieauguma temps; %)

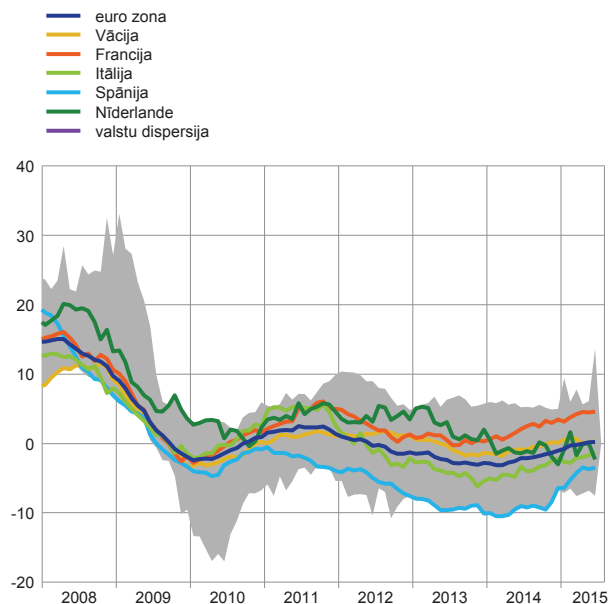
Avots: ECB.

Piezīmes. Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei. Valstu dispersiju aprēķina kā fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo/maksimālo līmeni. Jaunākais novērojums veikts 2015. gada jūlijā.

31. attēls

MFI aizdevumi nefinanšu sabiedrībām

(gada pieauguma temps; %)

Avots: ECB.

Piezīmes. Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei. Valstu dispersiju aprēķina kā fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo/maksimālo līmeni. Jaunākais novērojums veikts 2015. gada jūlijā.

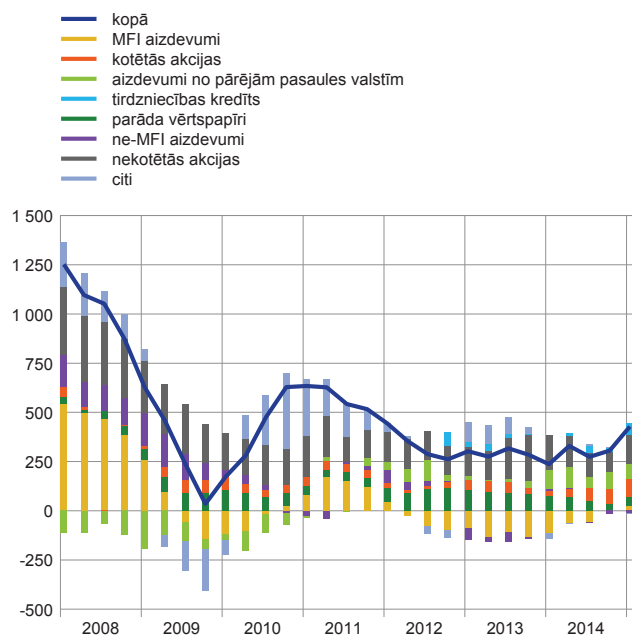
Tajās euro zonas valstīs, kurās vērojama samērā vāja NFS saņemto aizdevumu dinamika, īpaši krasi sarukušas arī šo aizdevumu banku aizdevumu procentu likmes.

Privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma temps pakāpeniski nostiprinās. Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps, kas koriģēts atbilstoši aizņēmumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei, 2015. gada jūlijā palielinājās līdz 1.4% (2015. gada 2. ceturksnī – 0.9%). Pēc ilgāka arvien straujāka sarukuma perioda NFS saņemto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps kopš 2014. gada sākuma pakāpeniski atjaunojies, 2015. gada jūlijā sasniedzot 0.9% (sk. 31. att.). Neraugoties uz šīm norisēm, NFS saņemto aizdevumu dinamika vēl arvien ir ierobežota. Mājāsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma temps visā 2. ceturksnī turpināja uzlaboties, jūlijā sasniedzot 1.9% (sk. 32. att.). Kā atzīmēts iepriekš, šīs norises veicināja kopš 2014. gada vasaras euro

33. attēls

NFS ārējais finansējums euro zonā

(mijrd. euro; četru ceturkšņu plūsmas)

Avoti: Eurostat un ECB.

Piezīmes. MFI aizdevumi un ne-MFI (t.sk. citu finanšu starpnieku, apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu) aizdevumi koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanai un vērtspapīrošanai. "Citi" attiecas uz kopsummām un attēlā iekļauto instrumentu starpību un ietver uzņēmumu savstarpējos aizdevumus un līdzsvāra atjaunošanu starp nefinanšu un finanšu kontu datiem. Jaunākais novērojums veikts 2015. gada 1. ceturksnī.

zonā plaši vērojamā banku aizdevumu procentu likmju būtiskā samazināšanās, kā arī banku aizdevumu piedāvājuma un pieprasījuma uzlabošanās. Vienlaikus ierobežotas ekonomiskās aktivitātes apstākļi un samērā stingrie kredītu nosacījumi joprojām kavē aizdevumu piedāvājumu atsevišķās euro zonas daļās.

Tiek lēsts, ka NFS kopējā ārējā finansējuma gada plūsma pēc tālākas atjaunošanās iepriekšējā ceturksnī 2015. gada 2. ceturksnī stabilizējās.

Pirms spēcīgā kredītu atlikuma pieauguma NFS ārējais finansējums 2. ceturksnī bija tādā pašā līmenī kā 2012. gada sākumā (sk. 33. att.) un 2004. un 2005. gadā. NFS ārējo finansējumu veicināja ekonomiskās aktivitātes nostiprināšanās, turpmākais banku aizdevumu izmaksu sarukums, atviegloti banku kredītu nosacījumi un uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma ļoti zemās izmaksas. Vienlaikus, runājot par zemām izvēles izmaksām, NFS, īpaši biržā kotētie uzņēmumi, saglabāja vēsturiski augstu naudas līdzekļu atlikumu, lai nodrošinātu likviditātes drošības rezerves un, iespējams, arī lai finansētu potenciālo uzņēmumu apvienošanu un pārņemšanu nākotnē.

Jaunākie dati rāda, ka NFS parāda vērtspapīru neto emisija 2015. gada maijā un jūnijā saruka.

Šī samazināšanās sekoja NFS parāda vērtspapīru

tiešās un netiešās emisijas un to finansēšanas struktūru pieaugumam 2015. gada 1. ceturksnī pēc "Valsts sektora vērtspapīru iegādes programmas" (VSVIP) uzsākšanas. Uzņēmumi no 2015. gada janvāra līdz aprīlim sāka pastiprināti izmantot uz tirgus instrumentiem balstīto parāda finansējumu, lai gūtu labumu no īpaši labvēlīgajiem tirgus nosacījumiem un zemajām procentu likmēm.

Pēc vēsturiski zemākā līmeņa sasniegšanas februārī euro zonas NFS kopējās ārējā finansējuma nominālās izmaksas 2015. gada 2. ceturksnī nedaudz palielinājās.

Šo pieaugumu noteica finanšu aktīvu cenu kritums 2. ceturksnī, kas savukārt veicināja euro zonas NFS uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma un kapitāla vērtspapīru izmaksu kāpumu, kas 2015. gada jūlijā un augustā bija vidēji aptuveni par 45 bāzes punktiem augstākas nekā februārī. Uz tirgus instrumentiem balstītā finansējuma izmaksu kāpumu daļēji kompensēja nepārtrauktais banku aizdevumu procentu likmju sarukums 2015. gada 2. ceturksnī.

6. Fiskālās norises

Paredzams, ka euro zonas fiskālā bilance turpinās uzlaboties – to noteiks cikliskā atveseļošanās un zemās procentu likmes. Taču, ņemot vērā pieejamo informāciju, tiek uzskatīts, ka vairs nenotiek strukturālā uzlabošanās. Raugoties nākotnē, daudzām valstīm būs jāveic papildu konsolidācijas pasākumi, lai nodrošinātu stabilu valdības parāda rādītāja sarukumu.

Paredzams, ka euro zonas vidējais fiskālais deficīts turpinās samazināties.

Saskaņā ar ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonai paredzams, ka euro zonas valdības budžeta deficīta rādītājs kritīsies no 2.4% no IKP 2014. gadā līdz 1.7% no IKP 2017. gadā (sk. 1. tabulu). Gaidāms, ka budžeta uzlabošanās pilnībā noteiks bāzes scenārijā prognozētā cikliskā uzlabošanās un mazākas procentu izmaksas. Salīdzinājumā ar 2015. gada jūnija iespēju aplēsēm kopējā budžeta deficīta nākotnes prognoze 2015. gadam kopumā saglabājas nemainīga, atspoguļojot to, ka pa šo laiku pieņemti tikai daži jauni budžeta pasākumi, bet turpmākajos gados paredzēts, ka budžeta deficīta

1. tabula

Fiskālās norises euro zonā

(% no IKP)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
a. Kopējie ieņēmumi	45.9	46.4	46.5	46.3	45.9	45.7
b. Kopējie izdevumi	49.5	49.3	49.0	48.4	47.9	47.5
t.sk.:						
c. Procentu izdevumi	3.0	2.8	2.6	2.4	2.3	2.2
d. Sākotnējie izdevumi (b – c)	46.5	46.5	46.3	46.0	45.6	45.3
Budžeta bilance (a – b)	–3.6	–2.9	–2.4	–2.1	–2.0	–1.7
Sākotnējā budžeta bilance (a – d)	–0.6	–0.1	0.2	0.3	0.3	0.5
Cikliski koriģētā budžeta bilance	–3.5	–2.2	–1.9	–1.8	–1.9	–1.7
Strukturālā budžeta bilance	–3.2	–2.2	–1.8	–1.8	–1.8	–1.7
Bruto parāds	89.0	90.6	91.7	91.6	90.7	89.4
Papildpostenis: reālais IKP (pārmaiņas; %)	–0.7	–0.2	0.9	1.4	1.7	1.8

Avoti: Eurostat un ECB speciālistu 2015. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses.

Piezīmes: Dati attiecas uz visu euro zonas, t.sk. Lietuvas (t.sk. pirms 2015. gada), valdības sektoru. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummām.

Samazināšanās būs daudz mērenāka sakarā ar nedaudz mazāk labvēlīgu tautsaimniecības atveseļošanos.

Gaidāms, ka strukturālā bilance kopumā saglabāsies nemainīga līdz 2017. gadam.

Tas atspoguļo uzlabojumus izdevumu pusē galvenokārt mazāku procentu izdevumu veidā; prognozēts, ka vairākās valstīs tos gandrīz pilnībā kompensēs tiešo nodokļu un sociālo iemaksu samazināšana ieņēmumu pusē. Paredzams, ka strukturālā izteiksmē euro zonas fiskālais deficīts kopumā mazliet saruks (no 1.8% no IKP 2014. gadā līdz 1.7% no IKP 2017. gadā), nedaudz pārsniedzot jūnija iespēju aplēsēs prognozēto līmeni.

Prognozēts, ka valdības parāds aplēšu periodā pakāpeniski samazināsies, lai gan joprojām būs augsts. Tiek lēsts, ka euro zonas valdības parāda attiecība pret IKP saruks no 2014. gadā sasniegtā augstākā līmeņa (91.7% no IKP) līdz 89.4%

no IKP iespēju aplēšu perioda beigās. Valdības parāda prognožu uzlabošanas, lai gan tā notiek lēnāk, nekā prognozēts jūnija iespēju aplēsēs, galvenokārt nosaka procentu likmes un izaugsmes tempa starpības labvēlīga dinamika un sākotnējās bilances pakāpeniska uzlabošanās. Paredzams, ka deficīta-parāda korekcija kļūs labvēlīga, īpaši tāpēc, ka sarūk ar finanšu sektoram sniegto atbalstu saistītā valdības parādu palielinošā ietekme. Sīkāka informācija par finanšu sektoram sniegtās palīdzības fiskālo ietekmi un ar to saistītajiem fiskālajiem riskiem aprakstīta šā "Tautsaimniecības Biļetena" rakstā *The fiscal impact of financial sector support during the crisis* ("Krīzes laikā finanšu sektoram sniegtā atbalsta fiskālā ietekme"). Tā kā prognozētais valdības parāda līmenis daudzās euro zonas valstīs joprojām ir augsts, nepieciešami turpmāki konsolidācijas pasākumi, lai nodrošinātu stabili valdības parāda rādītāja sarukumu. Tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā sabiedrības novecošanas un augošu veselības aprūpes izmaksu radītās nopietnās ilgtermiņa problēmas.

Paredzams, ka prognozētā strukturālo centienu nepietiekamība palielinās atšķirības ar Stabilitātes un izaugsmes paktā (SIP) noteiktajām prasībām.

Gaidāms, ka kopējā 2015. gada fiskālā nostāja kopumā būs neitrāla. Tas ir atbilstoši pašreizējā vājamā ekonomiskajā vidē, kurā fiskālajai politikai vajadzētu atbalstīt tautsaimniecības atveseļošanu, vienlaikus nodrošinot valdības parāda atmaksājamību. Taču šā gada jūnijā konkrētām valstīm paredzētajos ieteikumos Eiropadome 12 valstīs no 17 aplūkojamām euro zonas valstīm konstatēja riskus saistībā ar neatbilstību SIP noteiktajām strukturālo centienu prasībām (sk. 8. ielikumu). Tāpēc būtu svarīgi, lai īpaši tās valstis, kurām joprojām jāveic konsolidācija, pastiprinātu uzmanību pievērstu valdības parāda atmaksājamībai un sasniegtu progresu savu vidēja termiņa budžeta mērķu sasniegšanā. 2016. gada budžeta plānu projektos jābūt skaidrotam, kā valdības, kuru strukturālie centieni neatbilst SIP noteiktajām saistībām, plāno izpildīt tām paredzētos ieteikumus, lai nodrošinātu atbilstību ES fiskālajiem noteikumiem, ātrāk samazinot budžeta deficītu.

1. ielikums

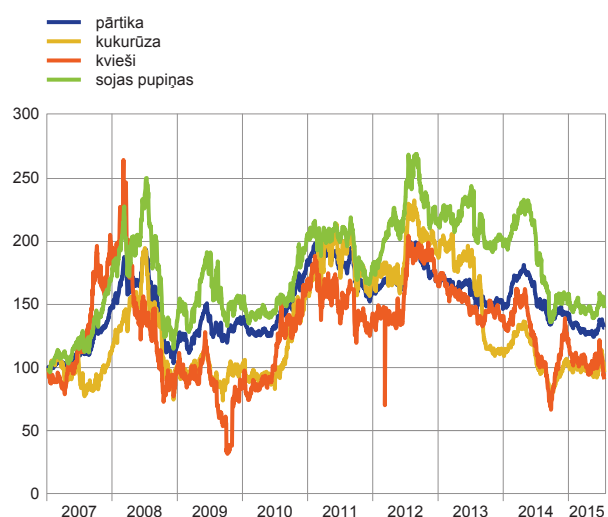
Nenaftas izejvielu cenu jaunākās norises un perspektīva

Globālās nenaftas izejvielu cenas iepriekšējos mēnešos piesaistījušas uzmanību, jo ieilgušā lejupvērstā spiediena dēļ sarukušas līdz pēdējos piecos gados nepieredzēti zēmam līmenim. Neraugoties uz kopumā līdzīgām pārtikas un metālu cenu tendencēm, atsevišķiem tirgiem raksturīgie piedāvājuma un pieprasījuma faktori norāda uz nepieciešamību rūpīgi analizēt galveno izejvielu cenu norises. Šajā ielikumā aplūkoti atsevišķu nenaftas izejvielu cenu pēdējā laika norišu galvenie virzītāji un perspektīva.

A attēls

Pārtikas izejvielu cenas

(indekss: 2007. g. 1. janvāris = 100)

Avoti: Hamburgas Starptautiskās ekonomikas institūts (HWWI) un Bloomberg.

Vairāku secīgu gadu labās ražas veicinātās tirgus pārprodukcijas dēļ pārtikas preču cenas sarukušas jau kopš 2012. gada vidus. Apjomīgais piedāvājums un lieli krājumi noteikuši kviešu un kukurūzas cenu kritumu, īpaši kopš 2015. gada sākuma (sk. A att.).

Ierobežojumi attiecībā uz kviešu eksportu no Krievijas 2015. gada sākumā šo sarukumu neapturēja. Bažas par mazāku etanola pieprasījumu un Ķīnas importa aktivitātes vājināšanās veicināja arī kukurūzas cenu lejupslīdi. Bagātīgā piedāvājuma dēļ tāpat samazinājās arī sojas pupiņu cenas.

Globālo pārtikas izejvielu cenu attīstības perspektīva joprojām ir ierobežota. Gaidāms, ka 2015.–2016. gada sezonā kviešu un kukurūzas ražošanas saruks tikai nedaudz, bet eļļas augu sēklu (īpaši sojas pupiņu) izlaide pieaugs.

Augšupvērsti cenu riski varētu rasties nelabvēlīgu laikapstākļu dēļ, bet lejupvērsti – stiprākas, nekā gaidīts, biodeģvijas ražošanas lejupslīdes rezultātā, vēl vairāk vājinot pieprasījumu pēc vairākām lauksaimniecības izejvielām.

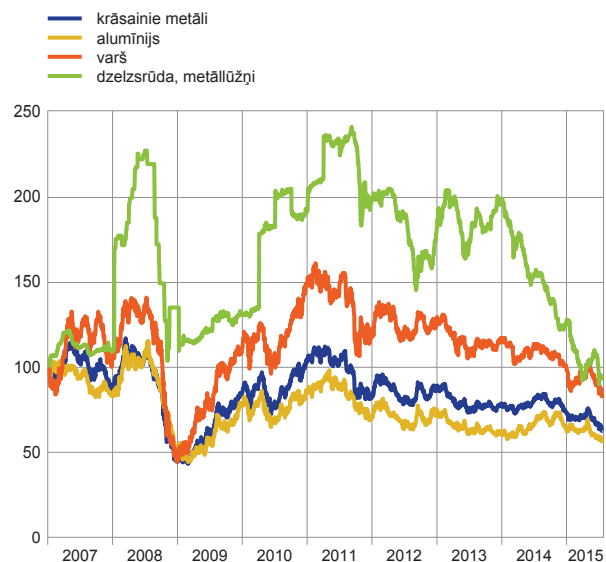
Metālu izejvielu cenas samazinājušās kopš 2011. gada vidus ilgstoša piedāvājuma kāpuma un vājākas, īpaši Ķīnā, pieprasījuma dinamikas dēļ.

Salīdzinājumā ar pārtikas izejvielām metāli jutīgāk reaģē uz globālās ekonomiskās aktivitātes norisēm. Tā kā Ķīna importē nozīmīgu pasaules metālu produkcijas daļu, metālu cenas īpaši strauji reaģē uz tās tautsaimniecības izaugsmi. Tirgus dalībnieku bažas par Ķīnas pieprasījuma stiprumu attiecīgi paātrinājušas metālu cenu lejupslīdi kopš 2015. gada sākuma (sk. B att.). Šo kritumu var daļēji skaidrot arī ar esošo piedāvājuma kāpumu un augsto krājumu līmeni. Ilgstošo ražošanas izaugsmi veicina iepriekšējos gados ražošanas jaudās veiktie lieli ieguldījumi, ko tajā laikā rosināja augstais cenu līmenis. Metālu izejvielu cenu sarukums 2015. gadā bija plaši vērojams dažādās metālu izejvielu grupās, piemēram, dzelzsrūdas – galvenās tērauda

B attēls.

Metālu izejvielu cenas

(indekss: 2007. g. 1. janvāris = 100)

Avoti: Hamburgas Starptautiskās ekonomikas institūts (HWWI) un *Bloomberg*.

ražošanas izejvielas – cenai kopš gada sākuma sarūkot par 26%, alumīnijs – par 13% un vara – par 20%.

Iespējams, ka tuvākā nākotnē metālu cenas mazinās pārprodukcija un izaugsmes palēnināšanās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs. Gaidāms, ka Ķīnā atbilstoši pakāpeniskai valsts izaugsmes līdžsvarošanai izejvielu pieprasījuma kāpums joprojām būs mazāks nekā iepriekš. Kopumā jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, kur produkcijas izlaide, šķiet, ir izejvielu ietilpīgāka nekā attīstītajās valstīs, izaugsme palēninās. Tāpēc metālu cenu perspektīva uzlabosies tikai pakāpeniski, jo gaidāms, ka piegādes pusē līdzsvars atjaunosies lēnām. Galvenie lejupvērstie riski saistīti ar krasāku, nekā gaidīts, pieprasījuma kāpuma vājināšanos jaunajās tirgus ekonomikas valstīs (īpaši Ķīnā) un spēcīgāku piedāvājuma noturību sarūkošu cenu apstākļos.

2. ielikums

Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2015. gada 22. aprīlis–2015. gada 21. jūlijs)

Šajā ielikumā aplūkotas ECB monetārās politikas operācijas 2015. gada trešajā un ceturtajā rezervju prasību izpildes periodā (attiecīgi no 2015. gada 22. aprīļa līdz 9. jūnijam un no 2015. gada 10. jūnija līdz 21. jūlijam). Aplūkojamā periodā galveno refinansēšanas operāciju (GRO), aizdevumu iespējas uz nakti un noguldījumu iespējas procentu likmes saglabājās nemainīgas (attiecīgi 0.05%, 0.30% un –0.20%).¹ 2015. gada 24. jūnijā tika veikta ceturta ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācija (ITRMO), kurā piešķiruma summa bija 73.8 mljrd. euro – nedaudz vairāk par tirgus dalībnieku prognozēto, bet mazāk par martā piešķirto apjomu (97.8 mljrd. euro). Tādējādi pirmo četru ITRMO kopējā piešķiruma summa bija 384 mljrd. euro.² Papildus Eurosistēma paplašinātās aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros turpināja valsts sektora vērtspapīru, nodrošināto obligāciju un ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādi ar paredzamo vērtību 60 mljrd. euro mēnesī.³

Likviditātes vajadzības

Aplūkojamā periodā banku sistēmas vidējais dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko definē kā autonomo faktoru un rezervju prasību summu, salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu palielinājās par 24.6 mljrd. euro (līdz 606.8 mljrd. euro). Kāpums galvenokārt skaidrojams ar lielākiem vidējiem autonomajiem faktoriem, kas pieauga par 23.7 mljrd. euro (līdz 496.8 mljrd. euro; sk. tabulu).

Autonomo faktoru palielināšanos lielākoties noteica likviditāti samazinošo faktoru pieaugums, t.sk. būtiskas valdības noguldījumu atlikuma pārmaiņas.

Vidējais valdības noguldījumu atlikums pieauga par 19.5 mljrd. euro (līdz 85.6 mljrd. euro). Pēc tam, kad 2014. gada septembrī noguldījumu iespējas procentu likme tika samazināta līdz –0.20%, valdības noguldījumu atlikumam bija tendence samazināties, jo negatīvās noguldījumu iespējas procentu likmes

¹ GRO joprojām tika veiktas kā fiksētas procentu likmes izsoles procedūras ar pilna apjoma piešķirumu. Tāda pati procedūra palika spēkā arī ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām (ITRO) ar termiņu 3 mēneši. Procentu likme katrā ITRO bija vienāda ar ITRO laikā veikto GRO vidējo procentu likmi.

² Informāciju par ITRMO piešķirumiem sk. biļetena iepriekšējo izdevumu līdzīgos ielikumos vai ECB interneta vietnē: <http://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omo/html/index.en.html>.

³ Stikāka informācija par paplašināto AIP pieejama ECB interneta vietnē (<http://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>).

ieviešana un lēmums attiecībā uz atlīdzību par valdības noguldījumiem⁴ stimulēja nacionālās valsts kases samazināt skaidrās naudas turējumus Eurosistēmā. Tomēr 2015. gada otrajā rezervju prasību izpildes periodā valdības noguldījumu atlikuma lejupvērstā tendence mitējās, un trešajā un ceturtajā rezervju prasību izpildes periodā noguldījumu apjoms atkal pieauga. Zemo tirgus procentu likmju un likviditātes pārpalikuma dēļ nacionālajām valsts kasēm bija mazāk skaidrās naudas noguldīšanas iespēju. Papildus vidējais apgrozībā esošo banknošu līmenis palielinājās par 23.8 mljrd. euro, atspoguļojot ilgstošu banknošu pieprasījuma kāpumu un jaunākās norises konkrētās valstīs.

Runājot par likviditāti palielinošiem faktoriem, tīrie ārējie aktīvi aplūkojamā periodā turpināja augt, taču šo tendenci kompensēja citu autonomo faktoru pārmaiņas. Euro kursa kritums 2015. gada sākumā noteica tīro ārējo aktīvu pārvērtēšanu, sākot ar 2015. gada 2. ceturksni. Tīro ārējo aktīvu vērtība divos rezervju prasību izpildes periodos bija 649.8 mljrd. euro – vidēji par 42.2 mljrd. euro lielāka nekā pirmajā un otrajā rezervju prasību izpildes periodā. Tomēr šo ietekmi kompensēja citu autonomo faktoru pieaugums 45.4 mljrd. euro apjomā. Papildus euro denominēto aktīvu palielināšanos 22.9 mljrd. euro apjomā, kas tikai daļēji kompensēja likviditāti samazinošo faktoru kāpumu, galvenokārt noteica citu Eurosistēmas finanšu aktīvu pārvērtēšana.

Aplūkojamā periodā saglabājās paaugstināts autonomo faktoru svārstīgums.

Tas galvenokārt atspoguļoja krasas valdības noguldījumu atlikuma svārstības un samērā lielu banknošu pieprasījuma svārstīgumu. Jūnija beigās veiktās ceturkšņa pārvērtēšanas rezultātā tīrie ārējie aktīvi un euro denominētie tīrie aktīvi samazinājās. Sarukums veicināja svārstīgumu, taču mazāk nekā iepriekšējā pārskata periodā.

Autonomo faktoru nedēļas prognožu vidējā absolūtā kļūda aplūkojamā periodā nedaudz palielinājās (līdz 6.4 mljrd. euro) galvenokārt tāpēc, ka bija lielākas valdības noguldījumu atlikuma prognožu kļūdas. Tas liecina, ka joprojām grūti paredzēt, kā nacionālās valsts kases darbosies ieguldījumu jomā situācijā, kad palielinās negatīvās īstermiņa procentu likmes un ir augsts likviditātes pārpalikuma līmenis.

Likviditātes nodrošināšana

Vidējais likviditātes apjoms, ko nodrošina atklātā tirgus operācijas (izsoļu operācijas un tiešie pirkumi), aplūkojamā periodā pieauga par 165.3 mljrd. euro (līdz 937.2 mljrd. euro). Šo palielinājumu gandrīz pilnībā noteica tiešie pirkumi, savukārt izsoļu operācijas kopumā gandrīz nemainījās.

⁴ Pieejams: https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/oj_jol_2014_168_r_0015_lv_txt.pdf.

Lai gan operācijas lielā mērā tika savstarpēji aizstātas, vidējais likviditātes līmenis, ko nodrošina izsoļu operācijas, pieauga tikai nedaudz (līdz 513.2 mljrd. euro). Divas ITRO ar termiņu 3 gadi, kas noslēdzās iepriekšējā pārskata periodā, un samazināto dalību regulārajās operācijās (t.i., GRO un ITRO ar termiņu 3 mēneši) šajā pārskata periodā vidēji kompensēja ITRMO piešķirumi. ITRMO vidējais atlikums palielinājās par 87.9 mljrd. euro, bet GRO vidējais atlikums un ITRO ar termiņu 3 mēneši vidējais atlikums samazinājās attiecīgi par 41.0 mljrd. euro un 6.3 mljrd. euro, savukārt ITRO ar termiņu 3 gadi vidējais atlikums, kas iepriekšējā pārskata periodā bija 38.6 mljrd. euro, saruka līdz nullei.

Īstenojot paplašināto AIP, ar tiešo darījumu portfeļiem nodrošinātais likviditātes apjoms pieauga vidēji par 163.4 mljrd. euro (līdz 424.0 mljrd. euro). "Valsts sektora vērtspapīru iegādes programmas", trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" un "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmas" ietvaros panāktais vidējais likviditātes nodrošinājuma pieaugums (attiecīgi 135.4 mljrd. euro, 31.7 mljrd. euro un 3.7 mljrd. euro) vairāk nekā kompensēja samazinājumu saistībā ar dažu obligāciju dzēšanu "Vērtspapīru tirgu programmas" portfelī un divās iepriekšējās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmās".

Likviditātes pārpalikums

Saistībā ar AIP un ITRMO likviditātes pārpalikums aplūkojamā periodā turpināja palielināties (līdz vidēji 329.2 mljrd. euro). Pieaugums abos rezervju prasību izpildes periodos bija samērā līdzīgs (attiecīgi 73.0 mljrd. euro un 79.2 mljrd. euro). Lai gan AIP ietvaros veiktās mēneša iegādes uztur pastāvīgu likviditātes pārpalikuma pieauguma tendenci, autonomo faktoru pārmaiņas var veicināt būtiskas svārstības ap šo tendenci rezervju prasību izpildes periodā.

Palielinoties likviditātes pārpalikuma līmenim, vidējais pieprasījuma noguldījumu kontu dienas atlikums pieauga par 95.8 mljrd. euro (līdz 339.4 mljrd. euro). Arī vidējais dienā izmantotais noguldījumu iespējas apjoms arvien palielinājās (no 55.5 mljrd. euro līdz 101.3 mljrd. euro). Vidējais noguldījumu iespējas izmantošanas apjoms kā likviditātes pārpalikuma procentuālā daļa pieauga vien nedaudz, sasniedzot 46% (iepriekšējā pārskata periodā – 42%).

Procentu likmju norises

Naudas tirgus procentu likmes aplūkojamā periodā turpināja samazināties, atspoguļojot likviditātes pārpalikuma pieaugumu un arvien lielāku samierināšanos ar darījumiem, kuru procentu likmes ir negatīvas. EONIA trešajā un ceturtajā rezervju prasību izpildes periodā samazinājās attiecīgi līdz vidēji

Eurosistēmas likviditātes situācija

	22. aprīlis– 21. jūlijs	28. janvāris– 21. aprīlis	Ceturtais rezervju prasību izpildes periods		Trešais rezervju prasību izpildes periods	
Saistības. Likviditātes vajadzības (vidējie dati; mljrd. euro)						
Autonomie likviditātes faktori	1 690.3 (+88.7)	1 601.6	1 696.2	(+11.0)	1 685.2	(+58.0)
Banknotes apgrozībā	1 034.5 (+23.8)	1 010.7	1 042.7	(+15.3)	1 027.4	(+11.5)
Valdības noguldījumi	85.6 (+19.5)	66.1	96.3	(+19.8)	76.5	(+6.3)
Citi autonomie faktori	570.2 (+45.4)	524.8	557.1	(–24.2)	581.3	(+40.3)
Monetārās politikas instrumenti						
Pieprasījuma noguldījumu konti	339.4 (+95.8)	243.6	381.4	(+78.0)	303.4	(+41.6)
Obligāto rezervju prasības	111.2 (+0.9)	109.1	112.3	(+1.9)	110.3	(–0.2)
Noguldījumu iespēja	101.3 (+45.8)	55.5	103.1	(+3.4)	99.7	(+31.1)
Likviditāti samazinošās precizējošās operācijas	0.0 (+0.0)	0.0	0.0	(+0.0)	0.0	(+0.0)
Aktīvi. Likviditātes piedāvājums (vidējie dati; mljrd. euro)						
Autonomie likviditātes faktori	1 193.8 (+65.1)	1 128.7	1 183.2	(–19.8)	1 203.0	(+40.8)
Tīrie ārējie aktīvi	649.8 (+42.2)	607.6	642.9	(–12.8)	655.7	(+29.8)
Euro denominētie tīrie aktīvi	544.1 (+22.9)	521.1	540.3	(–7.0)	547.3	(+11.0)
Monetārās politikas instrumenti						
Atklātā tirgus operācijas	937.2 (+165.3)	771.9	997.5	(+111.9)	885.6	(+90.0)
Izsoļu operācijās nodrošināts	513.2 (+2.0)	511.2	525.7	(+23.2)	502.5	(–2.4)
GRO	89.7 (–41.0)	130.7	82.4	(–13.4)	95.9	(–23.0)
Speciāla termiņa refinansēšanas operācijas	0.0 (+0.0)	0.0	0.0	(+0.0)	0.0	(+0.0)
ITRO ar termiņu 3 mēneši	90.5 (–6.3)	96.9	83.8	(–12.6)	96.3	(–12.1)
ITRO ar termiņu 3 gadi	0.0 (–38.6)	38.6	0.0	(+0.0)	0.0	(+0.0)
ITRMO	333.0 (+87.9)	245.1	359.5	(+49.2)	310.3	(+32.6)
Tiešo darījumu portfeļi	424.0 (+163.4)	260.7	471.8	(+88.6)	383.1	(+92.6)
NOIP	24.4 (–2.1)	26.5	23.3	(–2.0)	25.3	(–0.7)
NOIP2	11.1 (–0.8)	11.9	10.8	(–0.5)	11.3	(–0.2)
NOIP3	87.1 (+31.7)	55.4	95.1	(+14.9)	80.2	(+16.7)
"Vērtspapīru tirgu programma"	136.6 (–4.5)	141.1	134.6	(–3.7)	138.3	(–2.5)
ABSIP	7.5 (+3.7)	3.8	8.8	(+2.4)	6.4	(+1.7)
VSVIP	157.4 (+135.4)	22.0	199.1	(+77.5)	121.6	(+77.6)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.2 (–0.1)	0.3	0.3	(+0.2)	0.1	(–0.1)
Cita ar likviditāti saistīta informācija (vidējie dati; mljrd. euro)						
Kopējās likviditātes vajadzības	606.8 (+24.6)	582.2	622.9	(+29.9)	593.0	(+17.2)
Autonomie faktori	496.8 (+23.7)	473.1	513.3	(+30.7)	482.6	(+17.4)
Likviditātes pārpalikums	329.2 (+139.5)	189.7	371.9	(+79.2)	292.7	(+73.0)
Procentu likmju norises (%)						
GRO	0.05 (+0.00)	0.05	0.05	(+0.00)	0.05	(+0.00)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.30 (+0.00)	0.30	0.30	(+0.00)	0.30	(+0.00)
Noguldījumu iespēja	–0.20 (+0.00)	–0.20	–0.20	(+0.00)	–0.20	(+0.00)
EONIA vidējais rādītājs	–0.107 (–0.063)	–0.045	–0.119	(–0.021)	–0.098	(–0.037)

Avots: ECB.

Piezīme. Tā kā visi skaitļi tabulā ir noapaļoti, dažos gadījumos skaitlis, kas norādīts kā pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, nav šo abu minēto periodu noapaļoto skaitļu starpība (atšķiroties par 0.1 mljrd. euro).

–0.098% un –0.119% (iepriekšējā pārskata periodā – vidēji –0.045%). Nodrošināto darījumu segmentā darījumu uz nakti procentu likmes pazeminājās līdz līmenim, kas tuvs noguldījumu iespējas procentu likmei. Īpaši *GC Pooling*⁵ tirgū *repo* darījumu uz nakti vidējā procentu likme standarta un paplašinātajā nodrošinājuma grozā saruka attiecīgi līdz –0.18% un –0.17% (salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu – par 5 bāzes punktiem un 7 bāzes punktiem).

⁵ *GC Pooling* tirgus sniedz iespēju *Eurex* platformā tirgot vērtspapīru pārdošanas ar atpiršanu līgumus, pretī saņemot standartizētus nodrošinājuma grozus.

3. ielikums

TARGET2 transakciju datu lietderība, analizējot beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgu

Neraugoties uz naudas tirgu nozīmīgumu, mikrodati par darījumiem parasti nav viegli pieejami. Darījumus uz nakti galvenokārt veic ārpus biržas, un, tos reģistrējot, tikai dažas tirdzniecības platformas parasti dod priekšroku konkrētām jurisdikcijām. Euro zonas dienas dati par beznodrošinājuma aizdevumiem uz nakti tiek vākti no sarakstā iekļautajām bankām, un šo banku procentu likmes vidējais svērtais lielums ir euro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indekss (EONIA), kas tiek izmantots kā atsauces rādītājs beznodrošinājuma darījumu uz nakti segmentā. Tomēr sarakstā iekļauto banku sniegtie dati neparāda atsevišķus darījumus, bet šo banku veiktās kreditēšanas dienas kopējos datus. Sākot ar 2016. gada vidu, naudas tirgus darījumu dati euro zonai tiks vākti saskaņā ar Regulu par naudas tirgus statistikas pārskatu sniegšanas prasībām, un sākotnēji datus sniegs 53 bankas.¹

TARGET2 sistēma (Eiropas Vienotā automatizētā reālā laika bruto norēķinu sistēma) ir tāds mikrodatu par darījumu uz nakti naudas tirgiem avots, kāds citur nav pieejams. Lai gan informācija par TARGET2 veiktajiem beznodrošinājuma aizdevumiem uz nakti nav tieši pieejama, to var iegūt, caurskatot maksājumu sistēmā veikto starpbanku aizdevuma abu posmu norēķinu transakciju kopu.² Šī metode pasaulē tiek plaši lietota un ņemta vērā, rekonstrējot nozīmīgus beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgus aktivitātes posmus.

Plašais banku aptvērums TARGET2 sniedz vispusīgu priekšstatu par beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgu. Galvenā priekšrocība, analīzei izmantojot TARGET2 datus, ir lielais skaits banku (aptuveni 1 000), kas piedalās maksājumu sistēmā.³ Lai gan nelielai darījumu uz nakti tirgus daļai tirdzniecības darījumu norēķini tiek veikti privāti ārpus TARGET2, TARGET2 dati joprojām sniedz precīzu priekšstatu par euro zonas darījumu uz nakti tirgu. Par to liecina fakts, ka TARGET2 2014. gada 2. ceturkšņa dati par kopējiem aizdevumiem ir pamatā līdzīgi tiem, kas izriet no "Euro naudas tirgus apsekojuma" (2.0 trlj. euro),⁴ kurš ietver ārpus TARGET2 veiktos tirdzniecības darījumus, bet aptver daudz mazāku skaitu banku (154).

¹ Sk. Eiropas Centrālās bankas Regulu (ES) Nr.1333/2014 (2014. gada 26. novembris) par naudas tirgu statistiku (ECB/2014/48): https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/oj_jol_2014_359_r_0006_en_txt.pdf.

² Stikāku informāciju sk. ECB 2013. gada maija "Mēneša Bilietena" ielikumā *Using TARGET2 payment data to analyse money market conditions* ("Datu par TARGET2 veiktajiem maksājumiem izmantošana naudas tirgus nosacījumu analīzei") vai pārskatā *Macro-prudential Research Network* (MaRs; "Makroprudenciālās uzraudzības pētniecības tīkls");: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140623.en.html>.

³ Turklāt katra TARGET2 transakcija ietver tos pašus laukus un informāciju, nodrošinot salīdzināmību. Sk. TARGET 2014. gada pārskatu: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2015/html/pr150601.en.html>.

⁴ Sk. *Euro Money Market Survey* ("Euro naudas tirgus apsekojums") un pētījumu: <https://www.ecb.europa.eu/stats/money/mmss/html/index.en.html>.

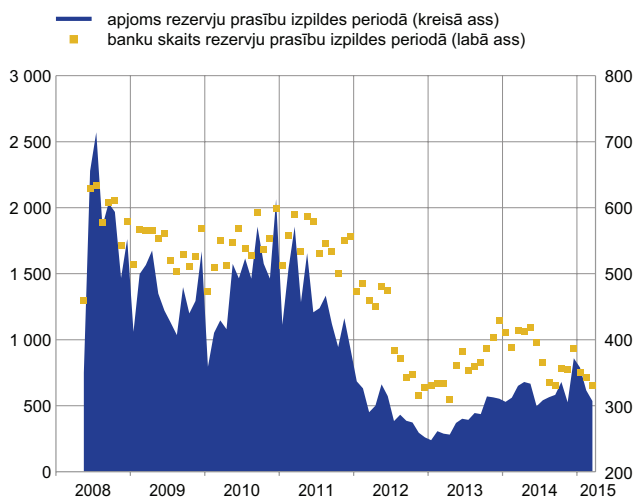
Beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgus apkopotā statistika, kuras pamatā ir TARGET2 dati, apstiprina dažas labi zināmas ar krīzi saistītas norises.

Piemēram, beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgus saruka no 2008. gada vidus rezervju prasību izpildes perioda rekordlīmeņa (2.5 trlj. euro) līdz nedaudz vairāk par 0.5 trlj. euro 2012. gada martā, kad tika veikts norēķins par otro ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju (ITRO) ar termiņu 3 gadi. To banku, kas attiecīgajā rezervju prasību izpildes periodā bija aktīvas beznodrošinājuma darījumu uz nakti tirgū, kopskaits no 2008. gada augustā sasniegtā augstākā līmeņa (aptuveni 600 banku) līdz 2015. gada jūnijam samazinājās aptuveni līdz 330 bankām (sk. A att.). Vienlaikus spriedze naudas tirgū izpaudās arī procentu likmju norisēs. Piemēram, šajā laikā būtiski svārstījās darījumu uz nakti procentu likmes un noguldījumu iespējas procentu likmes vidējā starpība. Pēc krituma tuvu noguldījumu iespējas procentu likmei, ieviešot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu un ar to saistīto likviditātes pārpalikuma pieaugumu, starpība reizēm sasniedza augstu līmeni, īpaši euro zonas valsts parāda krīzes, kas sākās 2010. gada pavasarī (sk. B att.), laikā.

A attēls

Beznodrošinājuma darījumu uz nakti naudas tirgus apjoms un banku skaits

(mljrd. euro; banku skaits)

Avoti: TARGET2 un ECB aprēķini.

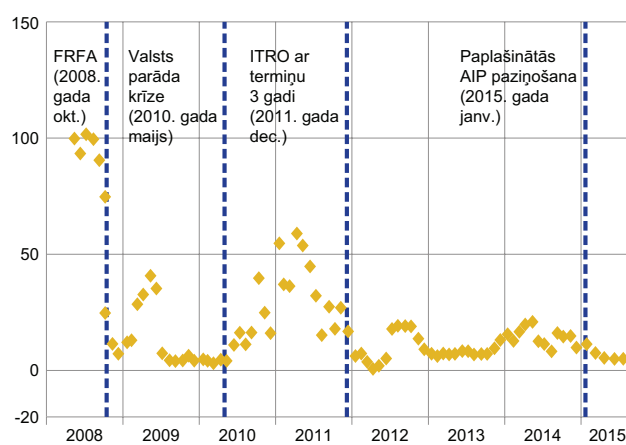
Piezīme. Skaitļi aprēķināti rezervju prasību izpildes periodam.

B attēls

Darījumu uz nakti vidējā svērtā starpība

(bāzes punktos)

◆ rezervju prasību izpildes perioda svērtā procentu likme

Avoti: TARGET2 un ECB aprēķini.

Piezīmes. Skaitļi aprēķināti rezervju prasību izpildes periodam. Darījumu uz nakti procentu likme pārsniedz noguldījumu iespējas procentu likmi. FRFA – fiksētas procentu likmes izsole ar pilna apjoma piešķirumu. AIP – aktīvu iegādes programma.

Naudas tirgus dati, kas iegūti no TARGET2 transakcijām, sniedz informāciju arī par procentu likmju un apjoma dispersiju dažādās bankās.

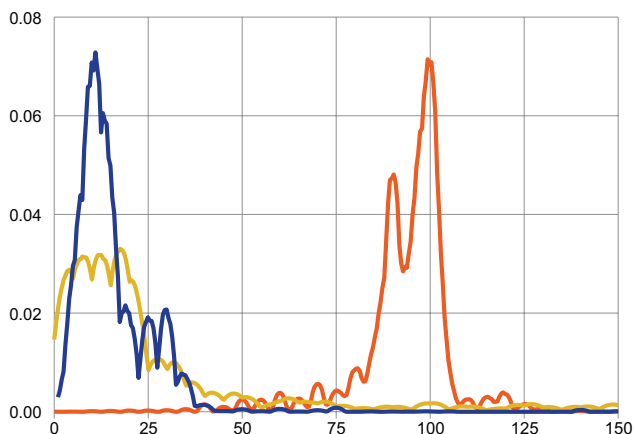
C attēlā sniegti darījumu uz nakti procentu likmju un noguldījumu iespējas procentu likmju starpības ar apjomu svērtie svarīgākie blīvumi atsevišķos periodos. 2008. gada vidū atbilstoši mainīgas procentu likmes izsoles procedūrai lielākā daļa tirdzniecības darījumu procentu likmju bija tuvu galveno refinansēšanas operāciju procentu likmei (t.i., starpība bija 100 bāzes punktu robežās), un 2011. un 2014. gadā procentu likmes bija tuvāk noguldījumu iespējas procentu likmei, bet likviditātes pārpalikumu noteica izsoles procedūra ar pilna apjoma piešķirumu. Tomēr blīvumi arī parāda būtisku procentu likmju dispersiju dažādos laika punktos ar īpaši lielām novirzēm

C attēls

Darījumu uz nakti procentu likmju starpības sadalījums atsevišķos periodos

(bāzes punktos)

x ass: darījumu uz nakti procentu likmes un noguldījumu iespējas procentu likmes starpība
y ass: blīvums
— 2014. gada 1. rezervju prasību izpildes periods
— 2011. gada 11. rezervju prasību izpildes periods
— 2008. gada 6. rezervju prasību izpildes periods

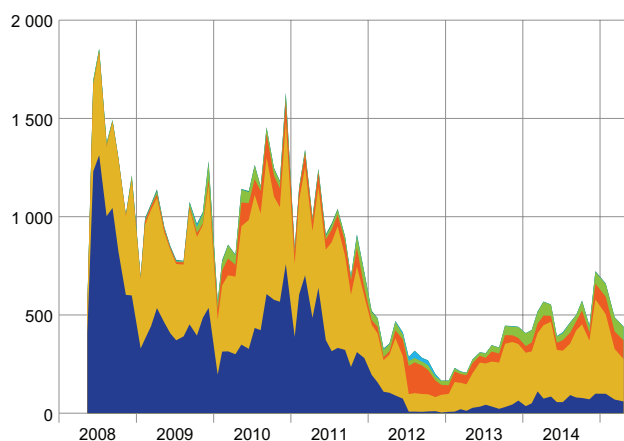
Avoti: TARGET2 un ECB aprēķini.
Piezīmes. Skaitļi aprēķināti rezervju prasību izpildes periodam. Darījumu uz nakti procentu likme pārsniedz noguldījumu iespējas procentu likmi.

D attēls

Aizņēmumu uz nakti apjoms kredītriska grupu dalījumā

(mijrd. euro)

— 1. grupa — 4. grupa
— 2. grupa — 5. grupa
— 3. grupa — 6. grupa

Avoti: TARGET2, DBRS, Fitch Ratings, Moody's, Standard & Poor's un ECB aprēķini.
Piezīme. Skaitļi aprēķināti rezervju prasību izpildes periodam.

attiecībā pret lielākām procentu likmju starpībām 2011. gada beigās, kad valsts parāda krīze sasniedza augstāko punktu.⁵

Lai labāk izprastu beznodrošinājuma darījumu uz nakti tirgus norises, atsevišķu banku darījumu datus var salīdzināt ar banku, kas veic tirdzniecības darījumus, raksturojošiem rādītājiem, piemēram, lielumu, ģeogrāfisko atrašanās vietu vai kredītrisku. Lai izskaidrotu procentu likmju dispersiju, TARGET2 datus salīdzina ar banku, kas veic tirdzniecības darījumus, kredītreitingu. Šim nolūkam četru kredītreitingu aģentūru⁶ noteiktie reitingi grupēti sešās tabulā atspoguļotās kredītriska grupās no zemākā riska grupas (1. grupa) līdz augstākā riska grupai (6. grupa). Kredītriska grupās iekļauj gan aizņēmējbankas, gan aizdevējbankas.⁷

Kredītreitinga datu salīdzināšana liecina, ka tirdzniecības apjomu galvenokārt nosaka aizņēmējbanku kredītrisks. D attēlā sniegts kopējais aizņēmumu apjoms kredītriska grupu dalījumā.⁸ Bankas, kuru kredītreitings bija visaugstākais (1. grupa),

⁵ Tā kā blīvumi ir svērti ar apjomiem un tirdzniecības darījumiem ar lielāku procentu likmju starpību ir samērā neliels apjoms, blīvums neietver pilnu apjomu, kādā procentu likmes izklīdētas.

⁶ DBRS, Fitch Ratings, Moody's un Standard & Poor's ir četras ārējā kredītvērtējuma iestādes (ĀKNI), ko Eurosistēma atzinusi.

⁷ Iedalījums konkrētā kredītriska grupā pamatojas uz vismaz viena ilgāka termiņa kredītreitinga pieejamību. Ja pieejami divi kredītreitingi vai vairāk kredītreitingu, grupu nosaka vidējais kredītreitings pēc tam, kad šie reitingi izteikti skaitliski. Katrā grupā pārstāvēto banku skaits nav viendabīgs, jo tas atspoguļo katras grupas pārstāvību euro zonā. Bankas, mainot reitingu, laika gaitā var mainīt grupu. Sk. arī tabulu.

⁸ Paraugā neietvertu banku kopējā apjoma īpatsvars ir aptuveni 25%. Laika gaitā īpatsvars paliek samērā nemainīgs, tādējādi neietekmējot paraugu.

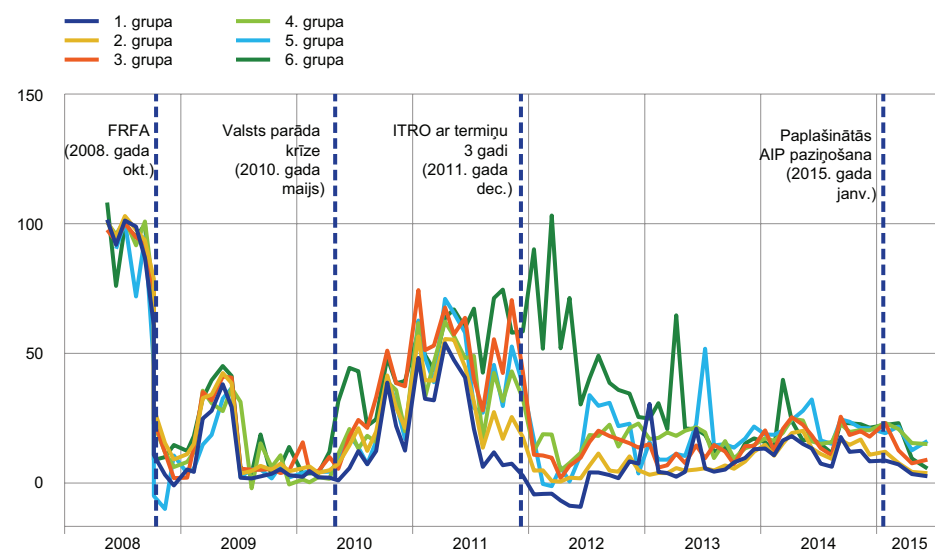
2012. gada beigās vismaz divu svarīgu iemeslu dēļ būtiski samazināja savu aizņēmumu apjomu. Pirmkārt, zināms, ka šī grūtību neskartā banku grupa uzkrājusi lielu likviditātes pārpalikumu, un tāpēc, neraugoties uz piekļuvi tirgum, tās aizņemšanās vajadzības bija mazākas. Otrkārt, finanšu krīzes laikā kredītreitings tika pazemināts nozīmīgai daļai banku, iekļaujot bankas un to aizdevumu apjomu jaunā kredītriska grupā. Tomēr ar kredītriska grupu maiņu pašu par sevi nevarētu izskaidrot visu banku kopējā aizdevumu apjoma sarukumu. Turklāt bankas ar zemāku reitingu (2. un 3. grupa) šajā periodā turpināja aizņemt ierobežotus apjomus. Ņemot vērā šo banku augstākas likviditātes nodrošināšanas vajadzības, šie ierobežotie apjomi liecina par to, ka bankas var meklēt līdzekļus arī citur, t.i., ar ilgāku termiņu, darījumu ar nodrošinājumu tirgus segmentā, no nebanku darījuma partneriem vai no Eurosistēmas. Faktu, ka darījumu ar nodrošinājumu tirgus pēdējos gados ieguvis lielāku nozīmi, daļēji varētu saistīt arī ar to, ka tas aizstājis beznodrošinājuma tirdzniecības darījumus.⁹

Darījuma partnera kredītrisks nosaka arī procentu likmju dispersiju, laika gaitā mainoties banku kredītreitingu grupu atšķirībām. E attēlā sniegtas katras kredītriska grupas vidējās svērtās kredītu procentu likmes. C attēlā parādītā procentu likmju dispersija daļēji skaidrojama ar to, ka bankas ar zemāku kredītreitingu parasti maksā lielākas procentu likmes. E attēlā parādīts arī tas, ka 2008.–2010. gadā un 2014.–2015. gadā kredītriska grupu vidējā kredītu procentu likmju dispersija bija neliela. Tas rāda, kāpēc bankas, kurām ir ierobežota pieeja tirgum, neietekmē kopējā beznodrošinājuma darījumu naudas tirgus procentu likmes, jo, kā minēts iepriekš, tām bieži jāiegūst likviditāte no citiem avotiem. Būtiskas procentu likmju atšķirības bija vērojamas dažādās kredītriska grupās tikai 2011. gada beigās un

E attēls

Aizņēmumu uz nakti procentu likmes starpība kredītriska grupu dalījumā

(bāzes punktos)

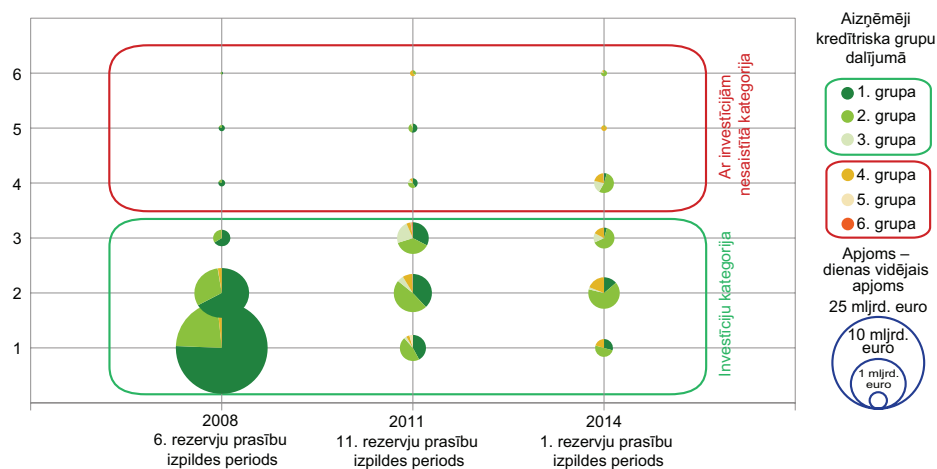
Avoti: TARGET2, DBRS, Fitch Ratings, Moody's, Standard & Poor's un ECB aprēķini.

Piezīmes. Skaitļi aprēķināti rezervju prasību izpildes periodam. Darījumu uz nakti procentu likme pārsniedz noguldījumu iespējas procentu likmi. FRFA – fiksētas procentu likmes izsole ar pilna apjoma piešķirumu. AIP – aktīvu iegādes programma.

⁹ Sk. Euro Money Market Survey ("Euro naudas tirgus apsekojums") un pētījumu: <https://www.ecb.europa.eu/stats/money/mmss/html/index.en.html>.

F attēls

Aizdevumu un aizņēmumu uz nakti procentu likmes starpība kredītriska grupu dalījumā

Avoti: TARGET2, DBRS, *Fitch Ratings*, *Moody's*, *Standard & Poor's* un ECB aprēķini.

Piezīmes. Apļa lielums atspoguļo dienas vidējos aizdevumu apjomus. Apļa segmenti atspoguļo aizņēmumus kredītriska grupu dalījumā. Skaitļu pamatā ir tās darījuma partneru transakcijas, kuras reģistrētas TARGET2 datubāzē un kurām ir vismaz viens publiskās kredītreitingu aģentūras novērtējums.

Kredītriska grupu definīcija

	Kredītreitingu aģentūras noteikto grupu diapazons (ilgtermiņa)				Kategorija	Eurosistēmas saskaņotā kredītreitingu skala ārējām kredītnovērtējuma iestādēm (ĀKNI)
	DBRS	<i>Fitch Ratings</i>	<i>Moody's</i>	<i>Standard & Poor's</i>		
1. grupa	AAA-AA (zems)	AAA-AA-	Aaa-Aa3	AAA-AA-	INVESTĪCIJAS	1. kredītkvalitātes pakāpe
2. grupa	A (augsts)-A (zems)	A+-A-	A1-A3	A+-A-		2. kredītkvalitātes pakāpe
3. grupa	BBB (augsts)-BBB (zems)	BBB+-BBB-	Baa1-Baa3	BBB+-BBB-		3. kredītkvalitātes pakāpe
4. grupa	BB (augsts)-BB (zems)	BB+-BB-	Ba1-Ba3	BB+-BB-	INVESTĪCIJAS NEVEIC	
5. grupa	B (augsts)-B (zems)	B+-B-	B1-B3	B+-B-		
6. grupa	CCC (augsts)-D	CCC+-D	Caa1-D	CCC+-D		

Avoti: TARGET2, DBRS, *Fitch Ratings*, *Moody's*, *Standard & Poor's* un ECB aprēķini.

Piezīmes. Kredītkvalitātes pakāpe (CQS) attiecas uz Eurosistēmas saskaņoto ārējo kredītnovērtējuma iestāžu (ĀKNI) kredītreitingu skalu. Sk. ECB 2014. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" ielikumu *Eurosystem credit assessment framework for monetary policy operations* ("Eurosistēmas kredītnovērtējumu sistēma monetārās politikas operācijām").

2012. gadā, bet tās bija saistītas ar riskantākiem aizņēmējiem izsniegtiem mazākiem apjomiem. Kopumā tikai bankas ar konkrētu potenciālo kvalitāti varēja iegūt līdzekļus beznodrošinājuma darījumu starpbanku tirgū.

Investīciju kategorijas bankas dominē aizdevumu uz nakti tirgū. F attēlā sniegta katras kredītriska grupas aizdevumu uz nakti un aizņēmumu uz nakti apjoms "kas-kam" dalījumā, kas salīdzinājumā ar D attēlu papildina informāciju par līdzekļu avotu trijos rezervju prasību izpildes periodos. Tajā parādīts, ka 2008. gadā vairākums tirdzniecības darījumu notika starp bankām ar visaugstāko reitingu (1. grupa), bet pēc 2008. gada šis apjoms mazinājās, jo liela likviditātes pārpalikuma apstākļos šo banku pieprasījums beidzās. Tomēr lielāko daļu piedāvājuma joprojām noteica investīciju kategorijas bankas, kas 2011. gadā un 2014. gadā aizdeva ierobežotus apjomus dažādām zemāka reitinga bankām.

4. ielikums

TARGET atlikumu publicēšana

Ar šo mēnesi ECB reizi mēnesī publicēs atsevišķu euro zonas valstu centrālo banku (NCB) TARGET atlikumu datus.¹ Šie dati tiks iekļauti ECB Statistisko datu noliktavā (SDW) saskaņā ar monetāro finanšu iestāžu bilances statistikas regulējumu.² Atsevišķu TARGET atlikumu publicēšana ir daļa no ECB saistībām nodrošināt atklātību. Ielikumā īsi aplūkots, kas ir TARGET atlikumi un kādi faktori nosaka to dinamiku.³

TARGET atlikumi ir euro zonas NCB neto prasības un saistības pret ECB, kas rodas pārrobežu maksājumu rezultātā, par kuriem norēķini veikti, izmantojot attiecīgo valstu banku sektoru vai pašu NCB centrālās bankas naudas līdzekļus, un kas tiek izpildīti, izmantojot vienoto euro zonas maksājumu platformu TARGET.⁴ Kad banka veic maksājumu citai bankai, izmantojot TARGET, maksātājas bankas pieprasījuma noguldījumu konts tās NCB tiek debitēts, bet saņēmējas bankas pieprasījuma noguldījumu konts tās NCB tiek kreditēts. Ja abu banku pieprasījuma noguldījumu konti atrodas vienā NCB, nerodas neto ietekme uz banku kopējo kontu šajā NCB un nav ietekmes uz TARGET atlikumiem. Taču pārrobežu maksājumu gadījumā maksātājas bankas kontā NCB vērojams samazinājums, bet saņēmējas bankas kontā NCB – pieaugums. Šādas pozīcijas tiek sabalansētas ar TARGET saistībām pirmajai NCB un TARGET prasību otrajai NCB. TARGET saistības un prasības rodas arī no pašu NCB veiktajiem pārrobežu darījumiem, piemēram, ieguldījumu mērķiem turēto vērtspapīru pirkšanas vai pārdošanas. Katras dienas beigās šādas Eurosistēmas iekšējās prasības un saistības visā Eurosistēmā tiek apkopotas un tiek aprēķinātas neto pozīcijas. Tādējādi katrai NCB paliek tikai viena divpusējā tīrā pozīcija attiecībā pret ECB, kas veido pozitīvu vai negatīvu TARGET atlikumu. Visi TARGET atlikumi (t.sk. ECB atlikums) kopsummā veido nulli.⁵

Šie TARGET atlikumi ir ierasta monetārās politikas decentralizētas īstenošanas iezīme euro zonā. Tie atspoguļo pārrobežu finanšu plūsmas euro zonas ietvaros, kas rodas no pārrobežu finanšu darījumiem, ko galvenokārt iniciē

¹ TARGET ir Eiropas Vienotā automatizētā reālā laika bruto norēķinu sistēma (*Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer System*). Pašreizējās sistēmas nosaukums ir TARGET2. Tā 2008. gada maijā pilnībā aizstāja TARGET, bet ērtības dēļ šajā ielikumā gan TARGET, gan TARGET2 tiek sauktas par TARGET.

² Dati tiek publicēti katra mēneša pirmajā darbadienā ar viena mēneša nobīdi. Sīkāk sk. ECB interneta vietnē ("*Statistics > Monetary and financial statistics > TARGET balances of participating NCBs*").

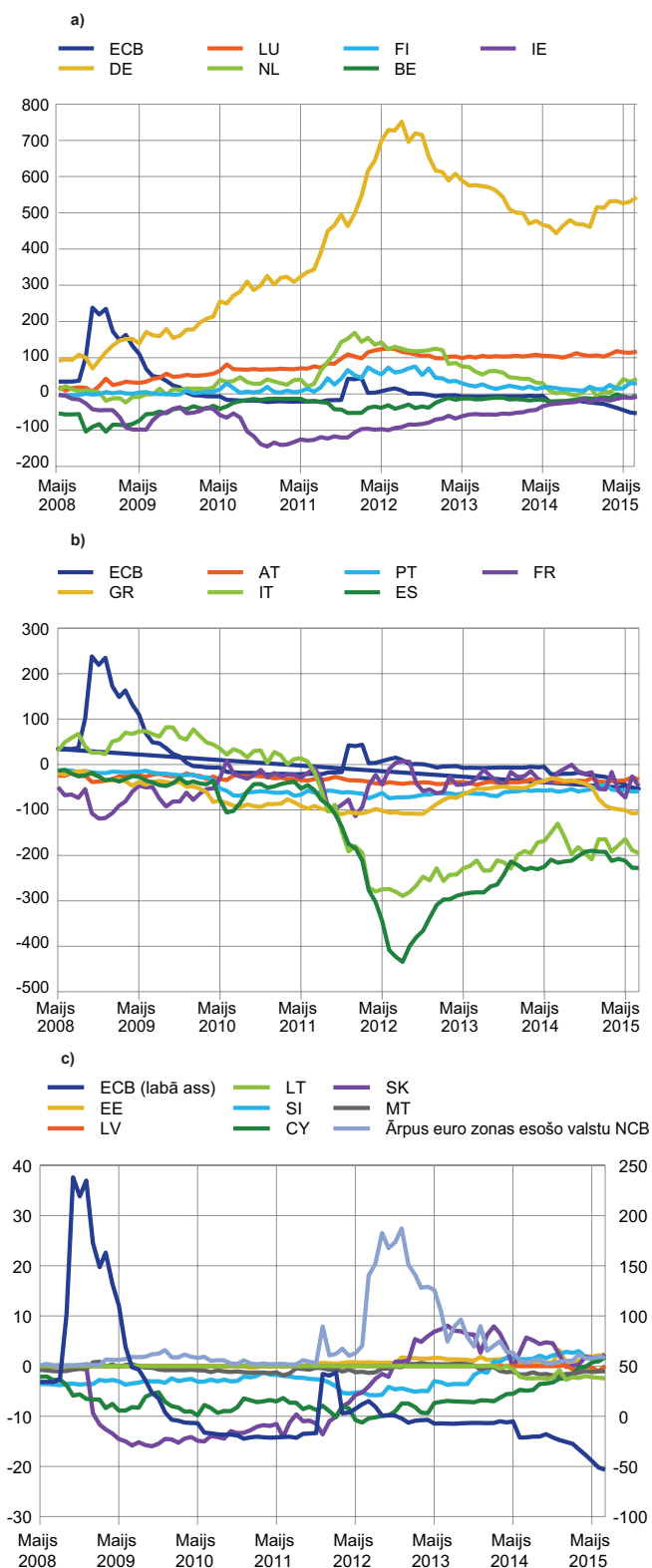
³ Vairāk informācijas sk. ECB 2013. gada maija "Mēneša Biļetena" rakstā *TARGET balances and monetary policy operations* ("TARGET atlikumi un monetārās politikas operācijas").

⁴ Dažas ārpus euro zonas esošo Eiropas Savienības valstu NCB brīvprātīgi pievienojušās TARGET. Šis raksts veltīts euro zonas valstīm.

⁵ Attēlā sniegtais ECB TARGET atlikums attiecībā pret NCB atspoguļo prasību un saistību neto rezultātu, kas rodas no tieši ECB veiktajām aktivitātēm, piemēram, saistībā ar ASV dolāru–euro likviditātes mijmaiņas līgumiem.

Attēls TARGET atlikumi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.
Piezīmes. "Ārpus euro zonas esošo valstu NCB prasības" ir to ārpus euro zonas esošo ES valstu NCB prasības, kuras brīvprātīgi piedalās TARGET. Šajā grupā ietvertās NCB laikā gaitā mainās. Ar 2015. gada janvāri tas attiecas uz Bulgāriju, Dāniju, Poliju un Rumāniju.

privātā sektora pārstāvji, piemēram, kredītiestādes, uzņēmumi vai privātpersonas, un to rezultātā notikušo centrālās bankas likviditātes pārrobežu sadalījumu. Tādējādi atsevišķas NCB TARGET prasības un saistības pret ECB un ECB TARGET prasības un saistības pret NCB pastāvējušas jau kopš Ekonomikas un monetārās savienības rašanās. Pirms 2007. gada vidus euro zonas NCB bilancu visu prasību kopsumma bija aptuveni 100 mljrd. euro.

Lielu TARGET atlikumu parādīšanās krīzes laikā pamatā atspoguļo centrālo banku bezskaidrās naudas likviditātes sadalījumu Eurosistēmas ietvaros. Eurosistēma īsteno monetāro politiku decentralizēti, tādējādi Eurosistēmas kopējais likviditātes nodrošinājums caur NCB atbilst euro zonas banku sektora kopējām likviditātes vajadzībām. Likviditāti var pārdalīt starp banku sektoriem, izmantojot euro zonas starpbanku tirgu. Krīzes laikā euro zonas banku likviditātes vajadzības nozīmīgi pieauga, tomēr bija būtiskas atšķirības starp valstīm. Vienlaikus starpbanku tirgos resursi izsīka, un tas kavēja likviditātes sadali caur privātiem tirgiem. Kopš krīzes sākuma Eurosistēma apmierināja euro zonas banku sektora likviditātes vajadzības, ar refinansēšanas operāciju palīdzību nodrošinot bagātīgu papildu likviditāti. Kopš 2008. gada oktobra Eurosistēma pilnībā apmierinājusi banku pieprasījumu pēc centrālo banku likviditātes fiksētas procentu likmes izsoles procedūrās ar pilna apjoma piešķirumu, ja pieejams atbilstošs nodrošinājums.

Nozīmīgais centrālo banku finansējuma izmantošanas kāpums krīzes laikā un tā nevienmērīgais sadalījums starp valstīm bija saistīts ar atbilstošu TARGET prasību un saistību pieaugumu. Šīs prasības un saistības līdz 2012. gada beigām pieauga (sk. attēlu), jo dažās valstīs bankas skāra izejošo maksājumu neto aizplūdes apvienojumā ar apgrūtinātu pieeju īstermiņa finansējuma tirgiem, savukārt lielas finansējuma ielūdes citās valstīs bankas ietekmēja labvēlīgi. Pēc tam, tirgus finansēšanas nosacījumiem pakāpeniski uzlabojoties un bankām mazāk izmantojot Eurosistēmas refinansēšanas operācijas, TARGET atlikumi absolūtajā izteiksmē kopumā samazinājās. 2014. gada beigās tie atkal nedaudz pieauga. Tas daļēji atspoguļoja relatīvi augstāku dažu valstu banku (ar TARGET saistībām) dalību 2014. gada jūnijā uzsāktajās ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijās (ITRMO), jo šīs

operācijas bija pievilcīgākas darījuma partneriem. 2015. gada martā uzsāktā paplašinātā aktīvu iegādes programma (AIP) varētu ietekmēt TARGET atlikumus, ja pircēja puse un pārdevēja puse darbojas atšķirīgās jurisdikcijās, – tas varētu izskaidrot jaunākās norises.

Interpretējot TARGET atlikumus tādā integrētā finanšu sistēmā kā euro zona, jābūt uzmanīgiem. Piemēram, šie atlikumi atspoguļo arī naudas pārskaitījumus lielu pārrobežu banku grupu ietvaros, kur grupai nepieciešamie centrālās bankas naudas līdzekļi tiek iegādāti centralizēti vienā NCB, bet pēc tam centrālās bankas naudas līdzekļi tiek sadalīti grupas dalībniekiem, izmantojot TARGET. Šie atlikumi atspoguļo arī maksājumu plūsmas, ko iniciē attālināti dalībnieki.⁶ Citi faktori, kas uzsver nepieciešamību būt uzmanīgiem, ietver euro zonas valstu atšķirīgās prioritātes attiecībā uz banknošu turēšanu un Eurosistēmas monetārās politikas instrumentu pieejamību bankām ārpus Eiropas Ekonomikas zonas caur meitasuzņēmumiem valstī, kas pievienojusies TARGET.⁷ Turklāt vērtspapīru pārrobežu iegādes AIP kontekstā var ietekmēt TARGET atlikumus, taču nenorāda uz finanšu spriedzi. Tādējādi TARGET atlikumi nesniedz pilnīgu kopskatu par neto finanšu plūsmu starp valstīm un nav tam domāti.

⁶ Iestāde, kas izveidota Eiropas Ekonomikas zonas valstī, bet kas nav TARGET dalībniece (piemēram, banka, kas atrodas Apvienotajā Karalistē), pēc savas izvēles var atvērt kontu citā NCB, kas ir TARGET dalībniece.

⁷ Sīkāka informācija par šo tēmu sniegta ECB 2011. gada oktobra "Mēneša Biļetena" ielikumā *TARGET2 balances of national central banks in the euro area* ("Euro zonas valstu centrālo banku TARGET2 atlikumi").

5. ielikums

Koriģēti tirdzniecības svari euro efektīvajiem kursiem atspoguļo jauno tirgus ekonomikas valstu augošo nozīmi

ECB nesēn aktualizējusi euro efektīvo kursu (EEK) aprēķināšanā izmantotos tirdzniecības svarus. To veic reizi trijos gados, lai euro zonas apstrādes rūpniecības produktu tirdzniecības shēmā laikus atspoguļotu vidēja termiņa pārmaiņas.¹ Pēdējā aktualizēšanas reizē – 2015. gada augustā – laikrindai tika pievienoti vidējie tirdzniecības svari triju gadu periodam no 2010. gada līdz 2012. gadam, savukārt, lai atspoguļotu pārskatītos tirdzniecības datus, tika aktualizēti svari iepriekšējiem periodiem (1995.–2009. gads).

Aktualizētā un pārskatītā laikrinda liecina par jauno tirgus ekonomikas valstu (īpaši Ķīnas) kā euro zonas tirdzniecības partnervalstu pastāvīgi augošo

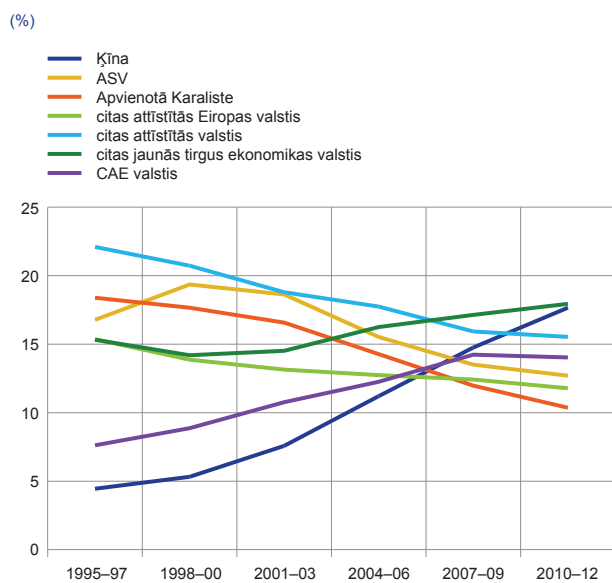
nozīmi (sk. A att. un tabulu). Ķīnas daļa euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu (EEK38 grupa) grozā 1995.–1997. gadā bija aptuveni 4% un turpināja palielināties no aptuveni 15% 2007.–2009. gadā līdz aptuveni 18% 2010.–2012. gadā. Arī citu jauno tirgus ekonomikas valstu kā euro zonas tirdzniecības partnervalstu nozīme pieauga (lai gan mērenākā tempā), Turcijas, Krievijas un Indonēzijas nozīmei palielinoties visvairāk. Turpretī attīstīto valstu tirdzniecības svāri EEK38 grupā šajā periodā samazinājās. 1995. gadā Lielbritānija un ASV bija divas lielākās euro zonas tirdzniecības partnervalstis, un to tirdzniecības svāri bija attiecīgi aptuveni 18% un 17%. 2012. gadā to daļa bija sarukusi līdz attiecīgi aptuveni 10% un 13%.

Palielinoties ekonomiskajai integrācijai Eiropā, pieauga arī Centrālās Eiropas un Austrumeiropas (CAE) valstu nozīme euro zonas tirdzniecībā.

CAE valstu kopējā daļa kopš 1995.–1997. gada pārsniedza, piemēram, ASV un Lielbritānijas daļu, lai gan 2010.–2012. gada atsaucē periodā tā saglabājās stabila (14% EEK38 grupā), atspoguļojot ES iekšējās tirdzniecības lejupslīdi šajā periodā. Konkrētāk, CAE

A attēls

Tirdzniecības partnervalstu EEK38 grupas tirdzniecības svāru dinamika

Avots: ECB.

Piezīmes. "Citas attīstītās Eiropas valstis" ietver Dāniju, Norvēģiju, Zviedriju un Šveici; "citas attīstītās valstis" ietver Austrāliju, Kanādu, Honkongu, Islandi, Izraēlu, Japānu, Koreju, Jaunzēlandi, Singapūru un Taivānu; "CAE valstis" ietver Bulgāriju, Horvātiju, Čehijas Republiku, Ungāriju, Poliju un Rumāniju un "citas jaunās tirgus ekonomikas valstis" ietver Alžīriju, Argentīnu, Brazīliju, Čīli, Indiju, Indonēziju, Malaiziju, Meksiku, Maroku, Filipīnas, Dienvidāfriku, Krieviju, Taizemi, Turciju un Venecuēlu.

¹ EEK aprēķināšanā izmantotās metodoloģijas pārskatu sk. Schmitz, M., De Clercq, M., Fidora, M., Lauro, B. un Pinheiro, C., *Revisiting the effective exchange rates of the euro, Occasional Paper Series*, Nr. 134, ECB, 2012. gads.

Tirdzniecības partnervalstu EEK38 grupas tirdzniecības svāri

(%)							
Valsts	1995–1997	1998–2000	2001–2003	2004–2006	2007–2009	2010–2012	Pārmaiņas 2010.–2012. gadā salīdzinājumā ar 1995.–1997. gadu
Ķīna	4.4	5.3	7.6	11.2	14.8	17.7	13.2
ASV	16.8	19.4	18.7	15.5	13.5	12.7	-4.1
Apvienotā Karaliste	18.4	17.7	16.6	14.3	12.0	10.3	-8.1
Šveice	6.7	6.0	5.8	5.4	5.3	5.5	-1.2
Japāna	9.6	8.8	7.6	6.7	5.7	5.3	-4.3
Polija	2.4	2.8	3.3	4.0	5.0	5.1	2.7
Čehijas Republika	2.2	2.4	3.0	3.4	4.1	4.1	1.9
Zviedrija	4.8	4.4	3.9	4.1	3.9	3.6	-1.2
Krievija	2.5	1.8	2.2	3.0	3.5	3.5	1.0
Turcija	2.2	2.2	2.3	3.0	3.1	3.3	1.1
Koreja	2.9	2.7	2.8	3.2	3.2	3.2	0.3
Indonēzija	1.5	1.3	1.5	1.8	2.1	2.4	1.0
Ungārija	1.5	2.2	2.5	2.6	2.5	2.3	0.7
Dānija	2.6	2.3	2.3	2.2	2.1	1.7	-0.9
Rumānija	0.7	0.8	1.1	1.4	1.6	1.7	1.0
Taivāna	2.3	2.4	2.1	1.8	1.5	1.5	-0.8
Brazīlija	1.5	1.4	1.2	1.2	1.4	1.4	-0.1
Honkonga	2.0	1.7	1.5	1.5	1.3	1.4	-0.6
Meksika	0.9	1.2	1.3	1.2	1.2	1.3	0.5
Singapūra	1.8	1.6	1.4	1.4	1.2	1.3	-0.6
Kanāda	1.5	1.6	1.6	1.4	1.3	1.2	-0.3
Taizeme	1.2	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1	-0.1
Malaizija	1.2	1.2	1.2	1.1	1.0	1.0	-0.2
Dienvīdāfrika	0.9	0.9	0.9	1.0	0.9	1.0	0.0
Norvēģija	1.3	1.2	1.0	1.1	1.1	1.0	-0.3
Austrālija	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.0
Indija	1.0	0.8	0.7	0.6	0.6	0.7	-0.3
Izraēla	1.1	1.0	0.9	0.7	0.7	0.7	-0.4
Maroka	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.0
Bulgārija	0.3	0.3	0.4	0.4	0.5	0.5	0.2
Čīle	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.1
Alžīrija	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.1
Argentīna	0.6	0.5	0.3	0.3	0.3	0.4	-0.2
Horvātija	0.5	0.4	0.5	0.5	0.5	0.4	-0.2
Filipīnas	0.4	0.5	0.5	0.4	0.3	0.3	-0.1
Venecuēla	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	-0.1
Jaunzēlande	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0
Islande	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0
Kopā:	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	0.0

Avots: ECB.

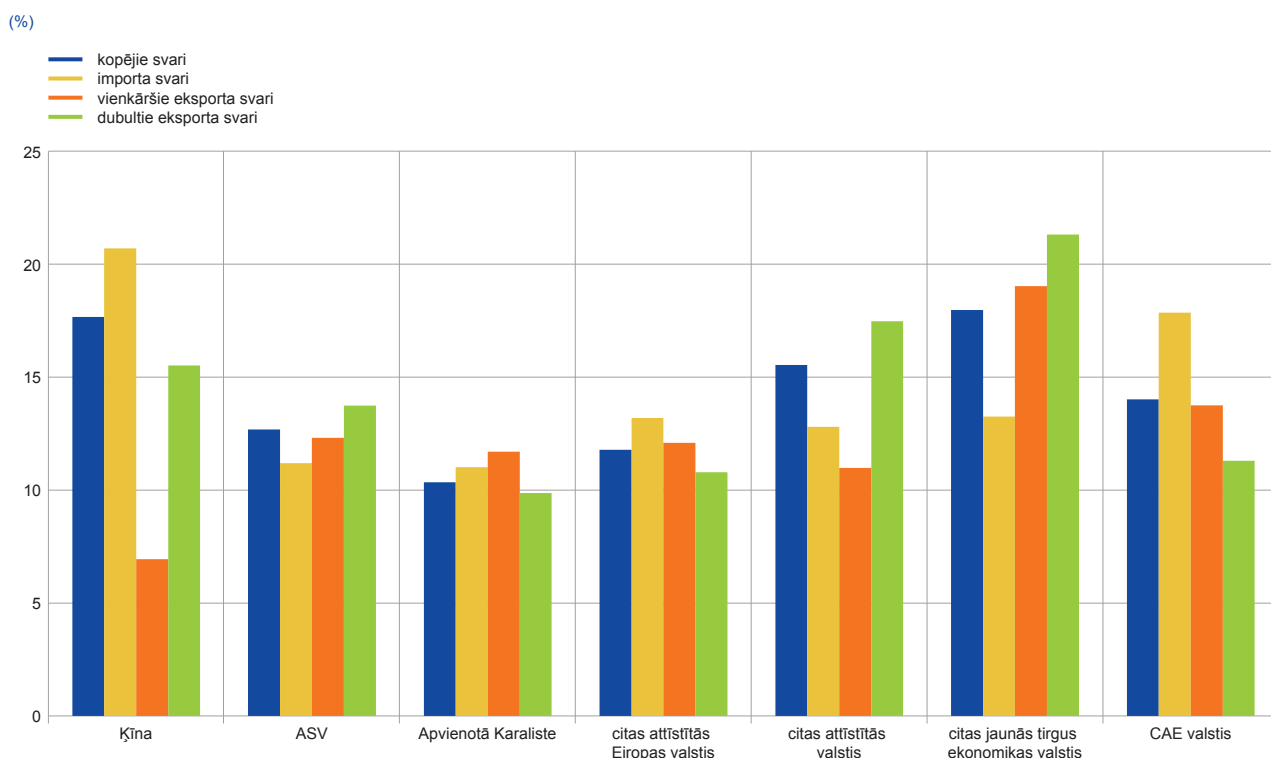
Piezīme. Valstis uzskaitītas atbilstoši to tirdzniecības svāriem 2010.–2012. gadā.

valstu daļa euro zonas apstrādes rūpniecības preču importā bija 18%, atpaliekot tikai no Ķīnas un atspoguļojot to būtisko nozīmi visas Eiropas devumā globālajās vērtības ķēdēs.

Ķīnas kā euro zonas lielākās tirdzniecības partnervalsts pozīciju galvenokārt nosaka tās nozīme importā un trešo valstu tirgu konkurencē (sk. B att.). Ķīna kļuvusi par galveno euro zonas apstrādes rūpniecības preču importa avotu, tās daļai 2010.–2012. gadā sasniedzot 21%. Runājot par eksportu, lai ņemtu vērā arī konkurenci ar trešo valstu eksportētājiem, ko euro zonas uzņēmumi izjūt ārvalstu tirgos, vispārējie tirdzniecības svāri tiek koriģēti, izmantojot t.s. dubulto svērumu sistēmu. Īpaši, ņemot vērā Ķīnas un dažu citu attīstīto un jauno tirgus ekonomikas valstu kā euro zonas eksportētāju konkurentu nozīmi, to tirdzniecības svāri šīs korekcijas rezultātā būtiski palielinās, pārsniedzot līmeni, uz kuru norāda tiešās

B attēls

Tirdzniecības partnervalstu EEK38 grupas tirdzniecības svaru salīdzinājums (2010–2012)

Avots: ECB.

Piezīmes. Vienkāršie eksporta svāri ir katras valsts vai valstu grupas īpatsvars euro zonas apstrādes rūpniecības produktu eksportā. Dubultie eksporta svāri ietver konkurenci ar vietējiem ražotājiem un trešo valstu eksportētājiem, ko euro zonas eksportētāji izjūt ārvalstu tirgos.

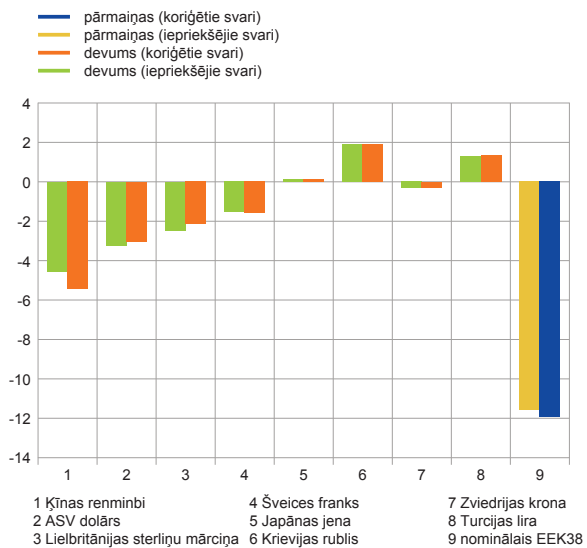
eksporta saiknes. Ķīnas gadījumā “dubultā” eksporta daļa 2010.–2012. gadā bija 16% (vienkāršā eksporta daļa – 7%).

Izmantojot aktualizēto svērumu sistēmu, konstatēts, ka euro nominālā efektīvā kursa un reālā efektīvā kursa kritums kopš 2010. gada bijis nedaudz lielāks, nekā iepriekš norādīts. Aktualizētais dienas nominālais EEK attiecībā pret tirdzniecības partnervalstu EEK38 grupas valūtām no 2010. gada sākuma līdz 2015. gada jūlija beigām samazinājās par 12.0% (pamatojoties uz iepriekšējo rādītāju – par 11.6%). Korekciju galvenokārt noteica Ķīnas renminbi palielinātie tirdzniecības svāri (sk. C att.). Atbilstoši aktualizētajiem rādītājiem kopš 2010. gada sākuma euro zonas cenu konkurētspējas uzlabošanās, par ko liecina euro reālā kursa kritums, bija nedaudz lielāka. Aktualizētais ar PCI deflētais reālais EEK38 no 2010. gada sākuma līdz 2015. gada jūnijam samazinājās par 16.1%, savukārt iepriekšējais indekss saruka par 15.3% (sk. D att.).

C attēls

Devums EEK38 pārmaiņās (kopš 2010. gada)

(%; procentu punkti)

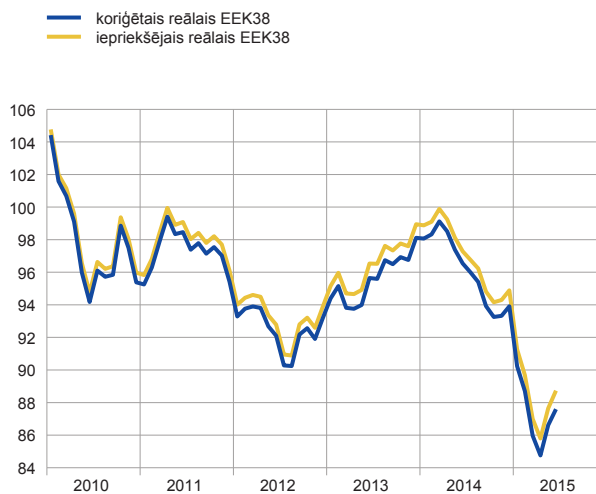
Avots: ECB.

Piezīmes. Negatīva vērtība liecina par euro kursa kritumu, savukārt pozitīva vērtība norāda uz vienotās valūtas kursa kāpumu. Attēlā aplūkots laika periods no 2010. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. jūlijam.

D attēls

Iepriekšējais un koriģētais reālais EEK38

(ar PCI deflētais; indekss: 1999. gada 1. cet. = 100)

Avots: ECB.

Piezīme. Lejupvērsta virzība norāda uz euro kursa sarukumu, savukārt augšupvērsta virzība liecina par vienotās valūtas kursa kāpumu.

6. ielikums

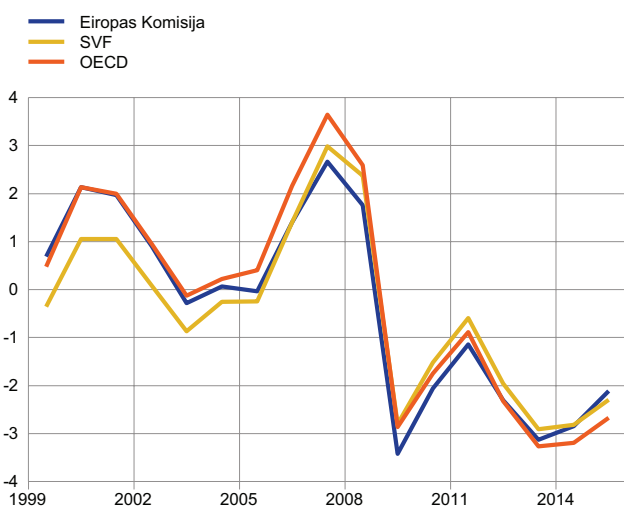
Uz apsekojumiem balstīts euro zonas atslābuma rādītājs

Tautsaimniecības atslābuma rādītāji, piemēram, ražošanas apjoma starpība, ir svarīgi ekonomiskās politikas analīzes elementi, jo tie atspoguļo pieprasījuma un piedāvājuma mijiedarbību. Tomēr atslābums nav novērojams, tāpēc tas jānovērtē. Atslābuma novērtējumi ir ļoti nenoteikti, tie jākorģē, un tāpēc to interpretācijā nepieciešama piesardzība.¹ Šajā ielikumā aplūkots rīks, kas balstīts uz informāciju par pieprasījumu, kura tautsaimniecības atslābuma novērtēšanai iegūta no pieejamiem apsekojumu rādītājiem. Aplūkotais rādītājs jākorģē retāk, tādējādi tas var papildināt strukturālo modeļu sniegtos ražošanas apjoma starpības novērtējumus.

A attēls

Euro zonas ražošanas apjoma starpības novērtējums

(potenciālā ražošanas apjoma daļas, %)

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskā prognoze, 2015. gada pavasarī, SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2015. gada aprīlī, un OECD Tautsaimniecības perspektīvas, 2015. gada maijā.

Tautsaimniecības atslābuma pakāpes novērtēšanai izmanto vairākas metodes.

Uz ražošanas funkciju balstītu atslābuma novērtējumu priekšrocība ir to atbilstība ekonomikas teorijai un spēja izskaidrot potenciālā ražošanas apjoma norises, izmantojot tā komponentus (darbaspēku, kapitālu un kopējo faktoru ražīgumu). Šādus novērtējumus veic Eiropas Komisija² un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD)³, savukārt Starptautiskais Valūtas fonds (SVF) izmanto dažādas pieejas atkarībā no vērtējamās valsts. A attēlā atspoguļoti šo institūciju veiktie jaunākie euro zonas novērtējumi. Aplēsts, ka euro zonas ražošanas apjoma starpība 2015. gadā būs -2.1 – -2.7% , kas liecina par ievērojama atslābuma saglabāšanos. Tomēr šādiem novērtējumiem ir viens trūkums – mainīties datiem, parametriem un modeļa struktūrai, tie diezgan būtiski jākorģē.⁴

¹ Sk., piemēram, ECB 2011. gada novembra "Mēneša Bijetena" ielikumu *Recent evidence on the uncertainty surrounding real-time estimates of the euro area output gap* ("Jaunākie dati par nenoteiktību, kas saistīta ar euro zonas ražošanas apjoma starpības reālā laika novērtējumiem").

² Sk. Havik, K. et al., *The production function methodology for calculating potential growth rates and output gaps*, *European Economy – Economic Papers*, Nr. 535, Eiropas Komisija, 2014. gada novembris.

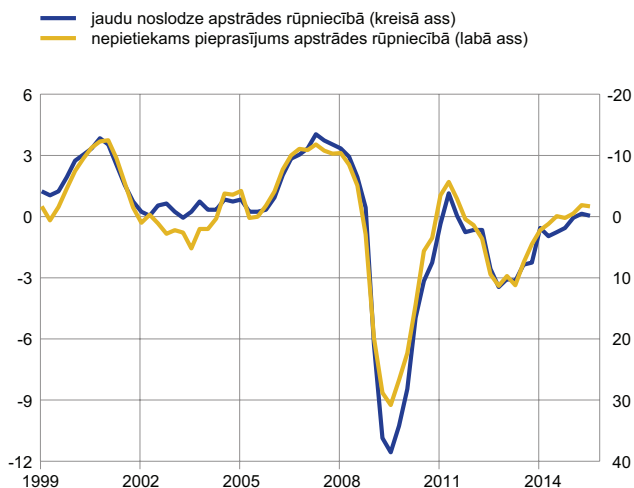
³ Sk. Beffy, P. O. et al., *New OECD methods for supply-side and medium-term assessments: a capital services approach*, *OECD Economics Department Working Papers*, Nr. 482, OECD, 2006. gada jūlijs.

⁴ Par starptautisko institūciju novērtējumu korekcijām un nenoteiktību sk. *Anderton, R. et al., Potential output from a euro area perspective*, *Occasional Paper Series*, Nr. 156, ECB, 2014. gada novembris, 2.2. sadaļu.

B attēls

Ražošanu ierobežojoša jaudu noslodze un pieprasījums apstrādes rūpniecībā

(novirze no vidējā vēsturiskā līmeņa; procentu punktos)

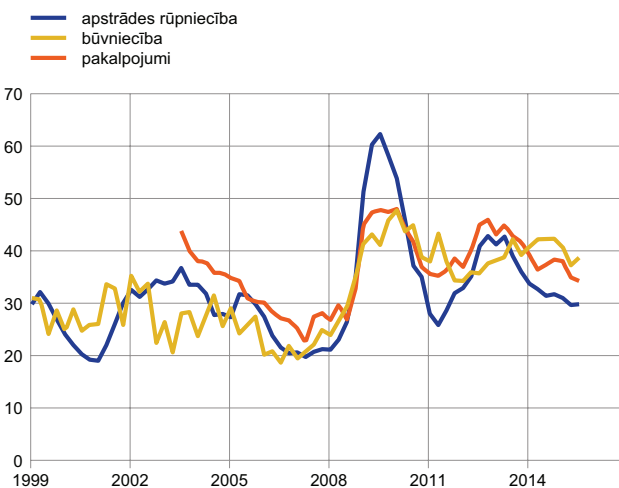

Avots: Eiropas Komisija.

C attēls

Ražošanu ierobežojošs nepietiekams pieprasījums

(kopējo atbilstu daļa; %)

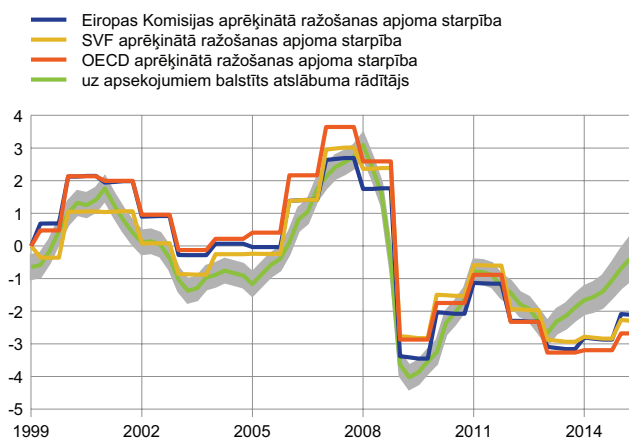
Avots: Eiropas Komisija.

Atslābuma pakāpes novērtēšanai analītiķi izmanto arī apsekojumus, piemēram, par ražošanas jaudu noslodzi apstrādes rūpniecībā vai potenciālo nepietiekama pieprasījuma pakāpi kā ierobežojumu uzņēmējdarbībai. Šo apsekojumu priekšrocība ir tāda, ka tie retāk jākorģē. Tādējādi to izmantošana reālajā laikā ir efektīvāka, un tie palīdz labāk noteikt cikla pavērsiena punktus. Turklāt apsekojumu rādītāji tiek publiskoti gandrīz tūlīt pēc atsauces perioda beigām. Taču uz apstrādes rūpniecības apsekojumu balstītie novērtējumu rādītāji aptver mazāk nekā piekto daļu tautsaimniecības un tajos neņem vērā darba tirgus atslābuma attīstību. Apsekojumi par ražošanas jaudu noslodzi vai nepietiekamu pieprasījumu apstrādes rūpniecībā liecina, ka 2015. gada vidū atslābums euro zonā ir tuvu vidējam vēsturiskajam līmenim (sk. B att.).

D attēls

Atslābums euro zonā

(novirze no tendences; procentu punktos)

Avoti: ECB speciālistu aprēķini, Eiropas Komisijas ekonomiskā prognoze, 2015. gada pavasaris, SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2015. gada aprīlis, un OECD Tautsaimniecības perspektīvas, 2015. gada maijs.
Piezīme. Pelēki iekrāsots ± 2 standartnovirzes ticamības intervāls saistībā ar rādītāju, kas balstīts uz apsekojumiem.

Jauns, uz apsekojumiem balstīts atslābuma rādītājs atspoguļo Eiropas Komisijas apsekojuma par ražošanu ierobežojošiem faktoriem rezultātus attiecībā pret IKP dinamiku. Šajā apsekojumā

uzņēmumu vadītājiem uzdoti jautājumi par pašreizējiem galvenajiem ražošanu ierobežojošiem faktoriem. Atbilde "nepietiekams pieprasījums ierobežo ražošanu" tika izvēlēta kā atslābuma rādītājs šajā modelī. Divu mainīgo faktoru nenovērotu komponentu modelī izmanto apsekojuma rādītāju, kurš ietver pieejamo informāciju par apstrādes rūpniecību, būvniecību un pakalpojumu nozari (sk. C att.). Šajā modelī faktiskais ražošanas apjoms vienāds ar (nenovērotu) potenciālā ražošanas apjoma un atslābuma rādītāja summu. Potenciālā ražošanas apjoma pieauguma temps tiek veidots kā gadījuma klejošanas modelis, un atslābumu nosaka pēc apsekojuma kopējā rādītāja norisēm.

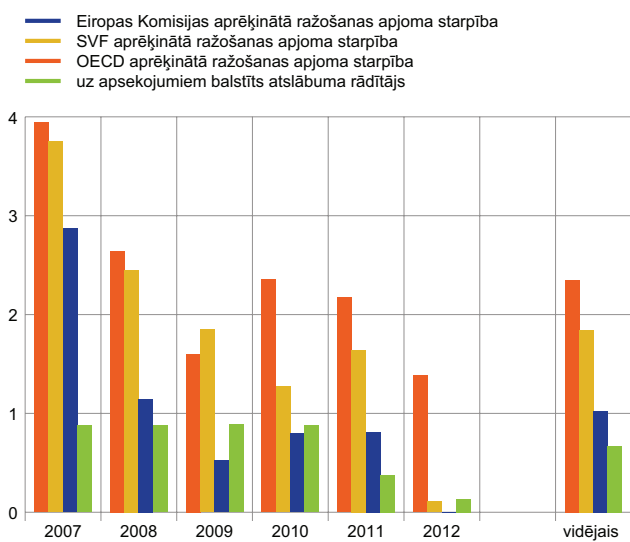
Gandrīz visam periodam kopš 1999. gada uz apsekojumiem balstītais rādītājs sniedz atslābuma novērtējumu, kas līdzīgs jaunākajiem Eiropas Komisijas, OECD un SVF novērtējumiem.

Tomēr saskaņā ar rādītāju, kas balstīts uz apsekojumiem, 2014. un 2015. gadā atslābuma pakāpe samērā strauji samazinājusies. Tādējādi saskaņā ar šo rādītāju atslābums pašlaik ir mazāks, nekā to novērtējušas starptautiskās institūcijas (sk. D att.). Tā kā uz apsekojumiem balstītais rādītājs ataino informāciju, ka uzņēmumu ražošanas apjomu ierobežojis nepietiekams pieprasījums, atslābuma mazināšanās varētu liecināt, ka euro zonas izaugsme kopš 2014. gada atspoguļo pieprasījuma, nevis piedāvājuma nosacījumu uzlabošanos.

E attēls

Atslābuma aplēšu korekcijas

(procentu punktos)

Avoti: OECD, SVF, Eiropas Komisija un ECB speciālistu aprēķini.

Apsekojuma jautājums par ražošanu ierobežojošu nepietiekamu pieprasījumu palīdz noteikt atslābuma norises modelī un samazina veicamās korekcijas.

Rekursīvi novērtējumi liecina, ka gandrīz visā laikposmā no 2000. gada līdz 2014. gadam uz apsekojumiem balstītais rādītājs radījis mazākas atšķirības starp nosacīti reālā laika un *ex post* novērtējumiem nekā starptautisko institūciju veiktie ražošanas apjoma starpības novērtējumi. IKP raksturlielumu izmantošana reālā laika novērtējumu veikšanai liecina, ka vissvārstīgākajā periodā no 2007. gada līdz 2012. gadam vismazāk koriģēts (uz gadu attiecināmais) uz apsekojumiem balstītais atslābuma rādītājs. Eiropas Komisija veikusi nedaudz lielākas ražošanas apjoma starpības novērtējumu korekcijas. Visvairāk korekciju ieviests OECD un SVF novērtējumos (sk. E att.).

Kopumā uz apsekojumiem balstītais atslābuma rādītājs uzrāda euro zonā 2015. gadā mazāku atslābumu nekā starptautisko institūciju publiskotajos novērtējumos.

Lai gan izmantojot uz apsekojumiem balstīto pieeju iegūtais atslābuma rādītājs saistīts ar nenoteiktību un to nevar sadalīt darbaspēka, kapitāla un kopējās faktoru produktivitātes norisēs, tas jākorģē retāk. Tādējādi šādu rādītāju izmantošana varētu būt lietderīga uz ražošanas funkcijām balstītu modeļu veikto ražošanas apjoma starpības novērtējumu papildināšanai.

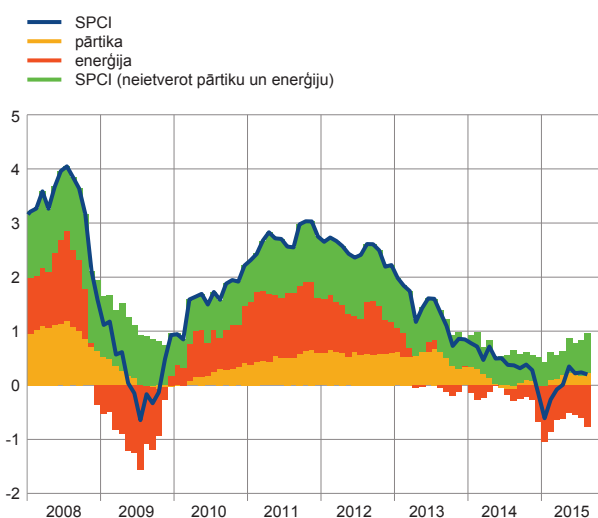
7. ielikums

Nesenā euro zonas pārtikas cenu dinamika

A attēls

Pārtikas cenu dinamikas ietekme uz SPCI inflāciju

(gada pārmaiņas; %, procentu punktos)

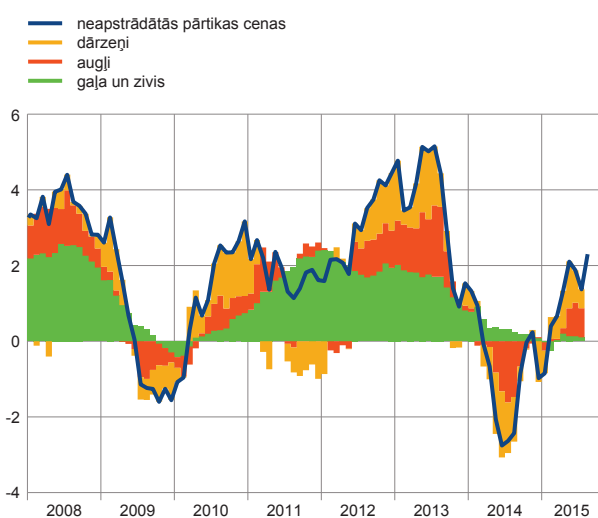
Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada augustā (ātrā aplēse).

B attēls

Neapstrādātās pārtikas cenu inflācija

(gada pārmaiņas; %, procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunāko datu, kas atbilst stāvoklim 2015. gada augustā, dalījums vēl nav pieejams (ātrā aplēse).

Pārtikas cenu dinamika pēdējos ceturkšņos

pastiprinājusi enerģijas cenu noteikto euro zonas

inflācijas tendenci. Tā attiecas gan uz devuma kopējā

inflācijā samazināšanos 2014. gadā, gan palielināšanos

2015. gada pirmajos mēnešos (sk. A att.), kas

atspoguļojas gan neapstrādātās, gan apstrādātās

pārtikas cenās. Tā kā pārtikas cenu inflācija var būtiski

svārstīties, šajā ielikumā aplūkoti neseno dinamiku

veicinošie faktori, lai labāk izprastu šo pieaugumu.

Jaunākās pārmaiņas neapstrādātās pārtikas cenu

inflācijā galvenokārt skaidrojamas ar augļu un

dārzeņu cenu dinamiku. Šo cenu dinamika nosaka

lielāko daļu gada kāpuma tempa samazinājuma

(no aptuveni 5% 2013. gada vidū līdz vēsturiski

zemākajam rādītājam – gandrīz –3% 2014. gada

vidū) un lielāko daļu pozitīvā pieauguma tempa

(aptuveni 2% 2015. gada vidū; sk. B att.). Sezonāliem

faktoriem parasti šajā gadījumā ir liela nozīme. Augļu

un dārzeņu cenu kritums 2014. gada sākumā lielā

mērā atspoguļo 2013. un 2014. gada silto ziemu

un vienlaikus arī nelabvēlīgu laikapstākļu radītās

iepriekšējās augšupvērstās ietekmes mazināšanos.

Tādējādi pozitīva gada pieauguma tempa atjaunošanās

2015. gada 1. pusgadā atspoguļo samērā ierobežotu

cenu dinamiku pirms gada un diezgan spēcīgas cenu

pārmaiņas 2015. gadā (sk. C att.).

Jaunākās apstrādātās pārtikas cenu inflācijas

pārmaiņas skaidrojamas ar dažādiem faktoriem.

Pirmkārt, pieaugums 2015. gada sākumā daļēji

atspoguļo nedaudz lielāku tabakas cenu, kas bieži

pakļautas nodokļu pasākumu ietekmei, devumu (sk.

D att.). Otrkārt, apstrādātās pārtikas cenas, tāpat kā

enerģijas cenas, var spēcīgi ietekmēt izejvielu cenu

dinamika starptautiskajos tirgos. Tomēr euro zonā

izmanto ES iekšējā tirgus cenas, kuras aprēķina

pēc pārtikas ražotāju cenām, nevis izejvielu cenām

starptautiskajos tirgos un kuras parasti būtiskāk

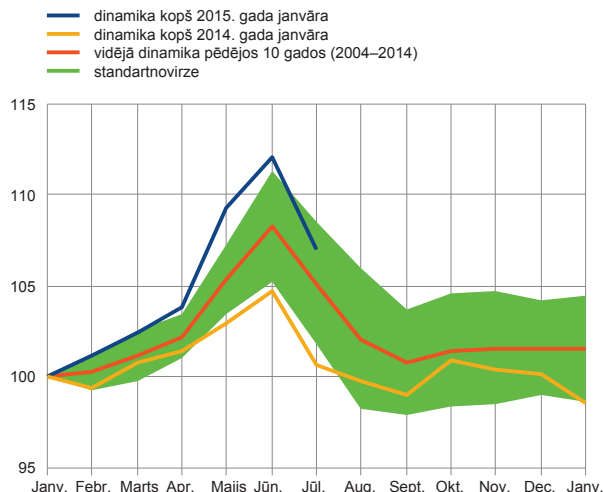
ietekmē pārtikas patēriņa preču cenas. Pārtikas cenas

kopš 2014. gada sarukušas gan starptautiskajos tirgos,

C attēls

Euro zonas augļu un dārzeņu cenu dinamika viena gada ietvaros

(indekss: janvāris = 100)

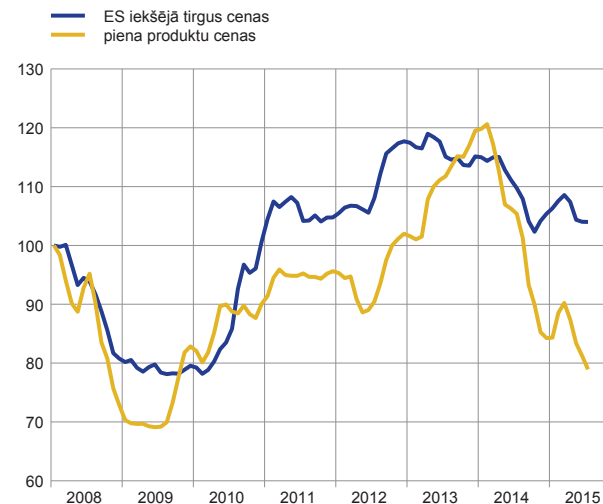
Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Zaļi iekrāsotā zona norāda uz indeksa līmeņa standartnovirzes palielināšanos/samazināšanos katrā mēnesī salīdzinājumā ar attiecīgo iepriekšējā gada janvāra līmeni 2004.–2014. gadā.

E attēls

ES iekšējā tirgus cenu dinamika

(euro; indekss: 2008. gada janvāris = 100; sezonāli neizlīdzināti dati)

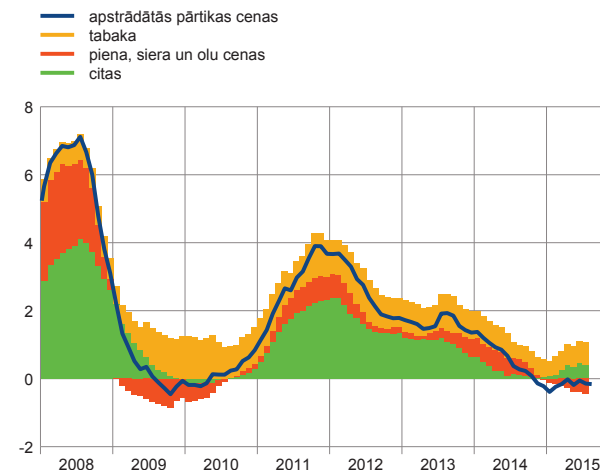
Avoti: Eiropas Komisija un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2015. gada jūlijā.

D attēls

Apstrādātās pārtikas cenu inflācija

(gada pārmaiņas: %; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunāko datu, kas atbilst stāvoklim 2015. gada augustā, dalījums vēl nav pieejams (ātrā aplēse).

gan ES iekšējā tirgū (sk. E att.), un to stabilizēšanās pirmās pazīmes bija vērojamas 2015. gada sākumā. Lejupvērstu spiedienu uz izejvielu cenām un arī uz apstrādātās pārtikas cenām joprojām sevišķi rada piena produktu sastāvdaļas, kuras pašlaik ietekmē īpaši faktori. Ja izejvielu cenas turpmāk nesamazināsies, šādu faktoru pakāpeniskajai izzušanai vajadzētu padarīt apstrādātās pārtikas cenu kāpumu noturīgāku.

Īpašs faktors, kas pašlaik ietekmē pārtikas cenu inflāciju (neapstrādātās un apstrādātās pārtikas preču izteiksmē), ir Krievijas noteiktais Eiropas Savienības pārtikas produktu importa aizliegums.

Krievijas noteiktais aizliegums stājās spēkā 2014. gada vidū un, iespējams, aizkavēja straujāku pārtikas cenu paaugstināšanos. Patiešām, neoficiāla informācija tajā laikā liecināja par negatīvu ietekmi uz neapstrādātās pārtikas (piemēram, ābolu) un apstrādātās pārtikas (piemēram, piena produktu) cenām. Tomēr Eiropas Komisija reaģēja, aktivizējot atbalsta pasākumus augļiem un dārzeņiem, kas ātri bojājas. Šie pasākumi,

iespējams, mazināja lejupvērsto spiedienu uz cenām, kas radās sakarā ar šādu preču pārmērīgu piedāvājumu.¹ Krievijas embargo pagarinājumam un ietekmi

¹ Eiropas Komisija 2014. gada augusta sākumā Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) ietvaros paziņoja par ārkārtas tirgus atbalsta pasākumiem augļiem un dārzeņiem, kas ātri bojājas, un šie pasākumi izmantoti augļu un dārzeņu uzpirkšanai par pilnu cenu no lauksaimniekiem vai kompensācijai par to, ka viņi nenovāc savu produkciju. Šos pasākumus 2015. gada 30. jūlijā pagarināja vēl par vienu gadu – līdz 2016. gada 30. jūnijam.

mazinošajiem atbalsta pasākumiem vajadzētu turpināt pazemināt neapstrādātās pārtikas cenas.

ES piena ražošanas kvotu atcelšana 2015. gada martā ir īpašs faktors, kas sevišķi ietekmējis piena produktu cenas. ES piensaimnieki pēdējo gadu laikā, gaidot šo kvotu atcelšanu, palielināja savu produkcijas izlaidi pasaules eksporta tirgiem, tādējādi palielinot savu ievainojamību attiecībā pret globālā pieprasījuma pārmaiņām. Pašlaik cenas ietekmē arvien lielāka konkurence un pārmērīgs piedāvājums sakarā ar zemāku Krievijas un dažu jauno tirgus ekonomikas valstu pieprasījumu. Ja pieprasījums pasaulē nepalielināsies, zināms lejupvērsts spiediens uz pārtikas cenu inflāciju mazināsies tikai pakāpeniski.

Pārtikas cenu palielināšanās 2015. gada sākumā kopumā veicināja inflācijas pieaugumu, ko pastiprināja nozīmīgi bāzes efekti. Tomēr pārtikas cenu inflācija vēsturiskā skatījumā joprojām ir samērā zema. Pārtikas cenu pieaugumu pašlaik ierobežo īpaši faktori, piemēram, Krievijas aizliegums importēt ES pārtiku, pārmērīgs piena produktu piedāvājums sakarā ar piena kvotu atcelšanu un zemāks, nekā gaidīts, pieprasījums pasaulē.

8. ielikums

Konkrētām valstīm 2015. gada Eiropas semestra ietvaros paredzētie fiskālo politiku ieteikumi

Eiropadome 2015. gada 25. un 26. jūnijā apstiprināja 26 programmā neiekļautajām ES valstīm¹ paredzētos tautsaimniecības un fiskālo politiku ieteikumus. Šos ieteikumus 14. jūlijā pieņēma ekonomikas un finanšu ministri, tādējādi oficiāli noslēdzot 2015. gada Eiropas semestri. Padomes pieņemto fiskālās politikas ieteikumu mērķis ir nodrošināt valstu atbilstību ES Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP). Šajā sakarā ieteikumos iekļauti atzinumi par 2015. gada grozījumiem stabilitātes un konverģences programmās, kas valdībām līdz aprīļa vidum bija jāiesniedz Padomei un Eiropas Komisijai.² Atzinumos ņemts vērā šā gada janvārī publicētais Komisijas paziņojums par elastību SIP ietvaros.³ Runājot par turpmāko darbu, konkrētām valstīm 2015. gada Eiropas semestra ietvaros paredzētie fiskālo politiku ieteikumi būs jāatspoguļo 2016. gada budžeta plānu projektos, kas valstīm jāiesniedz Eurogrupai un Padomei līdz oktobra vidum. Ņemot vērā minēto, šajā ielikumā aplūkoti 2015. gada Eiropas semestra ietvaros 17 euro zonas valstīm paredzētie fiskālo politiku ieteikumi un noteikta to ietekme uz šo valstu 2016. gada budžeta plāniem.

Konkrētām valstīm paredzētajos Eiropadomes ieteikumos 12 valstīs no 17 aplūkojamām euro zonas valstīm konstatēti riski saistībā ar neatbilstību SIP noteiktajām strukturālo centienu prasībām. Lai gan piecām programmā neiekļautajām euro zonas valstīm (Īrijai, Portugālei, Slovēnijai, Spānijai un Francijai), kurām pašlaik piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (PDP), atbilstības SIP nodrošināšanai jāīsteno strukturālie centieni, kas vidēji pielīdzināmi 0.7% no IKP un 0.9% no IKP attiecīgi 2015. un 2016. gadā, kopumā paredzams, ka nemainīgas politikas scenārijā vidējie rādītāji abos minētajos gados būs nedaudz negatīvi.⁴ Savukārt 12 euro zonas valstīm, uz kurām attiecas SIP preventīvā daļa, jāpanāk progress vidēja termiņa budžeta mērķu sasniegšanā un 2015. un 2016. gadā kopumā jāīsteno strukturālie centieni 0.2% no IKP apmērā, tomēr gaidāms, ka

¹ Ietverot visas ES dalībvalstis, izņemot Kipru un Grieķiju.

² Šajās programmās izklāstīti valdību budžeta plāni vismaz attiecībā uz pašreizējo gadu un nākamajiem trim gadiem. Pārskatu sk. Eiropas Komisijas institūciju pētījumā Nr. 2 (Brisele, 2015. gada jūlijs) *The 2015 stability and convergence programmes – an overview* ("2015. gada stabilitātes un konverģences programmas – pārskats").

³ 2015. gada 13. janvārī Eiropas Komisija publicēja paziņojumu *Making the best use of the flexibility within the existing rules of the Stability and Growth Pact* ("Elastīguma vislabākā izmantošana saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta esošajiem noteikumiem"; sk. http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/2015-01-13_communication_sgp_flexibility_guidelines_en.pdf). Sk. arī ECB "Tautsaimniecības Bijetena" Nr. 1/2015 ielikumu *Flexibility within the Stability and Growth Pact* ("Elastīgums Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros").

⁴ Saskaņā ar SIP korektīvo daļu Padome atcēla PDP noteikto Maltas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņu (2014. gads). Vienlaikus tā nolēma neuzsākt PDP attiecībā uz Somiju, lai gan paredzams, ka 2014. gada pārkāpums attiecībā uz atsauces vērtību (3% no IKP) nebūs īslaicīgs, un nav gaidāms, ka līdz 2016. gadam budžeta deficīts atgriezīsies līmenī, kas zemāks par atsauces vērtību.

arī šo valstu rādītāji attiecīgajā periodā būs nedaudz negatīvi.⁵ Tāpēc fiskālās politikas ieteikumos astoņas dalībvalstis (Beļģija, Igaunija, Itālija, Latvija, Lietuva, Malta, Austrija un Somija) tiek aicinātas īstenot strukturālos centienus atbilstoši SIP preventīvajai daļai. Divas dalībvalstis (Beļģija un Itālija) saskārušās arī ar lielām konsolidācijas atšķirībām attiecībā uz valdības parāda normu. Saskaņā ar valdības parāda normu 2015. gadā Itālijai jāpanāk strukturālās bilances uzlabojums 2.1% no IKP apmērā (prasība noteikta, ņemot vērā nepietiekamo konsolidāciju kumulatīvā izteiksmē kopš 2013. gada, un pielīdzināma strukturālo centienu prognozēm 0.3% no IKP apmērā) un Beļģijai – 1.1% no IKP apmērā (prasība noteikta, ņemot vērā nepietiekamo konsolidāciju kumulatīvā izteiksmē kopš 2014. gada, un pielīdzināma strukturālo centienu prognozēm 0.5% no IKP apmērā). Šīs prasības nav atspoguļotas Itālijai un Beļģijai paredzētajos 2015. gada ieteikumos, jo Komisija secinājusi, ka novirzi no valdības parāda normas izraisījuši būtiski faktori, piemēram, nelabvēlīgi ekonomiskie apstākļi un strukturālo reformu īstenošana. Daudzās valstīs procentu izdevumi bija mazāki, nekā sākotnēji budžetā plānots. Vienlaikus tā vietā, lai paātrinātu budžeta deficīta korekciju, izmantojot uzkrājumus no zemākiem, nekā

Tabula

Konkrētu valstu fiskālās norises 2015. un 2016. gadā

Valsts	SIP saistības (budžeta bilances strukturālās pārmaiņas; % no IKP, ja nav sasniegts VTM)		Eiropas Komisijas 2015. gada pavasara prognoze (budžeta bilances strukturālās pārmaiņas; % no IKP)		Gada konsolidācijas novirze (Eiropas Komisijas 2015. gada pavasara prognozes un saistību starpība, ja nav sasniegts VTM)		Papildposteņi: procentu izdevumu pārmaiņas; % no IKP (2014–2016; Eiropas Komisijas 2015. gada pavasara prognoze)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
Preventīvā daļa								
Beļģija	0.6	0.6	0.5	0.2	-0.1	-0.4	-0.4	
Vācija	VTM sasniegts	VTM sasniegts	-0.2	-0.3	VTM sasniegts	VTM sasniegts	-0.3	
Igaunija	-0.2	0.4	-0.5	-0.3	-0.4	-0.7	0.0	
Itālija	0.25	0.1	0.3	-0.2	0.0	-0.3	-0.4	
Latvija	-0.4	0.3	-0.3	-0.3	0.1	-0.6	-0.2	
Lietuva	0.2	0.5	-0.7	0.7	-0.9	0.2	-0.2	
Luksemburga	VTM sasniegts	VTM sasniegts	-1.0	-0.2	VTM sasniegts	VTM sasniegts	0.0	
Malta	0.6	0.6	0.5	0.6	-0.1	0.0	-0.3	
Nīderlande	VTM sasniegts	VTM sasniegts	-0.1	-0.1	VTM sasniegts	VTM sasniegts	-0.1	
Austrija	-0.06	0.3	-0.4	-0.6	-0.3	-0.8	-0.1	
Slovākija	0.0	0.25	0.2	0.0	0.2	-0.2	-0.4	
Somija	0.1	0.5	-0.2	-0.4	-0.3	-0.9	-0.1	
Korektīvā daļa (PDP)								
2015	Īrija*	1.9	0.6	0.5	0.3	-1.4	-0.3	-0.6
	Portugāle*	0.5	0.6	-0.8	-0.6	-1.3	-1.2	-0.4
PDP termiņš	Slovēnija*	0.5	0.6	0.1	-0.5	-0.4	-1.1	-0.3
2016	Spānija	0.8	1.2	-0.4	-0.2	-1.2	-1.4	-0.3
2017	Francija	0.5	0.8	0.3	0.0	-0.2	-0.8	-0.1

Avoti: konkrētām valstīm 2015. gadam paredzētie ieteikumi (<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/06/19-country-specific-recommendations/>) un Eiropas Komisijas 2015. gada pavasara prognoze.

Piezīmes. Tabulā minēto valstu vidū ir euro zonas valstis, uz kurām neattiecas finanšu palīdzības programma (t.i., visas dalībvalstis, izņemot Kipru un Grieķiju). SIP preventīvajā un korektīvajā daļā ietvertās strukturālo centienu saistības aprakstītas konkrētām valstīm paredzētajos 2015. gada ieteikumos. Īrija bija pakļauta PDP pirms sešu tiesību aktu paketes reformas, un tādējādi tai jānodrošina gada vidējie strukturālie centieni bez gada mērķiem.

* Strukturālo centienu 2016. gada prasības, ko piemēro atbilstoši preventīvajai daļai, pieņemot, ka PDP tiks savlaicīgi atcelta līdz noteiktajam 2015. gada termiņam. SIP preventīvajā daļā noteiktās strukturālo centienu prasības neietver valdības parāda noteikumu prasības. Skaitļi ir noapaļoti uz augšu, izņemot tos, kuri attiecas uz SIP saistībām.

⁵ Sk. arī ECB "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 4/2015 (Frankfurte) ielikumu "Vidēja termiņa budžeta mērķa efektivitāte kā fiskālās politikas garants".

gaidīts, procentu maksājumiem, daudzas dalībvalstis palielināja primāros izdevumus (t.i., valdības izdevumus pirms procentu maksājumiem) salīdzinājumā ar to, kādi tie bija paredzēti sākotnējos plānos. Tāpēc valstīm ar augstu valdības parāda rādītāju (Beļģijai, Francijai, Itālijai, Īrijai un Portugālei) ieteikts budžeta deficīta samazināšanai izmantot jebkurus neparedzētos ienākumus, t.i., uzkrājumus no zemākiem, nekā gaidīts, procentu maksājumiem. Runājot par valstīm, kas jau sasniegušas vidēja termiņa budžeta mērķus, Vācijai ieteikts turpināt palielināt valsts ieguldījumus infrastruktūrā, izglītībā un pētniecībā, bet Nīderlandei – novirzīt valsts izdevumus ieguldījumu atbalstam pētniecības un attīstības jomā.

2015. gada Eiropas semestrī, kas ir piektais uzraudzības cikls kopš Eiropas semestra ieviešanas, izmantota racionalizētāka pieeja, kas vērsta uz to, lai sagatavotu mazāk, bet mērķtiecīgākus ieteikumus. Reorganizācija citstarp paredz Eiropas Komisijas analīzes rezultātu un ieteikumu agrāku publicēšanu, lai uzlabotu dialogu ar dalībvalstīm. Kopumā konkrētām valstīm paredzētie 2015. gada ieteikumi atbilstoši atspoguļo valstu riskus saistībā ar neatbilstību ES fiskālajiem noteikumiem, vienlaikus identificējot galvenās reformas jomas. Tādējādi tajos ievērota "Gada izaugsmes pētījuma par 2015. gadu" šim Eiropas semestrim izvirzītā kopējā fiskālās politikas norāde, proti, "(..) fiskālās atbildības pastiprināšana".⁶ Kopumā Eiropas semestra process var efektīvi veicināt fiskālo ilgtspēju vien tad, ja neatbilstība ES fiskālajiem noteikumiem atbilstoši identificēta un novērsta. Šajā saistībā jūnijā publicētajā t.s. piecu priekšsēdētāju ziņojumā⁷ ierosināts izveidot jaunu Eiropas Fiskālo padomi, kam būtu publiski jāsniedz neatkarīgi atzinumi par valstu budžeta politiku, ņemot vērā šo valstu pienākumus, kas noteikti ES fiskālajā sistēmā. Eiropas Komisija šos atzinumus varētu ņemt vērā Eiropas semestra kontekstā pieņemtajos lēmumos. Ziņojumā arī ierosināts veidot integrētāku Eiropas semestri, nodrošinot valstu parlamentu lielāku iesaisti. Raugoties nākotnē un ņemot vērā pastāvīgo ievainojamību, piemēram, augstus valdības parāda rādītājus un ievērojamu strukturālo deficītu euro zonas valstīs, iespējamām Eiropas semestra reformām nevajadzētu mazināt centienus attiecībā uz budžeta politikas ieteikumu ievērošanu.

Fiskālajai politikai būtu jāveicina tautsaimniecības atveseļošanās, vienlaikus nodrošinot atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam. Pilnīga un konsekventa īstenošana ir būtiska, lai nodrošinātu uzticēšanos fiskālajai sistēmai. Tāpēc 2016. gada budžeta plānu projektos jābūt skaidrotam, kā valdības, kuru strukturālie centieni neatbilst SIP noteiktajām saistībām, plāno izpildīt tām paredzētos ieteikumus, lai nodrošinātu atbilstību ES fiskālajiem noteikumiem un tādējādi ātrāk samazinātu budžeta deficītu. Tā kā obligāciju peļņas likmēm raksturīgs svārstīgums, valstīm ar augstu valdības parāda līmeni budžeta plānā īpaši jāņem vērā riski, kas saistīti ar pašreizējo zemo procentu likmju vides pārmaiņām.

⁶ Sk. Eiropas Komisijas 2014. gada novembrī Briselē publicēto "Gada izaugsmes pētījumu par 2015. gadu" (http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/2015/ags2015_lv.pdf).

⁷ Sk. 2015. gada ziņojumu "Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana" (Brisele), ko sagatavojis Žans Klods Junkers ciešā sadarbībā ar Donaldu Tusku, Jerūnu Deiselblūmu, Mario Dragi un Martinu Šulcu.

Statistika

Saturs

1. Ārējā vide	S2
2. Finanšu norises	S3
3. Saimnieciskā darbība	S8
4. Cenas un izmaksas	S14
5. Nauda un kredītu atlikumi	S18
6. Fiskālās norises	S23

Stikāka informācija

ECB statistiskie dati pieejami un lejupielādējami Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/
"Tautsaimniecības Bijetena" nodaļas "Statistika" dati pieejami Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004813
Visaptverošs "Statistikas Bijetens" pieejams Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004045
Metodoloģiskās definīcijas pieejamas "Statistikas Bijetena" "Vispārējās piezīmēs":	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000023
Stikāka informācija par aprēķiniem pieejama "Statistikas Bijetena" "Tehniskajās piezīmēs":	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000022
Terminu skaidrojumi un saīsinājumi pieejami ECB statistikas terminu vārdnīcā:	www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/glossa.en.html

Tabulās lietotie apzīmējumi

–	datu nav/dati nav izmantojami
.	dati vēl nav pieejami
...	nulle vai vērtība neņemams
(p)	provizorisks dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

1. Ārējā vide

1.1. Galveno tirdzniecības partnervalstu IKP un PCI

	IKP1 (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						PCI (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)						
	G20	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	OECD valstis		ASV	Apvienotā Karaliste (SPCI)	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona ²⁾ (SPCI)
							Kopā	Izņemot pārtiku un enerģiju					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2012	3.0	2.2	0.7	1.7	7.8	-0.8	2.3	1.8	2.1	2.8	0.0	2.6	2.5
2013	3.0	1.5	1.7	1.6	7.7	-0.4	1.6	1.6	1.5	2.6	0.4	2.6	1.4
2014	3.3	2.4	3.0	-0.1	7.4	0.8	1.7	1.8	1.6	1.5	2.7	2.0	0.4
2014 III	0.9	1.1	0.7	-0.3	1.9	0.2	1.8	1.9	1.8	1.5	3.4	2.0	0.4
IV	0.8	0.5	0.8	0.3	1.5	0.4	1.4	1.8	1.2	0.9	2.5	1.5	0.2
2015 I	0.7	0.2	0.4	1.1	1.3	0.4	0.6	1.7	-0.1	0.1	2.3	1.2	-0.3
II	.	0.9	0.7	-0.4	.	0.3	0.5	1.6	0.0	0.0	0.5	1.4	0.2
2015 marts	-	-	-	-	-	-	0.6	1.7	-0.1	0.0	2.3	1.4	-0.1
apr.	-	-	-	-	-	-	0.4	1.6	-0.2	-0.1	0.6	1.5	0.0
maijs	-	-	-	-	-	-	0.6	1.6	0.0	0.1	0.5	1.2	0.3
jūn.	-	-	-	-	-	-	0.6	1.6	0.1	0.0	0.4	1.4	0.2
jūl.	-	-	-	-	-	-	0.6	1.7	0.2	0.1	0.3	1.6	0.2
aug. ³⁾	-	-	-	-	-	-	0.2

Avoti: Eurostat (3., 6., 10. un 13. aile); SNB (2., 4., 9., 11. un 12. aile); OECD (1., 5., 7. un 8. aile).

1) Sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

3) Euro zonas dati aplēsti, pamatojoties uz vizuālajiem valstu datiem (aptvēruma – parasti aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

1.2. Galveno tirdzniecības partnervalstu iepirkumu vadītāju indekss un pasaules tirdzniecība

	Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi; s.i. dati)									Preču imports ¹⁾		
	Apvienotais iepirkumu vadītāju indekss						Globālais iepirkumu vadītāju indekss ²⁾			Pasaule	Attīstītās valstis	Jaunās tirgus ekonomikas valstis
	Pasaule ⁵⁾	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Jauni eksporta pasūtījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2012	52.6	54.4	52.0	49.9	50.9	47.2	50.2	51.9	48.5	3.7	2.5	4.4
2013	53.3	54.8	56.8	52.6	51.5	49.7	52.3	52.7	50.7	3.2	-0.2	5.2
2014	54.2	57.3	57.9	50.9	51.1	52.7	53.4	54.1	51.5	3.5	3.6	3.5
2014 III	55.6	59.8	58.5	51.3	52.2	52.8	53.6	56.2	51.6	2.7	1.4	3.4
IV	53.3	55.6	56.3	50.9	51.4	51.5	52.4	53.6	50.4	1.5	1.8	1.3
2015 I	53.9	56.9	57.4	50.4	51.5	53.3	52.8	54.3	50.3	-2.7	1.7	-5.0
II	53.4	55.9	57.2	51.3	51.1	53.9	50.9	54.2	49.3	-1.1	-1.2	-1.0
2015 marts	54.9	59.2	58.8	49.4	51.8	54.0	52.9	55.5	49.8	-2.7	1.7	-5.0
apr.	54.1	57.0	58.4	50.7	51.3	53.9	51.0	55.1	49.1	-1.9	0.9	-3.4
maijs	53.4	56.0	55.8	51.6	51.2	53.6	51.2	54.0	48.7	-1.9	-0.3	-2.8
jūn.	52.7	54.6	57.4	51.5	50.6	54.2	50.5	53.4	50.0	-1.1	-1.2	-1.0
jūl.	53.1	55.7	56.6	51.5	50.2	53.9	50.8	53.9	49.1	.	.	.
aug.	.	55.0	.	.	.	54.1	50.0	.	48.9	.	.	.

Avoti: Markit (1.–9. aile); CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis un ECB aprēķini (10.–12. aile).

1) Pasaules un attīstīto valstu datus nav ietverta euro zona. Gada un ceturkšņa dati attiecas uz pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%); mēneša dati attiecas uz triju mēnešu pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%). Visi dati ir sezonāli izlīdzināti.

2) Izņemot euro zonu.

2. Finanšu norises

2.1. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %; perioda vidējie rādītāji)

	Euro zona ¹⁾					ASV	Japāna
	Noguldījumi uz nakti (EONIA)	Noguldījumi ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 12 mēnešu (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2012	0.23	0.33	0.57	0.83	1.11	0.43	0.19
2013	0.09	0.13	0.22	0.34	0.54	0.27	0.15
2014	0.09	0.13	0.21	0.31	0.48	0.23	0.13
2015 febr.	-0.04	0.00	0.05	0.13	0.26	0.26	0.10
marts	-0.05	-0.01	0.03	0.10	0.21	0.27	0.10
apr.	-0.07	-0.03	0.00	0.07	0.18	0.28	0.10
maijs	-0.11	-0.05	-0.01	0.06	0.17	0.28	0.10
jūn.	-0.12	-0.06	-0.01	0.05	0.16	0.28	0.10
jūl.	-0.12	-0.07	-0.02	0.05	0.17	0.29	0.10
aug.	-0.12	-0.09	-0.03	0.04	0.16	0.32	0.09

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām; sk. "Vispārējās piezīmes".

2.2. Peļņas likmju līknes

(perioda beigās; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

	Tagadnes darījumu procentu likmes					Procentu likmju starpības			Nākotnes darījumu tūlītējās procentu likmes			
	Euro zona ^{1), 2)}					Euro zona ^{1), 2)}	ASV	Apvienotā Karaliste	Euro zona ^{1), 2)}			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2012	0.06	-0.04	-0.01	0.58	1.72	1.76	1.61	1.48	-0.09	0.17	1.84	3.50
2013	0.08	0.09	0.25	1.07	2.24	2.15	2.91	2.66	0.18	0.67	2.53	3.88
2014	-0.02	-0.09	-0.12	0.07	0.65	0.74	1.95	1.45	-0.15	-0.11	0.58	1.77
2015 febr.	-0.21	-0.25	-0.20	-0.08	0.37	0.62	1.80	1.45	-0.16	-0.17	0.31	1.19
marts	-0.21	-0.25	-0.22	-0.08	0.26	0.51	1.69	1.19	-0.20	-0.20	0.29	0.81
apr.	-0.28	-0.26	-0.21	0.03	0.42	0.68	1.81	1.39	-0.22	-0.08	0.46	1.05
maijs	-0.24	-0.25	-0.23	0.06	0.61	0.85	1.87	1.32	-0.25	-0.14	0.68	1.46
jūn.	-0.27	-0.26	-0.23	0.19	0.95	1.21	2.09	1.52	-0.25	-0.10	1.08	2.09
jūl.	-0.27	-0.29	-0.26	0.08	0.73	1.02	1.87	1.35	-0.29	-0.13	0.76	1.84
aug.	-0.25	-0.27	-0.22	0.14	0.82	1.09	1.84	1.46	-0.25	-0.07	0.86	1.97

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām; sk. "Vispārējās piezīmes".

2) ECB aprēķinu pamatā ir EuroMTS sniegtie dati un Fitch Ratings noteiktie kredītreitingi.

2.3. Akciju tirgus indeksi

(indeksu līmeņi izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji)

	Dow Jones EURO STOXX indeksi												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības nozaru indeksi										Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	Broad indekss	50	Pamat-izejvielas	Patēriņa pakalpojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanses	Rūpniecība	Tehnoloģijas	Komunālie pakalpojumi	Telekomunikācijas	Veselības aprūpe		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2012	239.7	2 411.9	503.7	151.9	385.7	307.2	122.1	330.2	219.2	235.9	268.5	523.3	1 379.4	9 102.6
2013	281.9	2 794.0	586.3	195.0	468.2	312.8	151.5	402.7	274.1	230.6	253.4	629.4	1 643.8	13 577.9
2014	318.7	3 145.3	644.3	216.6	510.6	335.5	180.0	452.9	310.8	279.2	306.7	668.1	1 931.4	15 460.4
2015 febr.	353.2	3 453.8	731.3	254.2	624.8	314.0	185.5	498.7	361.1	286.9	376.8	768.6	2 082.2	18 053.2
marts	373.9	3 655.3	787.2	268.9	666.9	313.5	198.9	524.1	386.2	292.9	389.2	824.6	2 080.4	19 197.6
apr.	383.3	3 733.8	798.2	275.7	678.6	331.0	204.9	535.7	394.2	299.5	395.0	861.4	2 094.9	19 767.9
maijs	373.4	3 617.9	765.0	268.9	662.1	326.5	199.3	522.4	389.5	294.0	389.2	827.6	2 111.9	19 974.2
jūn.	364.0	3 521.8	743.2	265.5	647.4	310.3	194.5	504.7	385.0	283.0	380.7	820.4	2 099.3	20 403.8
jūl.	366.3	3 545.1	744.0	266.0	645.2	302.1	198.0	505.5	378.1	281.3	395.1	864.8	2 094.1	20 372.6
aug.	356.7	3 444.4	711.9	261.9	615.0	287.7	193.9	504.6	359.9	274.9	390.0	856.9	2 039.9	19 919.1

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.4. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 2)} (gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

	Noguldījumi				Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Norēķinu kartes procentu aizdevumi	Patēriņa kredīts			Aizdevumi individuālā darba veicējiem un līgumsabiedrībām bez juridiskās personas statusa	Kredīti mājokļa iegādei					Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs
	Uz nakti	Ar brīdinajuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Ar noteikto termiņu				Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā	APRC ³⁾	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā				APRC ³⁾			
			Līdz 2 gadiem	Ilgāku par 2 gadiem					Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam		Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam		1–5 gadi	5–10 gadi	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2014 aug.	0.22	0.96	1.20	1.66	7.30	17.00	5.51	6.71	7.05	3.06	2.55	2.74	2.71	2.86	2.96	2.73
sept.	0.21	0.95	1.17	1.70	7.37	17.06	5.35	6.67	6.99	2.94	2.49	2.69	2.61	2.82	2.88	2.66
okt.	0.20	0.94	1.09	1.65	7.20	16.96	5.38	6.59	6.98	2.89	2.42	2.63	2.54	2.78	2.81	2.60
nov.	0.20	0.91	1.01	1.66	7.18	17.12	5.58	6.66	6.98	2.92	2.41	2.50	2.51	2.72	2.76	2.53
dec.	0.20	0.89	0.96	1.58	7.14	17.10	5.07	6.21	6.53	2.75	2.42	2.52	2.53	2.68	2.76	2.49
2015 janv.	0.19	0.86	1.01	1.94	7.18	17.12	5.25	6.42	6.73	2.76	2.30	2.55	2.43	2.44	2.68	2.40
febr.	0.18	0.84	0.97	1.51	7.13	17.05	5.18	6.47	6.82	2.79	2.07	2.47	2.32	2.49	2.58	2.37
marts	0.17	0.82	0.89	1.37	7.13	17.05	5.16	6.16	6.49	2.72	2.11	2.45	2.29	2.41	2.55	2.30
apr.	0.16	0.79	0.87	1.15	7.03	17.01	4.89	6.13	6.42	2.66	2.01	2.38	2.17	2.36	2.49	2.24
maijs	0.16	0.82	0.83	1.08	6.98	17.08	5.04	6.29	6.60	2.67	2.05	2.33	2.09	2.29	2.45	2.17
jūn.	0.15	0.78	0.77	1.18	6.97	17.02	4.88	6.14	6.45	2.59	2.02	2.25	2.12	2.31	2.48	2.18
jūl. ^(p)	0.15	0.74	0.67	1.10	6.82	17.04	5.09	6.22	6.50	2.60	2.04	2.26	2.21	2.36	2.56	2.22

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

3) Gada izmaksu efektīvā procentu likme (APRC).

2.5. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 2)}

(gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

	Noguldījumi			Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Citi aizdevumi apjoma un procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā									Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs
	Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Līdz 0.25 milj. euro			0.25–1 milj. euro			Vairāk par 1 milj. euro			
		Līdz 2 gadiem	Ilgāku par 2 gadiem		Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēnešiem–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēnešiem–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēnešiem–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2014 aug.	0.28	0.50	1.56	3.74	4.17	4.27	3.55	2.56	3.20	2.85	1.80	2.42	2.54	2.71
sept.	0.26	0.51	1.46	3.72	4.01	4.03	3.53	2.46	3.01	2.77	1.83	2.38	2.42	2.68
okt.	0.25	0.50	1.37	3.64	4.00	3.94	3.53	2.43	2.90	2.71	1.75	2.25	2.46	2.60
nov.	0.25	0.44	1.16	3.57	3.82	3.86	3.42	2.38	2.84	2.63	1.74	2.17	2.27	2.51
dec.	0.24	0.43	1.26	3.49	3.68	3.75	3.26	2.35	2.78	2.50	1.74	2.16	2.13	2.46
2015 janv.	0.23	0.44	1.19	3.49	3.78	3.85	2.98	2.31	2.82	2.05	1.67	2.03	2.20	2.46
febr.	0.22	0.35	1.04	3.43	3.57	3.72	3.12	2.24	2.71	2.39	1.52	1.99	2.14	2.37
marts	0.21	0.32	1.07	3.39	3.45	3.65	3.13	2.16	2.67	2.33	1.63	2.11	2.02	2.37
apr.	0.19	0.30	0.89	3.34	3.46	3.58	2.95	2.18	2.64	2.26	1.62	1.93	2.03	2.33
maijs	0.18	0.30	0.91	3.28	3.37	3.51	2.96	2.15	2.46	2.23	1.57	1.85	2.04	2.27
jūn.	0.18	0.31	1.10	3.25	3.19	3.48	2.91	2.09	2.33	2.23	1.60	1.91	2.04	2.26
jūl. ^(p)	0.17	0.31	0.87	3.19	3.27	3.60	2.86	2.07	2.36	2.22	1.51	1.73	2.05	2.19

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru.

2. Finanšu norises

2.6. Euro zonas rezidentu emitētie parāda vērtspapīri emitentu sektoru un sākotnējo termiņu dalījumā (mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Apgrozībā esošais apjoms							Emisiju bruto apjoms ¹⁾						
	Kopā	MFI (ieskaitot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība			
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Ne- finanšu sabied- rības	Centrālā valdība	Pārējā valdība		
													FIS	FIS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Istermiņa														
2012	1 426	581	146	-	75	558	66	703	491	37	-	52	103	21
2013	1 247	477	122	-	67	529	53	508	314	30	-	44	99	21
2014	1 312	545	120	-	59	538	50	410	219	34	-	39	93	25
2015 janv.	1 388	599	127	-	66	543	54	378	186	28	-	33	94	36
febr.	1 400	606	134	-	70	534	56	351	162	37	-	30	83	39
mart.	1 420	604	137	-	71	543	66	373	162	45	-	35	89	42
apr.	1 410	600	134	-	80	533	62	350	158	37	-	38	82	35
maijs	1 396	591	135	-	80	532	59	326	140	36	-	36	80	33
jūn.	1 329	560	121	-	75	517	56	298	126	30	-	34	77	32
Ilgtermiņa														
2012	15 205	4 814	3 166	-	842	5 758	624	255	98	45	-	16	84	12
2013	15 109	4 405	3 087	-	921	6 069	627	222	70	39	-	16	89	9
2014	15 120	4 040	3 158	-	994	6 286	643	219	65	43	-	16	85	10
2015 janv.	15 222	4 058	3 201	-	1 004	6 316	642	261	80	48	-	8	113	13
febr.	15 266	4 038	3 209	-	1 017	6 356	646	207	64	21	-	18	86	17
mart.	15 355	4 026	3 251	-	1 034	6 399	644	285	84	62	-	17	112	10
apr.	15 276	4 000	3 213	-	1 034	6 389	641	220	70	33	-	21	87	10
maijs	15 356	3 982	3 235	-	1 037	6 462	640	185	49	41	-	6	85	4
jūn.	15 344	3 938	3 255	-	1 032	6 485	634	207	69	34	-	13	87	5

Avots: ECB.

1) Lai dati būtu salīdzināmi, gada dati ir gada mēnešu vidējais rādītājs.

2.7. Parāda vērtspapīru un kotēto akciju pieauguma temps un apgrozībā esošais apjoms (mljrd. euro; pārmaiņas; %)

	Parāda vērtspapīri							Kotētās akcijas			
	Kopā	MFI (ieskaitot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība		Kopā	MFI	Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība					
											FIS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Apgrozībā esošais apjoms											
2012	16 631.5	5 395.8	3 312.1	.	917.0	6 316.2	690.4	4 597.1	404.7	617.9	3 574.5
2013	16 355.8	4 881.7	3 208.6	.	987.9	6 597.8	679.8	5 638.0	569.1	751.0	4 317.9
2014	16 432.4	4 585.5	3 277.8	.	1 052.3	6 823.7	693.1	5 949.4	591.0	787.9	4 570.6
2015 janv.	16 609.5	4 657.1	3 327.9	.	1 069.7	6 859.1	695.6	6 423.2	573.0	836.0	5 014.3
febr.	16 665.3	4 643.5	3 343.0	.	1 086.8	6 890.6	701.5	6 855.9	650.5	899.7	5 305.7
mart.	16 775.5	4 630.4	3 388.6	.	1 104.8	6 941.6	710.1	7 056.1	688.7	933.3	5 434.0
apr.	16 686.7	4 600.2	3 347.4	.	1 113.6	6 921.8	703.6	6 960.1	683.8	908.3	5 368.0
maijs	16 751.9	4 572.2	3 369.7	.	1 116.3	6 994.0	699.7	6 983.6	675.3	901.6	5 406.7
jūn.	16 672.3	4 498.3	3 375.7	.	1 106.5	7 001.4	690.4	6 803.4	664.2	879.4	5 259.8
Pieauguma temps											
2012	1.3	-1.8	-0.3	.	14.4	2.5	6.1	0.9	4.9	2.0	0.4
2013	-1.4	-8.9	-3.4	.	8.1	4.5	-1.1	0.9	7.2	0.2	0.3
2014	-0.7	-7.8	0.1	.	4.9	3.1	1.2	1.5	7.2	1.6	0.8
2015 janv.	-0.7	-7.8	0.6	.	3.0	3.2	1.8	1.5	6.9	1.5	0.7
febr.	-0.9	-7.6	0.6	.	4.4	2.4	0.7	1.4	6.8	1.2	0.7
mart.	-0.2	-7.1	2.3	.	5.3	2.6	1.8	1.5	6.8	1.4	0.8
apr.	-0.3	-6.8	1.7	.	6.7	2.1	1.9	1.5	6.8	1.1	0.8
maijs	-0.8	-7.2	0.1	.	5.8	2.1	1.4	1.3	5.8	1.2	0.7
jūn.	-1.1	-7.7	0.8	.	4.6	1.6	-0.8	1.0	4.1	0.6	0.7

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.8. Euro efektīvie kursi¹⁾

(perioda vidējie; indekss: 1999. gada 1. ceturksnis = 100)

	EEK19						EEK38	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIAR ²⁾	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIIT	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2012	97.6	95.0	93.3	88.3	99.7	95.8	107.0	92.5
2013	101.2	98.2	96.7	91.4	102.5	99.1	111.9	95.6
2014	101.8	97.9	96.7	91.6	102.8	100.7	114.7	96.1
2014 III	101.3	97.2	96.2	90.8	102.2	100.3	113.7	95.1
IV	99.0	94.9	94.3	89.1	99.7	98.1	112.3	93.5
2015 I	93.0	89.2	89.4	84.2	93.7	92.6	106.4	88.3
II	91.2	87.5	88.2	.	.	.	104.4	86.3
2015 marts	90.6	86.9	87.4	-	-	-	103.8	86.0
apr.	89.7	86.1	86.9	-	-	-	102.4	84.8
maijs	91.6	87.9	88.6	-	-	-	104.7	86.6
jūn.	92.3	88.5	89.1	-	-	-	106.0	87.6
jūl.	91.3	87.5	88.3	-	-	-	105.1	86.7
aug.	93.0	89.0	90.0	-	-	-	108.1	89.1
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)								
2015 aug.	1.8	1.8	1.9	-	-	-	2.9	2.8
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2015 aug.	-8.4	-8.7	-6.6	-	-	-	-5.2	-6.6

Avots: ECB.

1) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmēs".

2) Ar VDIAR deflētais datu laikrindas pieejams tikai EEK19 tirdzniecības partnervalstu grupai.

2.9. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Kīnas renminbi	Horvātijas kuna	Čehijas krona	Dānijas krona	Ungārijas forints	Japānas jena	Polijas zlots	Lielbritānijas sterliņu mārciņa	Rumānijas leva	Zviedrijas krona	Šveices franks	ASV dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2012	8.105	7.522	25.149	7.444	289.249	102.492	4.185	0.811	4.4593	8.704	1.205	1.285
2013	8.165	7.579	25.980	7.458	296.873	129.663	4.197	0.849	4.4190	8.652	1.231	1.328
2014	8.186	7.634	27.536	7.455	308.706	140.306	4.184	0.806	4.4437	9.099	1.215	1.329
2014 III	8.173	7.623	27.619	7.452	312.242	137.749	4.175	0.794	4.4146	9.205	1.212	1.326
IV	7.682	7.665	27.630	7.442	308.527	142.754	4.211	0.789	4.4336	9.272	1.205	1.250
2015 I	7.023	7.681	27.624	7.450	308.889	134.121	4.193	0.743	4.4516	9.380	1.072	1.126
II	6.857	7.574	27.379	7.462	306.100	134.289	4.088	0.721	4.4442	9.300	1.041	1.105
2015 marts	6.762	7.647	27.379	7.459	303.445	130.410	4.126	0.724	4.4339	9.245	1.061	1.084
apr.	6.686	7.590	27.439	7.466	299.429	128.935	4.018	0.721	4.4155	9.325	1.038	1.078
maijs	6.916	7.559	27.397	7.461	306.327	134.748	4.081	0.721	4.4477	9.304	1.039	1.115
jūn.	6.959	7.572	27.307	7.460	311.960	138.740	4.159	0.721	4.4671	9.272	1.045	1.121
jūl.	6.827	7.586	27.094	7.462	311.531	135.681	4.152	0.707	4.4391	9.386	1.049	1.100
aug.	7.063	7.558	27.041	7.463	311.614	137.124	4.195	0.714	4.4235	9.515	1.078	1.114
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)												
2015 aug.	3.5	-0.4	-0.2	0.0	0.0	1.1	1.0	1.0	-0.4	1.4	2.7	1.3
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)												
2015 aug.	-13.8	-1.0	-2.8	0.1	-0.7	0.0	0.1	-10.4	0.0	3.6	-11.1	-16.3

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.10. Euro zonas maksājumu bilance. Finanšu konts

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

	Kopā ¹⁾			Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi		Trie atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi	Papildpostenis: bruto ārējais parāds
	Aktīvi	Pasīvi	Saldo	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)												
2014 II	18 472.2	19 741.3	-1 269.2	7 542.8	5 630.5	5 960.8	9 449.4	-70.3	4 532.2	4 661.5	506.8	11 426.2
III	19 220.1	20 468.0	-1 247.8	7 797.7	5 900.7	6 306.2	9 713.4	-55.7	4 652.3	4 853.9	519.7	11 836.4
IV	19 351.7	20 748.8	-1 397.1	7 568.9	5 998.8	6 509.3	9 915.2	-43.6	4 782.7	4 834.7	534.4	11 869.4
2015 I	21 087.3	22 381.9	-1 294.5	8 204.4	6 331.7	7 270.9	10 995.3	-21.0	5 029.9	5 054.9	603.1	12 632.8
Atlikumi (% no IKP)												
2015 I	207.6	220.4	-12.7	80.8	62.3	71.6	108.3	-0.2	49.5	49.8	5.9	124.4
Darījumi												
2014 III	209.6	119.2	90.5	69.1	44.7	104.1	19.8	20.3	17.5	54.7	-1.3	-
IV	57.8	-3.2	61.0	56.1	73.5	93.2	-2.7	10.2	-104.7	-74.0	2.9	-
2015 I	504.8	513.7	-8.8	159.7	74.7	129.0	260.3	27.3	182.8	178.7	6.0	-
II	62.2	-23.6	85.7	62.3	52.4	133.5	13.8	7.5	-138.8	-89.7	-2.4	-
2015 janv.	337.8	429.2	-91.4	56.5	67.3	53.8	133.7	7.1	218.8	228.2	1.5	-
febr.	93.9	107.5	-13.6	51.1	18.9	29.9	76.0	9.7	-1.1	12.6	4.2	-
mart.	73.2	-23.0	96.2	52.1	-11.5	45.3	50.5	10.5	-35.0	-62.0	0.3	-
apr.	111.8	121.5	-9.6	15.4	24.1	33.2	-19.5	5.8	61.3	116.8	-3.9	-
maijs	22.8	-0.5	23.3	31.1	13.2	74.6	54.2	4.3	-85.6	-67.9	-1.6	-
jūn.	-72.5	-144.5	72.0	15.8	15.0	25.7	-21.0	-2.5	-114.6	-138.6	3.1	-
12 mēnešu kumulētie darījumi												
2015 jūn.	834.4	606.1	228.4	347.3	245.2	459.8	291.1	65.3	-43.3	69.7	5.2	-
12 mēnešu kumulētie darījumi (% no IKP)												
2015 jūn.	8.2	6.0	2.2	3.4	2.4	4.5	2.9	0.6	-0.4	0.7	0.1	-

Avots: ECB.

1) Kopējos aktīvos iekļauti trije atvasinātie finanšu instrumenti.

3. Saimnieciskā darbība

3.1. IKP un izdevumu posteņi

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	IKP											
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums								Ārējā bilance		
		Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana			Krājumu pārmaiņas	Kopā	Eksports	Imports	
					Kopā būvniecība	Kopā iekārtu ražošana	Intelektuālā īpašuma produkti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Faktiskajās cenās (mljrd. euro)												
2012	9 840.1	9 581.2	5 544.4	2 065.4	1 979.3	1 035.7	580.8	358.0	-7.9	258.9	4 288.9	4 030.0
2013	9 931.7	9 598.4	5 571.9	2 094.9	1 940.4	1 006.3	568.9	360.3	-8.8	333.2	4 362.7	4 029.5
2014	10 103.5	9 729.9	5 651.1	2 127.7	1 970.9	1 001.8	591.8	372.2	-19.7	373.5	4 494.4	4 120.8
2014 II	2 520.6	2 428.2	1 409.4	530.1	490.8	249.4	147.4	92.7	-2.1	92.4	1 118.1	1 025.6
III	2 531.5	2 437.5	1 416.6	534.2	493.2	249.1	149.2	93.7	-6.5	94.0	1 135.0	1 041.0
IV	2 544.9	2 444.2	1 423.4	534.3	496.4	251.0	150.0	94.1	-9.8	100.7	1 142.1	1 041.4
2015 I	2 564.9	2 458.3	1 425.2	538.8	500.1	252.1	151.9	94.8	-5.8	106.6	1 144.3	1 037.6
% no IKP												
2014	100.0	96.3	55.9	21.1	19.5	9.9	5.9	3.7	-0.2	3.7	-	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)												
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)												
2014 III	0.2	0.3	0.5	0.2	0.1	-0.7	1.1	0.8	-	-	1.4	1.7
IV	0.4	0.4	0.4	0.1	0.4	0.7	0.0	0.2	-	-	0.8	0.8
2015 I	0.4	0.6	0.5	0.6	0.8	0.6	1.3	0.5	-	-	0.6	1.2
II	0.3	-	-	.	.
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)												
2012	-0.8	-2.3	-1.3	-0.1	-3.7	-4.2	-5.1	1.2	-	-	2.7	-0.7
2013	-0.4	-0.7	-0.6	0.2	-2.4	-3.3	-1.7	-0.3	-	-	2.0	1.3
2014	0.8	0.9	1.0	0.6	1.2	-1.3	4.5	2.8	-	-	3.8	4.1
2014 III	0.8	0.6	1.0	0.6	0.6	-2.9	4.8	3.5	-	-	4.1	3.9
IV	0.9	1.0	1.5	0.7	0.5	-1.5	2.5	2.7	-	-	4.1	4.6
2015 I	1.0	1.3	1.7	1.1	0.8	-1.3	3.4	2.2	-	-	4.2	5.1
II	1.2	-	-	.	.
devums IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2014 III	0.2	0.3	0.3	0.0	0.0	-0.1	0.1	0.0	-0.1	-0.1	-	-
IV	0.4	0.3	0.2	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
2015 I	0.4	0.6	0.3	0.1	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1	-0.2	-	-
II	0.3	-	-
devums IKP gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2012	-0.8	-2.3	-0.7	0.0	-0.8	-1.8	-1.3	0.2	-0.8	1.4	-	-
2013	-0.4	-0.7	-0.4	0.0	-0.5	-1.4	-0.4	0.0	0.1	0.4	-	-
2014	0.8	0.8	0.5	0.1	0.2	-0.5	1.0	0.4	-0.1	0.0	-	-
2014 III	0.8	0.6	0.6	0.1	0.1	-0.3	0.3	0.1	-0.2	0.2	-	-
IV	0.9	0.9	0.8	0.2	0.1	-0.2	0.1	0.1	-0.1	-0.1	-	-
2015 I	1.0	1.2	0.9	0.2	0.2	-0.1	0.2	0.1	-0.1	-0.2	-	-
II	1.2	-	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

3. Saimnieciskā darbība

3.2. Pievienotā vērtība saimnieciskās darbības veidu dalījumā

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)											Produktu nodokļi minus produktu subsīdijas
	Kopā	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būvniecība	Tirdzniecība, transports, izmīnāšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	Finanses un apdrošināšana	Nekustamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta dienestu pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakalpojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Faktiskajās cenās (mljrd. euro)												
2012	8 845.3	151.3	1 728.4	467.2	1 675.9	410.3	439.1	1 016.3	924.6	1 717.9	314.4	994.8
2013	8 924.2	154.5	1 740.7	460.1	1 684.8	407.2	440.6	1 032.5	937.1	1 748.0	318.7	1 007.5
2014	9 068.0	148.9	1 763.9	461.3	1 709.3	410.9	450.0	1 054.0	960.2	1 784.1	325.2	1 035.5
2014 II	2 261.4	38.0	440.2	115.0	425.5	102.6	113.2	262.9	239.0	444.1	80.9	259.3
III	2 272.1	36.9	442.6	114.6	428.6	102.9	112.8	263.8	240.9	447.6	81.6	259.4
IV	2 283.3	35.8	445.7	115.7	431.6	103.2	112.1	265.6	242.9	448.7	82.0	261.6
2015 I	2 306.1	36.6	449.7	116.7	437.6	103.9	113.8	266.9	245.2	453.1	82.5	258.9
% no pievienotās vērtības												
2014	100.0	1.6	19.5	5.1	18.9	4.5	5.0	11.6	10.6	19.7	3.6	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)												
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)												
2014 II	0.0	-0.1	0.0	-1.6	-0.1	0.6	-0.3	0.3	0.4	0.1	-0.2	1.1
III	0.2	0.9	0.0	-1.0	0.4	0.8	0.4	0.2	0.6	0.1	0.6	-0.4
IV	0.2	-2.1	0.2	0.7	0.5	0.1	-0.2	0.3	0.4	0.2	0.1	1.3
2015 I	0.4	1.4	0.3	0.5	0.9	0.7	0.5	0.1	0.7	0.1	0.1	-0.2
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)												
2012	-0.6	-3.0	-0.5	-5.9	-1.3	2.5	0.7	0.0	-0.9	0.2	-0.6	-2.6
2013	-0.3	2.5	-0.5	-2.9	-0.5	-0.1	-1.7	1.0	0.2	0.0	-0.4	-1.2
2014	0.9	3.7	0.4	-0.7	1.3	1.8	-0.5	1.3	1.5	0.7	0.7	0.7
2014 II	0.8	4.3	0.3	-0.6	1.1	1.9	-0.6	1.3	1.2	0.8	0.4	0.4
III	0.8	4.8	0.4	-1.9	1.1	2.2	-0.1	1.3	1.5	0.7	0.6	0.3
IV	0.8	0.2	0.1	-1.3	1.3	1.6	0.2	1.3	2.0	0.5	0.8	1.6
2015 I	0.9	0.1	0.6	-1.5	1.7	2.2	0.5	0.9	2.0	0.5	0.6	1.9
devums pievienotās vērtības ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2014 II	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
III	0.2	0.0	0.0	-0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	-
IV	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
2015 I	0.4	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	-
devums pievienotās vērtības gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2012	-0.6	0.0	-0.1	-0.3	-0.3	0.1	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	-
2013	-0.3	0.0	-0.1	-0.2	-0.1	0.0	-0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	-
2014	0.9	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.0	0.1	0.2	0.1	0.0	-
2014 II	0.8	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.0	0.2	0.1	0.2	0.0	-
III	0.8	0.1	0.1	-0.1	0.2	0.1	0.0	0.2	0.2	0.1	0.0	-
IV	0.8	0.0	0.0	-0.1	0.3	0.1	0.0	0.1	0.2	0.1	0.0	-
2015 I	0.9	0.0	0.1	-0.1	0.3	0.1	0.0	0.1	0.2	0.1	0.0	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

3. Saimnieciskā darbība

3.3. Nodarbinātība¹⁾

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopā	Saimnieciskās darbības veida dalījumā												
		Nodarbinātības statusa dalījumā		Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būvniecība	Tirdzniecība, transports, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	Finances un apdrošināšana	Nekustamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta dienestu pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakalpojumi	
Darba ņēmēji	Pašnodarbinātie	1	2											3
Nodarbinātās personas														
Īpatsvars nodarbināto kopskaitā (%)														
2012	100.0	84.9	15.1	3.4	15.4	6.4	24.8	2.7	2.7	1.0	12.7	23.8	7.0	
2013	100.0	85.0	15.0	3.4	15.3	6.2	24.8	2.7	2.7	1.0	12.8	24.0	7.1	
2014	100.0	85.1	14.9	3.4	15.2	6.0	24.9	2.7	2.7	1.0	13.0	24.0	7.1	
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)														
2012	-0.5	-0.5	-0.1	-1.1	-0.6	-4.5	-0.6	1.0	-0.5	0.2	0.7	-0.1	0.6	
2013	-0.7	-0.7	-0.8	-1.2	-1.5	-4.3	-0.5	-0.1	-1.2	-0.9	0.2	0.0	0.0	
2014	0.6	0.8	-0.4	0.9	-0.1	-1.8	0.8	1.1	-0.9	0.7	2.0	0.7	0.6	
2014 II	0.6	0.8	-0.5	0.7	-0.1	-1.9	0.9	0.9	-1.3	0.6	2.1	0.7	0.2	
III	0.7	1.0	-0.5	0.5	0.1	-1.3	1.0	1.3	-0.9	0.9	2.1	0.7	0.7	
IV	0.9	1.1	-0.5	0.6	0.3	-1.5	0.9	1.4	-0.6	0.9	2.5	0.7	1.8	
2015 I	0.8	1.0	-0.2	0.1	0.4	-0.1	1.1	1.2	-0.7	1.5	2.5	0.5	0.4	
Nostrādātās stundas														
Īpatsvars nostrādāto stundu kopskaitā (%)														
2012	100.0	80.0	20.0	4.4	15.7	7.2	25.8	2.8	2.8	1.0	12.4	21.5	6.3	
2013	100.0	80.0	20.0	4.4	15.7	6.9	25.9	2.8	2.7	1.0	12.5	21.7	6.4	
2014	100.0	80.2	19.8	4.4	15.6	6.7	25.9	2.8	2.7	1.0	12.7	21.8	6.3	
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)														
2012	-1.8	-1.8	-1.5	-2.1	-2.2	-7.0	-2.1	0.5	-1.3	-0.8	-0.5	-0.6	-0.4	
2013	-1.3	-1.3	-1.2	-1.5	-1.7	-5.6	-1.1	-0.3	-1.6	-1.9	-0.5	-0.5	-0.8	
2014	0.6	0.9	-0.3	0.8	0.4	-1.4	0.8	1.0	-1.3	0.2	2.0	0.9	0.2	
2014 II	0.4	0.7	-0.8	0.2	-0.4	-1.9	0.7	0.9	-2.0	0.0	1.9	0.9	0.1	
III	0.6	1.0	-0.9	0.3	0.3	-1.6	0.9	1.0	-1.5	-0.2	2.0	0.8	0.1	
IV	1.1	1.3	0.2	1.8	0.9	-0.7	1.0	1.4	-1.3	1.3	2.7	0.9	1.6	
2015 I	0.6	0.8	-0.3	1.2	0.4	-0.2	0.6	0.8	-1.3	2.0	2.1	0.4	0.5	
Nostrādāto stundu skaits uz vienu nodarbināto														
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)														
2012	-1.3	-1.3	-1.4	-1.0	-1.6	-2.6	-1.5	-0.5	-0.7	-1.0	-1.1	-0.6	-1.0	
2013	-0.6	-0.7	-0.4	-0.4	-0.2	-1.3	-0.6	-0.3	-0.4	-1.0	-0.8	-0.5	-0.8	
2014	0.1	0.1	0.1	-0.1	0.5	0.3	0.0	-0.1	-0.3	-0.5	-0.1	0.2	-0.4	
2014 II	-0.2	-0.1	-0.3	-0.5	-0.3	0.0	-0.2	0.0	-0.7	-0.7	-0.3	0.1	-0.1	
III	-0.1	0.0	-0.3	-0.2	0.2	-0.3	-0.1	-0.3	-0.6	-1.1	-0.1	0.1	-0.6	
IV	0.2	0.2	0.6	1.1	0.6	0.7	0.1	0.0	-0.7	0.3	0.2	0.2	-0.2	
2015 I	-0.2	-0.1	0.0	1.1	0.0	-0.1	-0.5	-0.4	-0.5	0.5	-0.4	-0.1	0.2	

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Nodarbinātības dati balstīti uz EKS 2010.

3. Saimnieciskā darbība

3.4. Darbaspēks, bezdarbs un brīvās darbvietas

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Darbaspēks (milj.) ¹⁾	Nepietiekama nodarbinātība (no darbaspēka; %) ¹⁾	Bezdarbs											Brīvo darbvietu īpatsvars ²⁾
			Kopā		Ilgtermiņa bezdarbs (% no darbaspēka) ¹⁾	Pēc vecuma				Pēc dzimuma				
			Milj.	% no darbaspēka		Pieaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes		
						Milj.	% no darbaspēka	Milj.	% no darbaspēka	Milj.	% no darbaspēka	Milj.	% no darbaspēka	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
% no 2013. gada kopapjoma			100.0		81.3		18.7		53.6		46.4			
2012	159.111	3.9	18.187	11.4	5.2	14.630	10.1	3.557	23.6	9.758	11.3	8.429	11.5	1.6
2013	159.334	4.6	19.233	12.0	5.9	15.640	10.8	3.593	24.3	10.307	11.9	8.926	12.1	1.5
2014	160.315	4.6	18.625	11.6	6.1	15.213	10.4	3.412	23.7	9.917	11.5	8.708	11.8	1.7
2014 III	160.475	4.4	18.544	11.6	5.9	15.148	10.4	3.397	23.6	9.817	11.3	8.726	11.8	1.6
IV	160.966	4.6	18.402	11.5	6.1	15.081	10.3	3.322	23.2	9.753	11.3	8.649	11.7	1.8
2015 I	160.084	4.7	17.981	11.2	5.9	14.741	10.1	3.240	22.7	9.560	11.1	8.422	11.4	1.7
II	.	.	17.759	11.1	.	14.589	10.0	3.170	22.3	9.402	10.9	8.356	11.3	.
2015 febr.	-	-	17.956	11.2	-	14.720	10.1	3.236	22.7	9.542	11.0	8.415	11.4	-
marts	-	-	17.912	11.2	-	14.688	10.1	3.224	22.6	9.513	11.0	8.399	11.4	-
apr.	-	-	17.790	11.1	-	14.594	10.0	3.196	22.4	9.412	10.9	8.378	11.3	-
maijs	-	-	17.741	11.1	-	14.588	10.0	3.153	22.2	9.417	10.9	8.323	11.2	-
jūn.	-	-	17.745	11.1	-	14.584	10.0	3.161	22.3	9.377	10.9	8.368	11.3	-
jūl.	-	-	17.532	10.9	-	14.439	9.9	3.093	21.9	9.265	10.7	8.267	11.2	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati nav sezonāli izlīdzināti.

2) Brīvo darbvietu īpatsvars ir brīvo darbvietu skaits, dalīts ar aizņemto darbvietu un brīvo darbvietu summu (%).

3.5. Darījumu īstermiņa statistika

	Rūpnieciskā ražošana						Būvniecības produkcija	Jauno rūpniecības pasūtījumu ECB rādītājs	Mazumtirdzniecība				Reģistrētie jaunie viegļie automobiļi
	Kopā (izņemot būvniecību)		Galvenās rūpniecības grupas						Kopā	Pārtika, dzērieni, tabaka	Nepārtikas preces	Degviela	
	Apstrādes rūpniecība	Starp-patēriņa preces	Kapitālpreces	Patēriņa preces	Enerģētika								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
% no 2010. gada kopapjoma	100.0	86.0	33.6	29.2	22.5	14.7	100.0	100.0	100.0	39.3	51.5	9.1	100.0
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2012	-2.4	-2.6	-4.4	-1.0	-2.5	-0.1	-5.8	-3.8	-1.6	-1.3	-1.5	-5.0	-11.1
2013	-0.7	-0.7	-1.0	-0.6	-0.4	-0.8	-2.3	-0.1	-0.8	-0.9	-0.6	-0.9	-4.4
2014	0.8	1.7	1.2	1.8	2.6	-5.5	1.7	3.3	1.3	0.3	2.4	0.4	3.7
2014 III	0.6	1.2	0.4	1.5	1.9	-3.1	-1.4	2.3	0.8	-0.3	2.0	-0.3	4.1
IV	0.3	0.9	-0.4	0.9	2.6	-3.2	-0.8	2.9	1.9	0.8	2.9	1.5	1.6
2015 I	1.6	1.1	-0.1	1.1	2.3	4.6	-1.6	1.0	2.1	1.0	3.1	2.2	9.0
II	1.2	1.5	0.7	2.6	0.8	-0.9	-1.0	4.7	2.1	1.1	3.1	2.3	6.9
2015 janv.	0.7	0.2	-0.2	0.5	0.3	2.6	0.4	0.6	2.4	2.0	2.9	2.7	11.0
febr.	2.0	1.2	-0.3	1.4	2.5	6.9	-3.5	0.9	2.4	1.0	3.5	3.1	8.1
marts	2.1	1.9	0.2	1.2	4.1	4.5	-2.0	1.5	1.6	0.2	2.9	1.0	8.2
apr.	0.8	0.9	0.0	2.1	-0.1	0.9	-1.2	2.8	2.6	1.4	3.6	2.9	6.4
maijs	1.6	2.3	2.0	4.1	0.3	-3.6	0.2	4.3	2.6	1.9	3.4	2.2	6.8
jūn.	1.2	1.4	0.2	1.7	2.1	0.0	-2.3	7.0	1.2	0.1	2.3	1.8	7.5
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)													
2015 janv.	0.2	-0.2	0.0	0.0	-0.5	1.5	1.0	-2.2	0.6	0.7	1.1	0.5	1.5
febr.	1.0	1.0	0.1	0.6	2.5	1.3	-1.4	0.1	0.0	-0.6	0.5	-0.7	0.0
marts	-0.5	-0.3	-0.1	-0.3	0.0	-1.8	0.6	0.6	-0.4	-0.4	-0.2	-0.8	-0.6
apr.	0.1	0.2	0.1	0.5	-0.4	-1.0	-0.3	2.4	0.7	1.0	0.2	0.6	0.8
maijs	-0.2	0.2	0.1	1.2	-0.3	-2.9	0.2	-0.1	0.1	0.3	0.2	-0.2	-1.5
jūn.	-0.4	-0.9	-0.5	-1.8	-0.3	3.2	-1.9	2.1	-0.6	-0.8	-0.2	0.0	1.6

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, ECB eksperimentālie statistiskie dati (8. aile) un Eiropas Automobiļu ražotāju asociācija (13. aile).

3. Saimnieciskā darbība

3.6. Viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības, ja nav norādīts citādi)							Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)				
	Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ilgtermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība		Patērētāju konfidences rādītājs	Būvniecības konfidences rādītājs	Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs	Pakalpojumu nozares		Apstrādes rūpniecības iepirkumu vadītāju indekss (IVI)	Apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide	Uzņēmējdarbības aktivitāte pakalpojumu nozarē	Apvienotā produkcijas izlaide
		Ražotāju konfidences rādītājs	Jaudu izmantošana (%)				Pakalpojumu nozares konfidences rādītājs	Jaudu izmantošana (%)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999–2013	100.2	-6.1	80.9	-12.8	-13.8	-8.7	6.6	-	51.0	52.4	52.9	52.7
2012	90.5	-11.6	78.9	-22.0	-27.7	-15.0	-6.5	86.5	46.2	46.3	47.6	47.2
2013	93.8	-9.1	78.7	-18.7	-29.2	-12.2	-5.4	87.1	49.6	50.6	49.3	49.7
2014	101.6	-3.9	80.4	-10.1	-27.4	-3.2	4.8	87.6	51.8	53.3	52.5	52.7
2014 III	101.2	-4.6	80.4	-10.0	-27.3	-3.9	4.5	87.7	50.9	51.6	53.2	52.8
IV	100.8	-4.5	80.8	-11.3	-24.3	-5.1	5.3	87.9	50.4	51.2	51.7	51.5
2015 I	102.6	-4.0	81.1	-6.3	-24.9	-1.6	5.6	88.2	51.4	52.6	53.6	53.3
II	103.7	-3.2	81.1	-5.3	-24.9	-0.2	7.6	88.3	52.3	53.4	54.1	53.9
2015 marts	103.9	-2.9	-	-3.7	-24.2	-0.8	6.1	-	52.2	53.6	54.2	54.0
apr.	103.8	-3.2	81.2	-4.6	-25.5	-0.8	7.0	88.5	52.0	53.4	54.1	53.9
maijs	103.8	-3.0	-	-5.6	-25.0	1.5	7.9	-	52.2	53.3	53.8	53.6
jūn.	103.5	-3.4	-	-5.6	-24.2	-1.3	7.9	-	52.5	53.6	54.4	54.2
jūl.	104.0	-2.9	81.1	-7.2	-23.8	1.1	8.9	88.1	52.4	53.6	54.0	53.9
aug.	104.2	-3.7	-	-6.9	-22.7	3.1	10.2	-	52.3	53.9	54.3	54.1

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts; 1.–8. aile) un *Markit* (9.–12. aile).

3.7. Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību kontu kopsavilkums

(faktiskajās cenās, ja nav norādīts citādi; sezonāli neizlīdzināti dati)

	Mājsaimniecības							Nefinanšu sabiedrības					
	Uzkrājumu rādītājs (bruto) ¹⁾	Parāda rādītājs	Reālie bruto rīcībā esošie ienākumi	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Tīrā vērtība ²⁾	Nekustamie aktīvi	Peļņas daļa ³⁾	Uzkrājumu rādītājs (neto)	Parāda rādītājs ⁴⁾	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Finanšsējums
	Bruto rīcībā esošie ienākumi (izlīdzināti dati; %)	Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu (%)						% no neto pievienotās vērtības	% no IKP	Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu (%)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2011	13.0	97.8	-0.1	1.9	1.8	0.5	1.1	33.6	3.7	.	3.0	10.1	2.0
2012	12.6	97.4	-1.8	1.7	-4.6	0.6	-2.3	31.0	1.8	133.3	1.4	-6.2	1.0
2013	12.7	96.0	-0.5	1.4	-3.5	0.4	-2.2	30.6	3.1	131.9	2.2	-1.7	1.1
2014 II	12.6	95.5	0.4	1.5	-0.2	2.7	-0.1	30.9	3.2	132.4	2.4	2.0	1.2
III	12.7	95.0	1.6	1.7	-0.7	2.7	0.4	31.5	3.2	132.1	2.0	1.9	1.0
IV	12.7	95.1	1.3	1.7	-0.5	2.3	0.7	32.2	2.6	133.1	1.9	0.9	1.1
2015 I	12.7	94.7	2.2	1.9	-0.1	3.8	1.3	.	2.7	135.3	2.5	1.0	1.5

Avoti: ECB un *Eurostat*.

- 1) Pamatojoties uz četrpadsmit uzkrājumu un bruto rīcībā esošo ienākumu kumulētajām summām (korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņu pensiju fondu rezervēs).
- 2) Finanšu aktīvi (neieskaitot finanšu saistības) un nefinanšu aktīvi. Nefinanšu aktīvus veido galvenokārt nekustamie aktīvi (dzīvjamās ēkas un zeme). Tie ietver arī tādus uzņēmumus nefinanšu aktīvus, kuri nav juridiskās personas un kuri klasificēti mājsaimniecību sektorā.
- 3) Peļņas daļu nosaka saskaņā ar tīrajiem komercdarbības ienākumiem, kas kopumā atbilst grāmatvedībā aprēķinātajai peļņai.
- 4) Noteikts, pamatojoties uz aizdevumu, parāda vērtspapīru, tirdzniecības kredītu atlikumu un pensiju shēmu saistībām.

3. Saimnieciskā darbība

3.8. Euro zonas maksājumu bilance. Tekošais konts un kapitāla konts

(mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi; darījumi)

	Tekošais konts											Kapitāla konts ¹⁾	
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Sākotnējie ienākumi		Otrreizējie ienākumi		Kredīts	Debets
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2014 III	835.8	778.1	57.7	491.2	428.7	175.5	157.9	144.9	136.3	24.2	55.2	6.8	2.6
IV	842.7	784.9	57.8	505.3	430.4	177.9	164.6	135.6	130.8	24.0	59.1	12.8	5.3
2015 I	865.3	783.6	81.7	509.0	432.6	182.1	165.6	149.2	127.1	25.0	58.3	8.4	4.5
II	870.2	801.9	68.3	520.0	439.3	182.6	166.8	141.8	134.8	25.9	61.0	9.7	5.7
2015 janv.	282.9	255.1	27.9	166.7	139.8	59.6	54.0	48.2	42.5	8.5	18.7	2.3	1.5
febr.	287.7	260.5	27.2	170.5	142.9	60.7	55.6	48.0	41.9	8.5	20.2	2.6	1.2
marts	294.7	268.1	26.7	171.8	149.9	61.9	56.0	53.0	42.7	8.0	19.4	3.5	1.8
apr.	292.8	269.0	23.8	174.3	145.8	59.7	56.2	50.9	45.7	7.9	21.3	2.4	1.3
maijs	291.5	272.4	19.1	172.9	147.9	62.2	55.6	46.8	46.0	9.6	22.9	3.7	1.5
jūn.	285.9	260.5	25.4	172.8	145.6	60.6	55.0	44.1	43.1	8.4	16.8	3.5	2.9
12 mēnešu darījumu summa													
2015 jūn.	3 414.0	3 148.5	265.5	2 025.4	1 731.0	718.1	654.9	571.4	529.0	99.1	233.6	37.7	18.1
12 mēnešu darījumu summa (% no IKP)													
2015 jūn.	33.6	31.0	2.6	19.9	17.0	7.1	6.4	5.6	5.2	1.0	2.3	0.4	0.2

1) Kapitāla konta dati nav sezonāli izlīdzināti.

3.9. Euro zonas preču ārējā tirdzniecība¹⁾, vērtības un apjomi preču grupu dalījumā²⁾

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
	Eksports	Imports	Kopā			Papildpos- tenis: apstrādes rūpniecība	Kopā			Papildposteņi			
			Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces		Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Apstrādes rūpniecība	Nafta		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2014 III	2.9	0.4	486.1	236.1	96.9	139.5	397.7	439.5	269.4	62.1	101.0	287.7	73.3
IV	4.5	0.0	498.3	237.4	102.4	145.1	409.4	435.6	260.3	63.3	102.9	293.5	65.9
2015 I	5.1	1.5	503.9	240.5	103.7	148.5	420.0	444.1	258.9	69.5	108.7	312.5	58.3
II	7.8	3.8	517.4	.	.	.	429.8	452.6	.	.	.	313.7	.
2015 janv.	-0.7	-5.6	163.9	78.4	34.0	47.6	135.9	143.0	83.1	22.4	35.1	100.2	19.2
febr.	4.3	1.0	168.6	80.5	35.1	49.7	141.0	147.4	86.1	23.3	36.0	104.4	18.9
marts	11.0	9.1	171.4	81.6	34.6	51.3	143.1	153.7	89.8	23.9	37.6	107.9	20.2
apr.	8.6	4.8	173.4	81.7	35.4	51.3	144.0	151.8	89.1	23.7	36.3	105.4	19.3
maijs	2.5	-0.2	170.8	80.7	34.3	50.9	141.4	149.5	86.8	22.3	36.7	103.0	19.0
jūn.	12.3	6.6	173.1	.	.	.	144.4	151.3	.	.	.	105.4	.
Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2014 III	1.2	2.1	114.5	112.6	114.4	116.4	114.7	101.5	101.1	100.4	103.0	104.6	88.8
IV	3.1	2.0	117.2	113.7	119.3	121.0	116.9	102.0	101.9	98.5	102.5	104.2	97.0
2015 I	2.5	4.8	117.3	114.5	118.7	121.9	117.7	105.1	105.7	103.5	104.8	107.3	111.0
II
2015 janv.	-1.5	-0.3	115.8	113.0	117.9	119.7	115.3	103.8	104.1	102.8	103.1	105.0	117.3
febr.	1.5	4.7	117.7	115.0	120.7	121.9	118.8	104.7	105.6	105.2	103.6	107.7	108.9
marts	7.0	10.1	118.3	115.6	117.6	124.1	119.2	106.8	107.4	102.6	107.8	109.3	106.8
apr.	3.1	2.8	118.3	114.6	119.0	122.4	118.5	104.0	104.6	101.8	102.8	105.8	98.8
maijs	-2.5	-2.3	116.2	113.0	116.5	120.2	116.3	102.0	101.0	97.3	103.5	104.0	91.2
jūn.

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Atšķirība starp ECB maksājumu bilances posteņa "Preces" (3.8. tabula) un Eurostat preču tirdzniecības (3.9. tabula) datiem veidojas galvenokārt to atšķirīgo definīciju dēļ.

2) Preču grupas atbilstoši plašo ekonomisko kategoriju (Broad Economic Categories) klasifikācijai.

4. Cenas un izmaksas

4.1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						Papildpostenis: administratīvi regulējamās cenas	
	Indekss: 2005. g. = 100	Kopā			Pakalpojumi	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakalpojumi	Kopējais SPCI (izņemot administratīvi regulējamās cenas)	Administratīvi regulējamās cenas
		Kopā (neietverot pārtiku un enerģiju)	Preces										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
% no 2015. gada kopapjoma	100.0	100.0	69.7	56.5	43.5	100.0	12.2	7.5	26.3	10.6	43.5	87.1	12.9
2012	115.6	2.5	1.5	3.0	1.8	-	-	-	-	-	-	2.3	3.8
2013	117.2	1.4	1.1	1.3	1.4	-	-	-	-	-	-	1.2	2.1
2014	117.7	0.4	0.8	-0.2	1.2	-	-	-	-	-	-	0.2	1.9
2014 III	117.7	0.4	0.8	-0.3	1.2	0.1	0.2	0.2	0.0	-0.4	0.3	0.2	1.6
IV	117.8	0.2	0.7	-0.6	1.2	-0.2	0.0	0.4	0.0	-3.0	0.2	-0.1	1.7
2015 I	116.8	-0.3	0.7	-1.4	1.1	-0.3	0.2	0.5	0.1	-4.2	0.2	-0.5	1.2
II	118.4	0.2	0.8	-0.5	1.1	0.5	0.3	0.6	0.2	2.4	0.4	0.1	0.9
2015 marts	117.9	-0.1	0.6	-0.9	1.0	0.2	0.1	-0.1	0.1	1.7	0.0	-0.3	1.1
apr.	118.2	0.0	0.6	-0.7	1.0	0.1	0.2	0.4	0.1	0.1	0.0	-0.1	0.9
maijs	118.5	0.3	0.9	-0.4	1.3	0.3	-0.1	0.2	0.1	0.9	0.3	0.3	1.0
jūn.	118.5	0.2	0.8	-0.4	1.1	0.0	0.1	-0.1	0.0	-0.1	0.0	0.1	0.9
jūl.	117.7	0.2	1.0	-0.5	1.2	0.0	0.0	-0.3	0.2	-0.7	0.2	0.1	0.9
aug. ²⁾	117.8	0.2	1.0	.	1.2	-0.1	0.0	0.8	0.1	-2.2	0.1	.	.

	Preces						Pakalpojumi					
	Pārtika (ietverot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakarī	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Dažādi
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija	Īres maksa					
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
% no 2015. gada kopapjoma	19.7	12.2	7.5	36.9	26.3	10.6	10.7	6.4	7.3	3.1	14.8	7.5
2012	3.1	3.1	3.0	3.0	1.2	7.6	1.8	1.5	2.9	-3.2	2.2	2.0
2013	2.7	2.2	3.5	0.6	0.6	0.6	1.7	1.5	2.4	-4.2	2.2	0.7
2014	0.5	1.2	-0.8	-0.5	0.1	-1.9	1.7	1.4	1.7	-2.8	1.5	1.3
2014 III	-0.1	1.0	-2.0	-0.4	0.1	-1.8	1.7	1.3	1.7	-3.1	1.5	1.3
IV	0.3	0.7	-0.3	-1.1	-0.1	-3.6	1.6	1.4	1.6	-2.6	1.4	1.4
2015 I	0.3	0.5	0.1	-2.3	-0.1	-7.7	1.3	1.3	1.4	-1.9	1.3	1.2
II	1.1	0.7	1.8	-1.4	0.2	-5.3	1.2	1.2	1.2	-0.9	1.4	1.2
2015 marts	0.6	0.6	0.7	-1.7	0.0	-6.0	1.2	1.2	1.4	-1.7	1.1	1.3
apr.	1.0	0.7	1.3	-1.6	0.1	-5.8	1.2	1.3	0.7	-1.2	1.2	1.2
maijs	1.2	0.6	2.1	-1.2	0.2	-4.8	1.2	1.2	1.6	-0.8	1.8	1.3
jūn.	1.1	0.7	1.9	-1.3	0.3	-5.1	1.2	1.2	1.2	-0.8	1.3	1.1
jūl.	0.9	0.6	1.4	-1.3	0.4	-5.6	1.2	1.1	1.5	-0.7	1.6	1.0
aug. ²⁾	1.2	0.6	2.3	.	0.6	-7.1

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Aplēse balstīta uz provizoriskajiem valstu datiem (aptvērumš – parasti aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

4. Cenas un izmaksas

4.2. Rūpniecības, būvniecības un īpašuma cenas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Ražotāju cenas rūpniecībā, neietverot būvniecību										Būv- niecība	Mājokļu cenas ¹⁾	Komer- cenu ekspe- rimentālais rādītājs ^{1), 2)}
	Kopā (indekss: 2010. g. = 100)	Kopā		Rūpniecība (neietverot būvniecību un enerģētiku)						Ener- ģētika			
		Apstrā- des rūp- niecība	Kopā	Star- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces							
						Kopā	Pārtika, alkoholiskie dzērieni un tabaka	Nepārtikas preces					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
% no 2010. gada kopējuma	100.0	100.0	78.0	72.1	29.3	20.0	22.7	13.8	8.9	27.9			
2012	108.7	2.8	2.0	1.4	0.7	1.0	2.5	3.5	0.9	6.6	1.5	-1.7	-0.1
2013	108.5	-0.2	-0.1	0.4	-0.6	0.6	1.7	2.6	0.3	-1.6	0.3	-2.0	-1.6
2014	106.9	-1.5	-0.9	-0.3	-1.1	0.4	0.1	-0.2	0.3	-4.4	0.3	0.2	1.3
2014 III	106.8	-1.4	-0.6	-0.1	-0.6	0.5	-0.1	-0.5	0.3	-4.5	0.4	0.5	2.1
IV	106.0	-1.9	-1.6	-0.3	-0.7	0.6	-0.6	-1.2	0.2	-5.8	0.2	0.7	2.8
2015 I	104.5	-2.9	-2.6	-0.6	-1.5	0.7	-0.7	-1.3	0.2	-8.5	0.3	1.1	.
II	104.9	-2.1	-1.7	-0.3	-0.7	0.7	-0.8	-1.4	0.1	-6.5	.	.	.
2015 febr.	104.6	-2.8	-2.6	-0.7	-1.7	0.7	-0.7	-1.3	0.3	-8.1	-	-	-
mart.	104.9	-2.3	-1.9	-0.5	-1.2	0.7	-0.6	-1.1	0.3	-6.8	-	-	-
apr.	104.8	-2.1	-1.8	-0.4	-0.8	0.8	-0.8	-1.4	0.1	-6.4	-	-	-
maijs	104.9	-2.0	-1.5	-0.3	-0.6	0.7	-0.8	-1.3	0.0	-6.3	-	-	-
jūn.	104.9	-2.1	-1.8	-0.4	-0.6	0.7	-0.8	-1.4	0.1	-6.8	-	-	-
jūl.	104.7	-2.1	-2.0	-0.4	-0.7	0.7	-0.8	-1.4	0.2	-6.5	-	-	-

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini un ECB aprēķini, kuru pamatā ir MSCI dati, kā arī valstu avoti (13. aile).

1) Uz nesaskaņotiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (sīkāku informāciju sk. <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html/experiment.en.html>).

2) Dati attiecas uz Euro19.

4.3. Preču cenas un IKP deflatori

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	IKP deflatori								Naftas cenas (euro par barelu)	Neenerģijas preču cenas (euro)					
	Kopā (s.i. dati; indekss: 2010. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports ¹⁾	Imports ¹⁾		Svērums atbilstoši importam ²⁾			Svērums atbilstoši izmantošanai ²⁾		
			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamat- kapitāla veidošana				Kopā	Pārtika	Nepār- tikas preces	Kopā	Pārtika	Nepār- tikas preces
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
% no kopējuma									100.0	35.0	65.0	100.0	45.0	55.0	
2012	102.4	1.3	1.5	1.9	0.8	1.2	1.9	2.5	86.6	-7.2	0.2	-10.5	-3.1	5.8	-9.1
2013	103.7	1.3	0.9	1.1	1.2	0.4	-0.3	-1.3	81.7	-9.0	-13.4	-6.9	-8.3	-10.1	-6.9
2014	104.6	0.9	0.5	0.4	1.0	0.4	-0.7	-1.7	74.5	-8.8	-1.6	-12.1	-4.6	0.7	-8.7
2014 III	104.7	0.9	0.5	0.3	1.1	0.5	-0.5	-1.5	78.0	-6.2	-1.7	-8.3	-2.1	0.2	-3.8
IV	104.9	0.9	0.3	0.2	0.9	0.6	-0.5	-1.9	61.5	-5.5	6.2	-10.8	1.3	9.3	-4.7
2015 I	105.3	1.0	0.0	-0.2	0.7	0.5	-0.5	-2.9	49.0	-0.4	8.7	-4.9	5.6	11.6	0.7
II	57.4	-0.5	2.1	-2.0	4.0	5.6	2.6
2015 marts	-	-	-	-	-	-	-	-	52.4	1.0	4.6	-1.0	6.2	7.9	4.7
apr.	-	-	-	-	-	-	-	-	56.6	-1.4	3.4	-4.0	4.9	7.8	2.4
maijs	-	-	-	-	-	-	-	-	58.9	-0.2	-0.3	-0.1	3.8	3.3	4.2
jūn.	-	-	-	-	-	-	-	-	56.7	-0.1	3.1	-1.9	3.3	5.9	1.1
jūl.	-	-	-	-	-	-	-	-	51.7	-3.6	11.1	-11.0	0.5	9.8	-7.1
aug.	-	-	-	-	-	-	-	-	43.0	-7.5	4.7	-13.7	-4.0	5.5	-11.6

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini un Thomson Reuters (9. aile).

1) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonā.

2) Svērums atbilstoši importam: svērums noteikts saskaņā ar 2004.–2006. gada vidējo importa struktūru; svērums atbilstoši izmantošanai: svērums noteikts saskaņā ar 2004.–2006. gada vidējo iekšzemes pieprasījuma struktūru.

4. Cenas un izmaksas

4.4. Ar cenām saistīto viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības)				Patēriņa cenu tendences pēdējos 12 mēnešos	Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)			
	Pārdošanas cenu gaidas (nākamajiem trim mēnešiem)					Ražošanas izmaksas		Noteiktās cenas	
	Apstrādes rūpniecība	Mazumtirdzniecība	Pakalpojumi	Būvniecība		Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999–2013	4.8	-	-	-1.8	34.0	57.7	56.7	-	49.9
2012	2.7	8.1	2.1	-12.7	38.6	52.7	55.1	49.9	47.9
2013	-0.3	1.7	-1.2	-17.1	29.8	48.5	53.8	49.4	47.8
2014	-0.8	-1.4	1.2	-17.6	14.3	49.6	53.5	49.7	48.2
2014 III	-0.7	-1.8	0.9	-16.9	11.7	51.2	53.7	49.8	48.4
IV	-2.1	-4.4	2.8	-15.7	7.9	48.7	52.6	49.0	47.1
2015 I	-5.5	-0.7	1.4	-17.0	-2.4	45.8	52.5	48.8	47.6
II	-1.1	3.3	3.0	-15.4	-0.8	54.7	54.4	50.4	49.0
2015 marts	-4.6	0.6	2.4	-16.3	-3.8	50.7	54.2	49.7	48.6
apr.	-2.7	2.8	2.3	-17.7	-2.0	52.4	53.6	50.1	48.9
maijs	-0.6	2.4	2.6	-13.7	-0.6	56.0	55.4	50.0	49.3
jūn.	0.0	4.7	4.2	-14.9	0.1	55.7	54.1	51.0	48.9
jūl.	-0.1	0.8	2.1	-14.0	0.9	54.4	54.3	50.4	49.5
aug.	-2.4	3.1	2.1	-13.2	0.3	49.6	53.2	50.5	49.1

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un *Markit*.

4.5. Darbaspēka izmaksu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (indekss: 2012. g. = 100)	Kopā	Komponentu dalījumā		Atsevišķu saimnieciskās darbības veidu dalījumā		Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs ¹⁾
			Darba samaksa	Darba devēju sociālās iemaksas	Uzņēmējdarbības nozares	Galvenokārt ar uzņēmējdarbību nesaistītas nozares	
	1	2	3	4	5	6	7
% no 2012. gada kopapjoma	100.0	100.0	74.6	25.4	69.3	30.7	
2012	100.0	2.0	2.0	2.1	2.4	1.3	2.2
2013	101.4	1.3	1.5	1.0	1.2	1.6	1.8
2014	102.6	1.2	1.3	0.9	1.2	1.3	1.7
2014 III	100.5	1.4	1.5	1.3	1.3	1.8	1.7
IV	107.9	1.2	1.1	1.3	1.1	1.3	1.7
2015 I	97.6	2.2	2.2	2.1	2.3	1.9	1.4
II	1.5

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

1) Uz nesaskaņotiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (sīkāku informāciju sk. <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html/experiment.en.html>).

4. Cenas un izmaksas

4.6. Vienības darbaspēka izmaksas, atlīdzība vienam nodarbinātajam un darba ražīgums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopā (indekss: 2010. g. = 100)	Saimnieciskās darbības veidu dalījumā										
		Kopā	Lauksaim- niecība, mežsaim- niecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būv- niecība	Tirdzniecība, transporta, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komuni- kācija pakalpojumi	Finanses un apdroši- nāšana	Nekusta- mais īpašums	Profesionālie, komerc- darbības un atbalsta pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakal- pojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vienības darbaspēka izmaksas												
2012	102.5	1.9	2.2	1.8	3.8	2.4	0.0	0.0	1.3	3.7	0.6	3.1
2013	103.8	1.3	0.2	1.8	0.1	1.0	0.8	2.6	-1.9	1.2	1.7	1.7
2014	105.0	1.2	-3.8	1.8	0.5	0.7	1.2	1.0	0.5	2.1	1.3	1.0
2014 II	104.8	1.1	-4.7	1.8	0.3	0.9	0.9	0.9	0.2	2.4	1.1	1.2
III	105.3	1.3	-4.8	1.8	1.2	1.0	1.0	0.6	1.2	2.3	1.3	1.1
IV	105.5	1.3	-0.7	2.3	1.1	0.7	1.7	0.9	0.4	2.1	1.5	1.5
2015 I	105.8	1.2	1.3	1.7	2.0	0.5	0.4	0.0	3.5	2.5	1.6	0.9
Atlīdzība vienam nodarbinātajam												
2012	103.6	1.5	0.3	1.9	2.3	1.7	1.5	1.2	1.1	2.1	0.9	1.9
2013	105.3	1.6	3.9	2.8	1.6	1.0	0.7	2.0	-0.1	1.1	1.7	1.4
2014	106.8	1.4	-1.1	2.3	1.6	1.2	2.0	1.4	1.0	1.6	1.3	1.1
2014 II	106.7	1.3	-1.3	2.1	1.7	1.1	1.8	1.7	0.9	1.5	1.2	1.4
III	107.1	1.3	-0.7	2.1	0.6	1.1	1.9	1.3	1.6	1.7	1.3	1.0
IV	107.6	1.3	-1.1	2.2	1.2	1.1	1.9	1.8	0.8	1.5	1.4	0.5
2015 I	108.2	1.5	1.3	1.9	0.5	1.2	1.4	1.3	2.9	2.0	1.6	1.1
Darba ražīgums uz vienu nodarbināto												
2012	101.1	-0.4	-1.9	0.1	-1.4	-0.7	1.5	1.2	-0.2	-1.5	0.3	-1.1
2013	101.4	0.3	3.7	1.0	1.5	0.1	-0.1	-0.6	1.9	-0.1	0.0	-0.3
2014	101.7	0.3	2.7	0.5	1.1	0.5	0.8	0.4	0.5	-0.5	0.0	0.1
2014 II	101.8	0.2	3.5	0.4	1.3	0.3	1.0	0.8	0.7	-0.9	0.0	0.2
III	101.7	0.1	4.3	0.3	-0.6	0.1	0.9	0.7	0.4	-0.6	0.0	-0.1
IV	102.0	0.0	-0.5	-0.2	0.1	0.4	0.2	0.9	0.3	-0.5	-0.1	-1.1
2015 I	102.2	0.2	-0.1	0.2	-1.4	0.7	0.9	1.3	-0.6	-0.5	0.0	0.2
Atlīdzība par vienu nostrādāto stundu												
2012	104.8	2.9	2.3	3.5	5.1	3.4	2.0	1.7	1.7	3.2	1.4	2.9
2013	107.2	2.3	4.2	3.0	3.0	1.8	1.0	2.5	1.4	2.1	2.2	2.1
2014	108.6	1.3	-0.9	1.8	1.3	1.2	1.9	1.7	1.1	1.5	1.1	1.3
2014 II	108.4	1.4	-0.6	2.5	1.7	1.3	1.7	2.2	1.5	1.4	0.9	0.9
III	108.8	1.3	-0.6	1.9	0.6	1.2	1.7	1.7	1.3	1.4	1.2	1.4
IV	109.0	1.1	-1.5	1.6	0.7	0.9	1.5	2.5	0.3	1.3	1.1	0.5
2015 I	109.9	1.6	1.0	2.0	0.4	1.6	1.1	2.0	2.7	2.2	1.7	0.6
Darba ražīgums stundā												
2012	102.3	0.9	-0.9	1.7	1.2	0.7	2.1	2.0	0.8	-0.4	0.9	-0.1
2013	103.3	1.0	4.1	1.2	2.8	0.6	0.2	-0.1	2.9	0.7	0.5	0.5
2014	103.5	0.2	2.9	0.0	0.8	0.5	0.9	0.7	1.0	-0.4	-0.2	0.5
2014 II	103.6	0.4	4.1	0.7	1.4	0.4	1.0	1.5	1.4	-0.6	-0.1	0.3
III	103.4	0.2	4.5	0.1	-0.3	0.2	1.2	1.4	1.5	-0.5	-0.1	0.5
IV	103.4	-0.2	-1.6	-0.7	-0.6	0.3	0.2	1.6	0.0	-0.7	-0.3	-0.8
2015 I	103.9	0.4	-1.2	0.2	-1.3	1.2	1.3	1.8	-1.1	-0.1	0.1	0.0

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.1. Monetārie rādītāji¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %, sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	M3											12	
	M2					M3 – M2							
	M1		M2 – M1			Repo darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	7	8	9		10
	Skaidrā nauda apgrozībā	Noguldījumi uz nakti	Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	6								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
Atlikumi													
2012	863.4	4 244.0	5 107.5	1 803.3	2 081.5	3 884.8	8 992.3	125.0	483.1	180.6	788.7	9 781.0	
2013	908.8	4 482.6	5 391.4	1 691.2	2 123.2	3 814.4	9 205.8	120.0	417.8	86.5	624.3	9 830.0	
2014	967.3	4 949.1	5 916.4	1 605.0	2 129.6	3 734.5	9 650.9	122.2	427.3	104.4	653.9	10 304.8	
2014 III	948.2	4 745.2	5 693.4	1 647.5	2 136.6	3 784.1	9 477.5	122.4	419.0	68.8	610.2	10 087.7	
IV	967.3	4 949.1	5 916.4	1 605.0	2 129.6	3 734.5	9 650.9	122.2	427.3	104.4	653.9	10 304.8	
2015 I	993.7	5 173.7	6 167.4	1 529.2	2 133.5	3 662.7	9 830.1	125.7	436.5	96.9	659.1	10 489.2	
II	1 015.0	5 303.2	6 318.2	1 478.8	2 162.1	3 640.9	9 959.0	91.1	438.0	97.0	626.1	10 585.2	
2015 febr.	992.4	5 106.6	6 099.0	1 535.3	2 123.3	3 658.6	9 757.6	132.4	443.0	108.9	684.3	10 441.9	
marts	993.7	5 173.7	6 167.4	1 529.2	2 133.5	3 662.7	9 830.1	125.7	436.5	96.9	659.1	10 489.2	
apr.	1 003.3	5 189.9	6 193.2	1 518.9	2 151.1	3 670.0	9 863.2	129.5	451.7	103.5	684.7	10 547.9	
maijs	1 006.7	5 264.9	6 271.6	1 486.1	2 157.2	3 643.3	9 914.9	111.7	442.9	92.7	647.3	10 562.2	
jūn.	1 015.0	5 303.2	6 318.2	1 478.8	2 162.1	3 640.9	9 959.0	91.1	438.0	97.0	626.1	10 585.2	
jūl. ^(p)	1 021.1	5 377.6	6 398.7	1 469.8	2 163.1	3 632.9	10 031.5	105.7	456.2	90.5	652.3	10 683.9	
Darījumi													
2012	20.0	289.5	309.5	-36.0	114.9	78.9	388.5	-16.9	-20.2	-18.5	-55.6	332.8	
2013	45.3	245.8	291.1	-111.1	43.9	-67.2	223.9	-12.0	-48.8	-62.8	-123.6	100.3	
2014	58.0	370.2	428.1	-91.9	3.6	-88.3	339.8	0.8	10.7	12.5	24.0	363.7	
2014 III	16.7	109.1	125.7	-27.1	5.1	-22.0	103.8	-8.1	10.0	3.4	5.3	109.1	
IV	19.1	125.9	145.1	-40.9	-9.0	-50.0	95.1	-0.5	11.2	18.4	29.1	124.2	
2015 I	25.2	188.7	213.9	-63.3	4.8	-58.5	155.4	2.3	4.9	-8.7	-1.6	153.9	
II	21.3	151.6	172.8	-49.1	15.0	-34.1	138.7	-34.3	1.5	1.9	-30.9	107.9	
2015 febr.	7.6	47.2	54.8	-19.3	2.7	-16.6	38.2	12.8	4.4	6.9	24.1	62.3	
marts	1.3	59.8	61.1	-8.9	10.4	1.5	62.6	-7.0	-6.6	-13.2	-26.8	35.8	
apr.	9.6	37.7	47.4	-8.5	4.0	-4.5	42.8	4.1	15.3	7.5	26.9	69.7	
maijs	3.4	70.9	74.3	-34.1	6.0	-28.1	46.2	-18.0	-8.8	-11.1	-37.9	8.3	
jūn.	8.2	43.0	51.2	-6.5	5.0	-1.5	49.7	-20.4	-4.9	5.4	-19.9	29.8	
jūl. ^(p)	6.1	70.5	76.6	-14.1	1.0	-13.1	63.4	14.4	18.2	-6.4	26.2	89.7	
Pieauguma temps													
2012	2.4	7.3	6.4	-1.9	5.9	2.1	4.5	-11.6	-3.9	-9.9	-6.6	3.5	
2013	5.2	5.8	5.7	-6.2	2.1	-1.7	2.5	-9.5	-10.4	-37.8	-16.2	1.0	
2014	6.4	8.2	7.9	-5.4	0.2	-2.3	3.7	0.7	2.6	18.3	3.9	3.7	
2014 III	6.0	6.2	6.2	-3.9	0.3	-1.5	3.0	9.7	-1.1	-26.8	-4.1	2.5	
IV	6.4	8.2	7.9	-5.4	0.2	-2.3	3.7	0.7	2.6	18.3	3.9	3.7	
2015 I	7.3	10.5	10.0	-7.7	0.3	-3.2	4.6	5.1	5.3	11.0	5.5	4.7	
II	8.8	12.3	11.7	-10.8	0.7	-4.3	5.2	-30.9	6.8	25.1	0.5	4.9	
2015 febr.	7.9	9.4	9.1	-7.3	0.0	-3.2	4.1	0.5	3.4	22.1	4.8	4.1	
marts	7.3	10.5	10.0	-7.7	0.3	-3.2	4.6	5.1	5.3	11.0	5.5	4.7	
apr.	8.2	11.0	10.5	-8.0	0.5	-3.3	4.9	6.2	9.2	40.0	11.6	5.3	
maijs	8.3	11.8	11.2	-10.3	0.7	-4.1	5.0	-9.5	7.7	15.1	4.7	5.0	
jūn.	8.8	12.3	11.7	-10.8	0.7	-4.3	5.2	-30.9	6.8	25.1	0.5	4.9	
jūl. ^(p)	8.9	12.7	12.1	-11.5	0.8	-4.6	5.4	-19.1	7.9	25.6	3.6	5.3	

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.2. M3 ietilpstošie noguldījumi¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Mājsaimniecības ³⁾					Finanšu sabiedrības (izņemot MFI un ASPF) ²⁾	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Pārējā valdība ⁴⁾
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Atlikumi													
2012	1 618.7	1 112.8	406.9	88.1	10.8	5 308.6	2 360.4	977.3	1 960.3	10.5	811.2	209.1	306.3
2013	1 710.6	1 198.6	400.8	94.7	16.5	5 414.0	2 542.6	875.7	1 991.2	4.5	801.0	192.8	298.6
2014	1 813.6	1 329.4	368.3	96.5	19.5	5 556.9	2 753.4	810.7	1 989.9	2.8	885.5	218.9	330.8
2014 III	1 789.5	1 283.8	391.1	99.2	15.4	5 531.9	2 686.9	845.1	1 995.1	4.9	794.8	208.4	327.1
IV	1 813.6	1 329.4	368.3	96.5	19.5	5 556.9	2 753.4	810.7	1 989.9	2.8	885.5	218.9	330.8
2015 I	1 847.0	1 392.6	340.4	99.0	14.9	5 598.3	2 843.8	761.7	1 988.8	3.9	952.8	225.0	339.0
II	1 851.9	1 407.1	320.7	111.9	12.2	5 649.4	2 911.5	734.7	2 000.3	2.8	965.7	228.6	339.6
2015 febr.	1 851.7	1 393.7	347.1	97.0	13.9	5 566.5	2 810.2	771.1	1 980.9	4.3	905.4	224.4	349.6
marts	1 847.0	1 392.6	340.4	99.0	14.9	5 598.3	2 843.8	761.7	1 988.8	3.9	952.8	225.0	339.0
apr.	1 844.5	1 387.5	333.3	112.8	10.9	5 611.5	2 859.2	756.7	1 991.9	3.7	959.3	229.8	344.3
maijs	1 852.0	1 403.6	324.3	111.9	12.2	5 624.4	2 878.1	745.8	1 996.7	3.8	966.4	230.7	346.4
jūn.	1 851.9	1 407.1	320.7	111.9	12.2	5 649.4	2 911.5	734.7	2 000.3	2.8	965.7	228.6	339.6
jūl. ^(p)	1 889.1	1 440.1	323.2	113.0	12.8	5 667.8	2 945.3	721.5	1 997.8	3.2	980.9	233.7	344.6
Darījumi													
2012	72.2	99.4	-33.2	10.0	-4.0	222.8	99.4	35.6	100.2	-12.5	16.5	15.0	25.0
2013	97.9	90.4	-6.0	7.7	5.8	108.7	183.7	-100.1	31.1	-6.0	-17.4	-14.2	-8.5
2014	68.6	90.2	-25.4	1.4	2.5	140.4	209.1	-65.6	-1.4	-1.7	46.4	6.3	20.9
2014 III	29.6	33.6	-5.7	1.9	-0.2	47.3	61.9	-16.0	1.0	0.4	-8.3	-2.3	12.6
IV	7.1	16.3	-12.1	-1.2	4.0	26.0	67.7	-33.0	-6.6	-2.0	56.4	-8.2	-5.7
2015 I	29.6	49.1	-17.2	2.5	-4.9	39.1	81.4	-43.3	-0.1	1.1	50.5	4.6	8.6
II	8.8	29.4	-19.0	1.0	-2.6	52.9	71.6	-27.2	9.6	-1.1	16.9	3.9	0.7
2015 febr.	11.7	13.5	-5.0	0.8	2.5	12.1	23.4	-12.7	1.0	0.4	18.3	-4.6	5.8
marts	-9.0	-3.9	-8.0	2.0	0.9	30.7	32.8	-9.9	8.2	-0.4	43.0	0.3	-10.7
apr.	1.6	10.0	-6.3	1.9	-3.9	14.9	18.9	-5.0	1.3	-0.3	10.2	5.1	5.4
maijs	5.2	14.4	-9.5	-0.9	1.2	12.0	18.3	-11.2	4.7	0.2	4.8	0.7	2.0
jūn.	2.0	5.0	-3.2	0.0	0.1	25.9	34.4	-11.1	3.6	-1.1	1.8	-1.9	-6.7
jūl. ^(p)	33.3	31.4	0.3	1.1	0.5	17.6	33.2	-13.6	-2.4	0.4	13.0	4.8	3.2
Pieauguma temps													
2012	4.7	9.8	-7.5	13.2	-25.2	4.4	4.4	3.8	5.4	-54.2	2.1	7.8	9.1
2013	6.1	8.1	-1.5	8.8	54.6	2.0	7.8	-10.3	1.6	-57.0	-2.2	-6.9	-2.8
2014	4.0	7.5	-6.3	1.5	14.5	2.6	8.2	-7.5	-0.1	-37.2	5.5	3.4	7.0
2014 III	6.0	8.6	-2.1	3.4	47.4	2.2	7.3	-7.0	0.1	-20.8	-0.9	2.3	3.3
IV	4.0	7.5	-6.3	1.5	14.5	2.6	8.2	-7.5	-0.1	-37.2	5.5	3.4	7.0
2015 I	4.6	9.5	-10.0	3.6	-5.7	2.8	9.7	-11.2	0.1	-31.0	14.6	-0.8	5.2
II	4.2	10.1	-14.1	4.5	-23.3	3.0	10.8	-13.9	0.2	-38.0	13.7	-1.3	5.1
2015 febr.	4.8	9.9	-8.9	1.3	-21.9	2.5	8.9	-10.3	-0.2	-25.5	7.9	-0.9	8.0
marts	4.6	9.5	-10.0	3.6	-5.7	2.8	9.7	-11.2	0.1	-31.0	14.6	-0.8	5.2
apr.	4.4	9.9	-11.4	5.5	-37.8	2.9	10.0	-11.4	0.1	-35.3	15.6	1.5	7.5
maijs	4.4	10.4	-13.9	4.5	-24.1	2.9	10.2	-12.7	0.2	-25.3	13.4	1.8	8.5
jūn.	4.2	10.1	-14.1	4.5	-23.3	3.0	10.8	-13.9	0.2	-38.0	13.7	-1.3	5.1
jūl. ^(p)	5.5	11.7	-14.3	4.6	-11.1	3.1	11.2	-15.1	0.2	-35.4	14.4	-1.6	4.9

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Attiecas uz valdības sektoru, izņemot centrālo valdību.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.3. Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Kredīts valdībai			Kredīts pārējiem euro zonas rezidentiem								Parāda vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu (izņemot tirgus fondus) akcijas
	Kopā	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kopā	Aizdevumi					Apdrošināšanas sabiedrībām un pensiju fondiem			
					Kopā	Nefinanšu sabiedrībām ³⁾	Mājsaimniecībām ⁴⁾	Finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un ASPF) ³⁾	Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanai un vērtspārošanai ²⁾				
											5		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Atlikumi													
2012	3 410.8	1 169.3	2 241.5	13 069.5	10 860.0	-	4 544.6	5 242.3	984.3	89.0	1 435.9	773.6	
2013	3 407.5	1 096.3	2 311.2	12 709.4	10 546.4	-	4 354.1	5 221.4	872.6	98.3	1 363.9	799.1	
2014	3 609.7	1 131.7	2 478.0	12 562.5	10 512.2	-	4 280.3	5 199.3	904.6	128.1	1 276.5	773.8	
2014 III	3 508.9	1 102.2	2 406.7	12 561.8	10 444.8	-	4 288.1	5 194.6	858.8	103.3	1 307.0	810.1	
IV	3 609.7	1 131.7	2 478.0	12 562.5	10 512.2	-	4 280.3	5 199.3	904.6	128.1	1 276.5	773.8	
2015 I	3 674.0	1 153.4	2 520.6	12 674.3	10 613.9	-	4 310.1	5 233.7	935.5	134.6	1 273.1	787.3	
II	3 684.8	1 137.6	2 547.1	12 624.5	10 590.4	-	4 291.7	5 257.2	905.0	136.5	1 243.7	790.3	
2015 febr.	3 638.7	1 146.7	2 492.0	12 650.5	10 588.3	-	4 312.8	5 221.0	917.4	137.1	1 272.9	789.3	
marts	3 674.0	1 153.4	2 520.6	12 674.3	10 613.9	-	4 310.1	5 233.7	935.5	134.6	1 273.1	787.3	
apr.	3 702.3	1 151.6	2 550.7	12 654.0	10 610.4	-	4 303.9	5 236.3	933.1	137.1	1 262.0	781.7	
maijs	3 698.4	1 144.0	2 554.4	12 659.4	10 611.2	-	4 300.4	5 243.4	923.2	144.2	1 257.2	791.0	
jūn.	3 684.8	1 137.6	2 547.1	12 624.5	10 590.4	-	4 291.7	5 257.2	905.0	136.5	1 243.7	790.3	
jūl. ^(p)	3 727.5	1 132.7	2 594.8	12 712.5	10 608.6	-	4 300.0	5 260.5	916.7	131.5	1 297.4	806.5	
Darījumi													
2012	185.0	-4.0	189.0	-100.6	-69.1	-13.4	-107.6	26.0	14.5	-2.0	-69.9	38.5	
2013	-24.4	-73.6	49.2	-304.5	-247.4	-221.2	-132.8	-3.5	-120.7	9.6	-71.7	14.6	
2014	73.6	16.3	57.3	-106.8	-50.7	19.2	-58.3	-15.0	11.0	11.6	-90.0	33.9	
2014 III	40.4	-1.4	41.8	-18.7	-10.3	-10.6	-18.4	8.2	-4.4	4.2	-14.1	5.7	
IV	47.5	12.8	34.7	1.7	22.8	33.6	4.3	5.1	6.8	6.6	-36.7	15.6	
2015 I	38.5	21.5	17.0	34.6	45.8	52.9	8.3	20.1	11.5	6.0	-4.0	-7.2	
II	59.8	-15.4	75.2	-13.1	4.0	22.3	1.2	29.7	-28.9	2.0	-24.3	7.1	
2015 febr.	-20.1	2.7	-22.8	10.6	8.3	15.5	10.3	1.4	-1.5	-1.9	-5.7	8.0	
marts	27.2	5.4	21.9	14.0	21.5	20.9	-3.0	12.9	14.2	-2.6	-1.1	-6.4	
apr.	39.3	-1.5	40.8	-1.9	12.5	23.1	2.2	7.1	0.6	2.7	-8.9	-5.6	
maijs	8.9	-7.8	16.7	1.2	-1.7	6.6	-4.8	6.9	-10.9	7.0	-4.9	7.8	
jūn.	11.6	-6.0	17.6	-12.4	-6.8	-7.4	3.8	15.7	-18.7	-7.7	-10.5	4.9	
jūl. ^(p)	31.6	-5.0	36.7	77.2	21.2	35.9	9.7	4.5	12.1	-5.0	44.9	11.0	
Pieauguma temps													
2012	5.8	-0.3	9.5	-0.8	-0.6	-0.1	-2.3	0.5	1.5	-2.2	-4.6	5.2	
2013	-0.7	-6.3	2.2	-2.3	-2.3	-2.0	-2.9	-0.1	-12.2	10.8	-5.0	1.9	
2014	2.1	1.5	2.4	-0.8	-0.5	0.2	-1.3	-0.3	1.1	11.8	-6.6	4.2	
2014 III	-0.5	-0.7	-0.4	-1.9	-1.2	-0.6	-2.0	-0.5	-2.5	8.5	-8.5	1.8	
IV	2.1	1.5	2.4	-0.8	-0.5	0.2	-1.3	-0.3	1.1	11.8	-6.6	4.2	
2015 I	2.8	2.0	3.2	-0.3	0.1	0.8	-0.6	0.0	2.3	14.1	-5.0	2.9	
II	5.3	1.6	7.1	0.0	0.6	0.9	-0.1	1.2	-1.9	17.8	-6.0	2.6	
2015 febr.	1.9	1.5	2.1	-0.5	-0.1	0.6	-0.6	-0.2	0.5	15.4	-5.6	4.0	
marts	2.8	2.0	3.2	-0.3	0.1	0.8	-0.6	0.0	2.3	14.1	-5.0	2.9	
apr.	3.9	2.4	4.7	0.0	0.1	0.9	-0.4	0.0	0.3	17.2	-2.5	2.7	
maijs	4.1	0.9	5.6	0.2	0.6	1.0	-0.2	1.0	-0.9	27.0	-5.4	3.7	
jūn.	5.3	1.6	7.1	0.0	0.6	0.9	-0.1	1.2	-1.9	17.8	-6.0	2.6	
jūl. ^(p)	5.8	0.8	8.1	0.7	0.9	1.4	0.4	1.3	0.4	10.1	-2.8	3.0	

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Korekcija, ņemot vērā no MFI bilancēm sakarā ar pārdošanu vai vērtspārošanu izslēgtos aizdevumus.

3) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.4. MFI aizdevumi euro zonas nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Māsaimniecības ³⁾				
	Kopā		Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā		Patēriņa kredīts	Kredīti mājokļa iegādei	Citi aizdevumi
	Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanai un vērtspapīrošanai ⁴⁾					Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanai un vērtspapīrošanai ⁴⁾				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Atlikumi										
2012	4 544.6	-	1 127.9	795.6	2 621.0	5 242.3	-	602.0	3 823.6	816.7
2013	4 354.1	-	1 065.6	740.8	2 547.8	5 221.4	-	573.5	3 851.5	796.4
2014	4 280.3	-	1 081.2	725.1	2 474.0	5 199.3	-	563.3	3 860.1	776.0
2014 III	4 288.1	-	1 056.5	726.1	2 505.4	5 194.6	-	567.1	3 843.7	783.8
IV	4 280.3	-	1 081.2	725.1	2 474.0	5 199.3	-	563.3	3 860.1	776.0
2015 I	4 310.1	-	1 089.9	738.9	2 481.3	5 233.7	-	567.9	3 890.4	775.4
II	4 291.7	-	1 084.5	744.4	2 462.8	5 257.2	-	578.5	3 907.6	771.1
2015 febr.	4 312.8	-	1 090.4	734.7	2 487.7	5 221.0	-	565.2	3 882.2	773.6
marts	4 310.1	-	1 089.9	738.9	2 481.3	5 233.7	-	567.9	3 890.4	775.4
apr.	4 303.9	-	1 090.4	738.0	2 475.5	5 236.3	-	566.9	3 894.8	774.6
maijs	4 300.4	-	1 085.2	742.7	2 472.5	5 243.4	-	568.3	3 901.7	773.4
jūn.	4 291.7	-	1 084.5	744.4	2 462.8	5 257.2	-	578.5	3 907.6	771.1
jūl. ^(p)	4 300.0	-	1 086.9	744.7	2 468.3	5 260.5	-	578.7	3 911.7	770.1
Darījumi										
2012	-107.6	-60.3	6.2	-51.4	-62.3	26.0	34.7	-17.7	48.8	-5.1
2013	-132.8	-127.5	-44.5	-44.5	-43.7	-3.5	14.3	-18.1	27.6	-13.1
2014	-58.3	-45.0	-13.6	1.6	-46.2	-15.0	41.2	-3.0	-3.2	-8.8
2014 III	-18.4	-19.9	-3.1	-6.8	-8.4	8.2	9.6	1.2	13.1	-6.1
IV	4.3	6.8	-7.3	8.5	3.0	5.1	13.9	-2.2	9.3	-2.1
2015 I	8.3	11.2	-0.7	7.3	1.8	20.1	24.2	2.2	17.9	0.0
II	1.2	10.7	-0.1	11.6	-10.2	29.7	38.7	9.1	21.7	-1.2
2015 febr.	10.3	12.4	3.1	-1.1	8.4	1.4	6.4	-0.7	3.8	-1.7
marts	-3.0	-2.0	-1.8	3.7	-4.9	12.9	11.6	2.9	7.5	2.4
apr.	2.2	4.2	3.7	0.7	-2.2	7.1	15.4	-0.7	7.5	0.3
maijs	-4.8	1.1	-6.2	4.3	-2.8	6.9	9.2	1.7	6.4	-1.1
jūn.	3.8	5.4	2.5	6.5	-5.2	15.7	14.0	8.2	7.8	-0.3
jūl. ^(p)	9.7	14.6	2.1	0.3	7.2	4.5	14.0	0.8	4.4	-0.7
Pieauguma temps										
2012	-2.3	-1.3	0.5	-6.0	-2.3	0.5	0.7	-2.8	1.3	-0.6
2013	-2.9	-2.8	-4.0	-5.6	-1.7	-0.1	0.3	-3.0	0.7	-1.6
2014	-1.3	-1.0	-1.3	0.2	-1.8	-0.3	0.8	-0.5	-0.1	-1.1
2014 III	-2.0	-1.8	-1.4	-3.3	-1.9	-0.5	0.5	-1.1	-0.2	-1.7
IV	-1.3	-1.0	-1.3	0.2	-1.8	-0.3	0.8	-0.5	-0.1	-1.1
2015 I	-0.6	-0.2	-0.7	2.1	-1.2	0.0	1.1	-0.1	0.2	-1.1
II	-0.1	0.2	-1.1	2.8	-0.6	1.2	1.7	1.8	1.6	-1.2
2015 febr.	-0.6	-0.3	0.5	0.8	-1.5	-0.2	0.9	-0.5	0.0	-1.1
marts	-0.6	-0.2	-0.7	2.1	-1.2	0.0	1.1	-0.1	0.2	-1.1
apr.	-0.4	0.0	0.4	1.4	-1.2	0.0	1.3	-0.1	0.2	-0.7
maijs	-0.2	0.2	0.4	2.4	-1.2	1.0	1.5	0.5	1.4	-1.0
jūn.	-0.1	0.2	-1.1	2.8	-0.6	1.2	1.7	1.8	1.6	-1.2
jūl. ^(p)	0.4	0.9	-0.2	3.1	-0.2	1.3	1.9	1.8	1.6	-0.5

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (izņemot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. māsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Korekcija, ņemot vērā no MFI bilancēm sakarā ar pārdošanu vai vērtspapīrošanu izslēgtos aizdevumus.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.5. M3 neietilpstošie bilances posteņi (izņemot euro zonas rezidentiem izsniegtos kredītus)¹⁾ (mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	MFI saistības						MFI aktīvi			
	Centrālās valdības turējumi ²⁾	Ilgāka termiņa finanšu saistības pret pārējiem euro zonas rezidentiem					Tīrie ārējie aktīvi	Citi		
		Kopā	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves		Kopā		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Atlikumi									
2012	305.4	7 578.1	2 395.9	106.0	2 680.8	2 395.4	1 029.8	154.4	260.8	201.2
2013	260.2	7 311.0	2 373.3	91.5	2 506.3	2 340.0	1 153.9	130.6	183.8	122.1
2014	262.0	7 175.5	2 253.5	92.2	2 375.1	2 454.6	1 388.8	181.2	185.3	139.8
2014 III	249.7	7 336.1	2 278.6	92.4	2 457.0	2 507.9	1 419.3	183.5	163.6	121.7
IV	262.0	7 175.5	2 253.5	92.2	2 375.1	2 454.6	1 388.8	181.2	185.3	139.8
2015 I	287.6	7 314.0	2 259.8	90.5	2 394.8	2 568.8	1 511.5	230.9	234.8	159.1
II	265.1	7 155.8	2 219.9	86.5	2 331.5	2 517.9	1 457.0	239.8	224.5	143.7
2015 febr.	263.0	7 292.9	2 263.3	91.8	2 396.3	2 541.5	1 450.8	257.8	226.3	144.5
marts	287.6	7 314.0	2 259.8	90.5	2 394.8	2 568.8	1 511.5	230.9	234.8	159.1
apr.	260.3	7 227.8	2 238.2	88.7	2 355.3	2 545.6	1 450.6	229.0	209.3	132.1
maijs	275.9	7 220.5	2 232.7	87.4	2 343.2	2 557.2	1 467.0	233.7	222.9	140.7
jūn.	265.1	7 155.8	2 219.9	86.5	2 331.5	2 517.9	1 457.0	239.8	224.5	143.7
jūl. ^(p)	248.1	7 148.2	2 228.9	85.7	2 316.0	2 517.5	1 391.7	248.5	202.2	137.4
	Darījumi									
2012	-4.9	-112.8	-156.3	-10.2	-106.4	160.1	99.5	31.3	9.4	41.5
2013	-46.0	-90.8	-18.6	-14.3	-137.6	79.7	359.2	-66.6	32.2	43.9
2014	-6.9	-162.4	-120.1	2.1	-154.9	110.5	246.0	-18.3	1.5	17.7
2014 III	-20.9	-1.8	-28.4	2.3	-28.5	52.7	38.4	26.4	-7.7	2.6
IV	4.5	-94.1	-25.5	1.2	-77.4	7.5	37.8	-52.4	21.7	18.1
2015 I	22.4	-50.8	-31.1	-2.8	-47.2	30.3	3.6	48.8	49.4	19.3
II	-22.5	-80.8	-39.3	-4.0	-48.3	10.8	-8.1	-34.0	-10.3	-15.4
2015 febr.	-43.1	-17.5	-8.6	-1.0	-12.1	4.2	-21.1	32.3	23.0	11.3
marts	24.6	-15.2	-6.0	-1.3	-22.7	14.8	28.8	-24.8	8.4	14.6
apr.	-27.3	-38.1	-19.2	-1.8	-18.9	1.8	-30.3	-2.7	-25.4	-27.0
maijs	15.6	-17.7	-6.9	-1.3	-23.9	14.4	4.3	-8.1	13.6	8.6
jūn.	-10.8	-25.0	-13.2	-0.9	-5.5	-5.4	17.9	-23.2	1.6	3.1
jūl. ^(p)	-17.0	-6.2	12.7	-0.7	-21.5	3.4	-55.1	12.7	-22.3	-6.4
	Pieauguma temps									
2012	-1.5	-1.5	-6.1	-8.8	-3.8	7.1	-	-	2.5	26.1
2013	-15.1	-1.2	-0.8	-13.5	-5.1	3.4	-	-	10.3	23.5
2014	-2.7	-2.2	-5.1	2.3	-6.1	4.6	-	-	0.8	14.5
2014 III	-11.5	-1.1	-4.7	-1.2	-2.7	4.2	-	-	-17.5	-3.2
IV	-2.7	-2.2	-5.1	2.3	-6.1	4.6	-	-	0.8	14.5
2015 I	5.7	-2.9	-5.9	-0.3	-6.8	3.9	-	-	32.5	36.3
II	-6.0	-3.1	-5.4	-3.7	-8.1	4.1	-	-	31.0	20.7
2015 febr.	-4.3	-2.5	-5.8	0.9	-5.9	4.2	-	-	27.0	28.4
marts	5.7	-2.9	-5.9	-0.3	-6.8	3.9	-	-	32.5	36.3
apr.	-5.6	-3.1	-5.5	-2.3	-7.3	3.3	-	-	28.6	33.0
maijs	-2.5	-3.2	-5.3	-3.8	-8.4	4.2	-	-	51.4	51.4
jūn.	-6.0	-3.1	-5.4	-3.7	-8.1	4.1	-	-	31.0	20.7
jūl. ^(p)	-12.7	-3.1	-4.4	-5.1	-8.5	3.5	-	-	19.0	13.6

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Ietver centrālās valdības MFI sektorā veikto noguldījumu un MFI sektora emitēto vērtspapīru turējumus.

3) Nav veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo ietekmi.

6. Fiskālās norises

6.1. Deficīts/pārpalikums

(% no IKP; gada plūsmas)

	Deficīts (-)/pārpalikums(+)					Papildpostenis: sākotnējais deficīts (-)/ pārpalikums(+)
	Kopā	Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālā nodrošinājuma fondi	
	1	2	3	4	5	6
2011	-4.1	-3.3	-0.7	-0.2	0.0	-1.2
2012	-3.6	-3.4	-0.3	0.0	0.0	-0.6
2013	-2.9	-2.5	-0.2	0.0	-0.1	-0.1
2014	-2.4	-2.1	-0.2	0.0	-0.1	0.2
2014 II	-2.6	0.1
III	-2.4	0.3
IV	-2.4	0.2
2015 I	-2.4	0.2

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6.2. Ieņēmumi un izdevumi

(% no IKP; gada plūsmas)

	Ieņēmumi						Izdevumi						
	Kopā	Kārtējie ieņēmumi			Atfīdzība nodarbi- nātājiem	Kopā	Kārtējie izdevumi				Kapitāla izdevumi		
		Tiešie nodokļi	Netiešie nodokļi	Neto sociālās iemaksas			Atfīdzība nodarbi- nātājiem	Starppatēriņš	Procentu maksājumi	Sociālie maksājumi			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2011	44.8	44.4	11.7	12.6	15.1	0.4	49.0	44.7	10.4	5.3	3.0	22.2	4.3
2012	45.9	45.5	12.2	12.9	15.3	0.4	49.5	45.1	10.4	5.3	3.0	22.6	4.4
2013	46.6	46.1	12.5	12.9	15.5	0.5	49.4	45.4	10.4	5.3	2.8	22.9	4.0
2014	46.7	46.2	12.5	13.1	15.5	0.5	49.1	45.4	10.3	5.3	2.6	23.1	3.7
2014 II	46.7	46.2	12.5	13.0	15.5	0.5	49.3	45.4	10.3	5.3	2.7	23.0	3.9
III	46.6	46.2	12.5	13.1	15.5	0.5	49.1	45.3	10.3	5.3	2.7	23.0	3.7
IV	46.7	46.2	12.5	13.1	15.5	0.5	49.1	45.4	10.3	5.3	2.6	23.1	3.7
2015 I	46.6	46.2	12.5	13.1	15.5	0.5	49.0	45.3	10.3	5.3	2.5	23.1	3.7

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6.3. Valdības parāda attiecība pret IKP

(% no IKP; atlikumi perioda beigās)

	Kopā	Finanšu instruments			Turētājs			Sākotnējais termiņš		Atlikušais termiņš			Valūta	
		Nauda un noguldī- jumi	Aizde- vumi	Parāda vērts- papīri	Kreditori (rezidenti)	Kreditori (nerezid- enti)	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta	Citas valūtas	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2011	85.8	2.9	15.3	67.5	42.7	24.3	43.1	12.2	73.6	20.3	29.8	35.7	84.0	1.8
2012	89.1	3.0	17.2	68.8	45.4	26.2	43.6	11.4	77.7	19.5	31.6	38.0	86.9	2.2
2013	90.9	2.7	17.0	71.2	45.9	26.1	45.0	10.4	80.5	19.4	32.2	39.3	89.0	2.0
2014	92.0	2.7	16.8	72.4	45.2	25.9	46.8	10.1	81.8	19.2	32.2	40.5	89.9	2.0
2014 II	92.7	2.7	16.7	73.4
III	92.1	2.6	16.7	72.8
IV	92.0	2.7	16.9	72.4
2015 I	92.9	2.7	16.7	73.5

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6. Fiskālās norises

6.4. Valdības parāda attiecības pret IKP un pamatfaktoru gada pārmaiņas¹⁾

(% no IKP; gada plūsmas)

	Parāda attiecības pret IKP pārmaiņas ²⁾	Sākotnējais deficīts(+)/ pārpalikums(-)	Deficīta-parāda korekcija								Cita	Procentu likmes un izaugsmes tempa starpība	Papildpostenis: aizņemšanās nepieciešamība
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem				Pārvērtēšanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas					
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri		Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu akcijas				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
2011	2.1	1.2	0.1	-0.3	0.2	-0.2	-0.2	-0.1	0.4	0.1	0.8	3.9	
2012	3.3	0.6	0.1	1.1	0.3	0.3	-0.1	0.5	-1.3	0.3	2.7	5.0	
2013	1.8	0.1	-0.2	-0.6	-0.4	-0.4	-0.1	0.3	0.0	0.4	2.0	2.7	
2014	1.1	-0.2	0.2	0.0	0.2	-0.1	-0.2	0.1	-0.1	0.2	1.1	2.7	
2014 II	0.9	-0.1	-0.2	-0.1	0.0	0.0	-0.2	0.1	-0.2	0.1	1.3	2.6	
III	1.0	-0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2	0.2	-0.3	0.3	1.2	2.7	
IV	1.1	-0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	-0.2	0.1	-0.1	0.1	1.1	2.7	
2015 I	0.9	-0.2	0.1	0.2	0.4	-0.1	-0.2	0.1	-0.2	0.1	1.0	2.7	

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

1) Finanšu krīzes kontekstā veikto starpvaldību aizdevumu dati, izņemot deficīta-parāda korekcijas ceturkšņa datus, ir konsolidēti.

2) Aprēķināts kā starpība starp valdības parāda attiecību pret IKP atsaucēs perioda beigās un iepriekšējā gada atbilstošā perioda beigās.

6.5. Valdības parāda vērtspapīri¹⁾

(parāda apkalpošana; % no IKP; plūsmas parāda apkalpošanas periodā; vidējās nominālās peļņas likmes; % gadā)

	Parāda apkalpošana 1 gada ietvaros ²⁾					Vidējais atlikušais termiņš ³⁾	Vidējās nominālās peļņas likmes ⁴⁾						
	Kopā	Pamatsumma	Procenti		Kopā		Aproģzībā esošais apjoms				Transakcijas		
			Termiņš līdz 3 mēnešiem	Termiņš līdz 3 mēnešiem			Mainīgā procentu likme	Nulles procentu likmes kupons	Fiksētā procentu likme	Termiņš līdz 1 gadam	Emisija	Dzēšana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2012	16.3	14.2	4.9	2.1	0.5	6.3	3.8	1.7	1.1	4.0	3.1	1.6	2.2
2013	16.5	14.4	5.0	2.1	0.5	6.3	3.5	1.7	1.3	3.7	2.8	1.2	1.8
2014	15.9	13.9	5.1	2.0	0.5	6.4	3.1	1.5	0.5	3.5	2.7	0.8	1.6
2014 II	16.6	14.5	5.4	2.1	0.5	6.4	3.3	1.6	0.7	3.6	2.7	1.1	1.6
III	17.3	15.2	5.7	2.1	0.5	6.4	3.2	1.5	0.5	3.5	2.8	0.9	1.6
IV	15.9	13.9	5.1	2.0	0.5	6.4	3.1	1.5	0.5	3.5	2.7	0.8	1.6
2015 I	15.5	13.4	4.6	2.0	0.5	6.5	3.0	1.4	0.0	3.4	2.8	0.6	1.7
2015 febr.	15.7	13.6	4.5	2.0	0.5	6.5	3.0	1.4	0.3	3.4	2.7	0.7	1.7
marts	15.5	13.4	4.6	2.0	0.5	6.5	3.0	1.4	0.0	3.4	2.8	0.6	1.7
apr.	15.9	13.9	4.8	2.0	0.5	6.6	2.9	1.3	0.3	3.4	2.8	0.5	1.7
maijs	16.0	13.9	5.1	2.0	0.5	6.6	2.9	1.3	-0.2	3.4	2.8	0.4	1.6
jūn.	15.4	13.4	4.9	2.0	0.5	6.6	2.9	1.2	0.1	3.4	2.8	0.3	1.4
jūl. ^(p)	15.3	13.3	4.3	2.0	0.5	6.6	2.8	1.2	-0.3	3.4	2.8	0.3	1.5

Avots: ECB.

1) Dati uzrādīti nominālvērtībā un nav konsolidēti valdības sektora datus.

2) Nav ietverti nākotnes maksājumi par parāda vērtspapīriem, kuriem vēl nav pienācis termiņš, un pirmstermiņa dzēšana.

3) Atlikušais termiņš perioda beigās.

4) Atlikumi perioda beigās; darījumiem – 12 mēnešu vidējie rādītāji.

6. Fiskālās norises

6.6. Fiskālās norises euro zonas valstīs

(% no IKP; gada plūsmas un atlikumi perioda beigās)

	Beļģija 1	Vācija 2	Igaunija 3	Īrija 4	Grieķija 5	Spānija 6	Francija 7	Itālija 8	Kipra 9	
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)										
2011	-4.1	-0.9	1.2	-12.7	-10.2	-9.4	-5.1	-3.5	-5.8	
2012	-4.1	0.1	-0.2	-8.1	-8.7	-10.3	-4.8	-3.0	-5.8	
2013	-2.9	0.1	-0.2	-5.8	-12.3	-6.8	-4.1	-2.9	-4.9	
2014	-3.2	0.7	0.6	-4.1	-3.5	-5.8	-4.0	-3.0	-8.8	
2014 II	-3.3	0.3	-0.3	-5.1	-3.0	-6.2	-3.9	-2.9	-11.9	
III	-3.1	0.5	-0.2	-4.6	-2.3	-5.7	-4.0	-2.8	-10.2	
IV	-3.2	0.6	0.6	-4.0	-3.5	-5.8	-4.0	-3.0	-8.8	
2015 I	-3.5	0.7	0.4	-3.9	-4.6	-5.8	-3.9	-2.9	-0.2	
Valdības parāds										
2011	102.0	77.9	6.0	111.2	171.3	69.2	85.2	116.4	66.0	
2012	103.8	79.3	9.7	121.7	156.9	84.4	89.6	123.1	79.5	
2013	104.4	77.1	10.1	123.2	175.0	92.1	92.3	128.5	102.2	
2014	106.5	74.7	10.6	109.7	177.1	97.7	95.0	132.1	107.5	
2014 II	108.9	75.8	10.5	114.5	177.4	96.4	95.5	134.1	109.8	
III	108.3	75.3	10.5	112.6	175.8	96.8	95.7	132.0	104.7	
IV	106.6	74.9	10.6	107.6	177.1	97.7	95.6	132.1	107.5	
2015 I	111.1	74.4	10.5	104.8	168.8	98.0	97.5	135.1	106.8	
	Latvija 10	Lietuva 11	Luksemburga 12	Malta 13	Nīderlande 14	Austrija 15	Portugāle 16	Slovēnija 17	Slovākija 18	Somija 19
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)										
2011	-3.3	-8.9	0.4	-2.6	-4.3	-2.6	-7.4	-6.6	-4.1	-1.0
2012	-0.8	-3.1	0.1	-3.6	-4.0	-2.2	-5.6	-4.0	-4.2	-2.1
2013	-0.7	-2.6	0.9	-2.6	-2.3	-1.3	-4.8	-14.9	-2.6	-2.5
2014	-1.4	-0.7	0.6	-2.1	-2.3	-2.4	-4.5	-4.9	-2.9	-3.2
2014 II	-0.3	-1.3	1.3	-3.4	-3.0	-1.2	-4.6	-12.8	-2.6	-2.7
III	0.0	-0.7	0.7	-2.8	-2.8	-0.4	-4.4	-12.8	-2.8	-2.8
IV	-1.4	-0.7	0.6	-2.1	-2.4	-2.4	-4.5	-4.9	-2.9	-3.1
2015 I	-1.9	-0.8	0.3	-2.5	-2.0	-1.9	-4.4	-4.6	-2.8	-3.0
Valdības parāds										
2011	42.7	37.2	19.1	69.7	61.3	82.1	111.1	46.5	43.4	48.5
2012	40.9	39.8	21.9	67.4	66.5	81.5	125.8	53.7	52.1	52.9
2013	38.2	38.8	24.0	69.2	68.6	80.9	129.7	70.3	54.6	55.8
2014	40.0	40.9	23.6	68.0	68.8	84.5	130.2	80.9	53.6	59.3
2014 II	41.0	38.6	22.4	74.8	68.6	82.2	130.8	78.2	55.7	58.5
III	40.4	38.1	22.1	72.2	68.0	80.7	132.2	77.7	55.4	57.8
IV	40.0	40.8	22.1	68.5	67.9	84.4	130.2	80.9	53.6	59.3
2015 I	35.0	38.1	21.6	70.3	68.9	84.7	129.6	81.9	54.0	60.3

Avots: Eurostat.

© Eiropas Centrālā banka, 2015

Pasta adrese 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis +49 69 1344 0
Interneta vietne www.ecb.europa.eu

ECB Valde ir atbildīga par šā bijetena sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās bankas.

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim 2015. gada 2. septembrī.

ISSN 2363-3506 (interneta versija)
ES kataloga numurs QB-BP-15-002-LV-N (interneta versija)